

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobců: **a) Koninklijke Philips Electronics NV**, se sídlem Groenewoudseweg 1, Eindhoven, 5621 BA, Nizozemsko, zastoupeného JUDr. Pavlem Dejem, LL.M., Ph.D., advokátem se sídlem Jungmannova 24, Praha 1, **b) Panasonic Corporation**, se sídlem 1006, Kadoma, Kadoma City, Osaka 571-8501, Japonsko, zastoupeného JUDr. Martinem Nedelkou, Ph.D., advokátem se sídlem nám. Republiky 1079/1a, Praha 1, **c) Toshiba Corporation**, se sídlem 1-1, Shibaura 1 – Chome, Minato-ku, Tokio 105 – 8001, Japonsko, zastoupeného JUDr. Ivem Jandou, Ph.D., advokátem se sídlem Na Příkopě 8, Praha 1, **d) MT Picture Display Co., Ltd.**, se sídlem 1-15 Matsu-cho, Kadoma City, Osaka 571 – 8504, Japonsko, zastoupeného JUDr. Martinem Nedelkou, Ph.D., advokátem se sídlem nám. Republiky 1079/1a, Praha 1, **e) Technicolor S.A.**, se sídlem 1-5, rue Jeanne D'Arc, 92130 Issy Les Moulinaux, Francie, zastoupeného Dr. Radanem Kubrem, advokátem se sídlem Jáchymova 26/2, Praha 1, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem třída Kpt. Jaroše 7, Brno, za účasti: **Samsung SDI Co., Ltd.**, se sídlem 428-5, Gonse-dong, Giheung-gu, Yongin-si 446-577, Korejská republika, zastoupeného Mgr. Tomášem Fialou, Ph.D., advokátem se sídlem Italská 27, Praha 2, proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 19. 11. 2010, čj. ÚOHS-R 131, 132, 133, 134, 135, 136/2010/HS-17247/2010/310, o kasačních stížnostech žalobců a) až e) proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 2. 2012, čj. 62 Af 75/2010 – 318,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 2. 2012, čj. 62 Af 75/2010 – 318, **se zrušuje v části výroku II.**, jímž byla zamítnuta žaloba žalobce a), **a v části výroku III.**, jímž bylo rozhodnuto, že žalobce a) nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- II.** Rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 19. 11. 2010, čj. ÚOHS-R 131, 132, 133, 134, 135, 136/2010/HS-17247/2010/310, **se zrušuje v části výroku**, kterou byl zamítnut rozklad žalobce a), a věc **se vrací v tomto rozsahu** žalovanému k dalšímu řízení.
- III.** Kasační stížnosti žalobců b), c), d) a e) **se zamítají.**

- IV. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci a) náklady soudního řízení ve výši 24 424 Kč, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce a) JUDr. Pavla Dejla, LL.M., Ph.D.
- V. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech žalobců b), c), d) a e).
- VI. Žalobci b), c), d) a e) **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech žalobců a) až e).
- VII. Žalobce a) **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech žalobců b), c), d) a e).
- VIII. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech žalobců a) až e).

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Rozhodnutím ze dne 26. 8. 2010, čj. ÚOHS-S13/2009/KD-12816/2010/850EDo, žalovaný shledal, že žalobci a) až e), osoba zúčastněná na řízení, společnost Chunghwa Picture Tubes, Ltd. (dále jen „Chunghwa“) a společnost LG Electronics, Inc. (dále jen „LG“) uzavřeli a plnili zakázanou dohodu o určení cen, která vedla k narušení hospodářské soutěže na trhu barevných obrazovek pro televizory na území České republiky tím, že prostřednictvím pravidelných vzájemných kontaktů a schůzek určovali ceny barevných obrazovek pro televizory (CPT, *colour picture tubes*), a to formou pevně stanovených cen, cenových rozpětí a minimálních cen.
2. Účastníci řízení porušili uvedeným jednáním zákaz obsažený v § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění účinném do 30. 6. 2001, a sice žalobce a) v období od 21. 9. 1999 do 30. 6. 2001, žalobce b) v období od 15. 7. 1999 do 30. 6. 2001, žalobce c) v období od 6. 3. 2000 do 30. 6. 2001, žalobce e) v období od 25. 3. 1999 do 30. 6. 2001, osoba zúčastněná na řízení, společnost Chunghwa a společnost LG v období od 7. 9. 1998 do 30. 6. 2001.
3. Dále účastníci řízení porušili zákaz obsažený v § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění účinném do 31. 8. 2009, a sice žalobce b) v období od 1. 7. 2001 do 31. 3. 2003, žalobce c) v období od 1. 7. 2001 do 31. 3. 2003, žalobce d) v období od 1. 4. 2003 do 30. 4. 2004, žalobce e) v období od 1. 7. 2001 do 30. 4. 2004, osoba zúčastněná na řízení a společnost Chunghwa v období od 1. 7. 2001 do 30. 4. 2004.
4. Žalovaný zakázal do budoucna všem účastníkům řízení plnění zakázané a neplatné dohody uvedené ve výroku I. podle § 7 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb. ve znění účinném do 31. 8. 2009 a uložil jednotlivým účastníkům řízení pokutu, a sice žalobci b) ve výši 10 373 000 Kč, žalobci c) ve výši 11 726 000 Kč, žalobci d) ve výši 9 430 000 Kč, žalobci e) ve výši 13 858 000 Kč a společnosti Chunghwa ve výši 6 400 000 Kč. Žalobci a), osobě zúčastněné na řízení a společnosti LG pokuta uložena nebyla.

5. Předseda žalovaného rozhodnutím ze dne 19. 11. 2010, čj. ÚOHS-R 131, 132, 133, 134, 135, 136/2010/HS-17247/2010/310, zamítl rozklady žalobců a) až e) a společnosti Chunghwa (obě správní rozhodnutí jsou dostupná ve Sbírce rozhodnutí na <http://www.uohs.cz>).

II.

6. Žalobci a) až e) napadli rozhodnutí předsedy žalovaného žalobami u Krajského soudu v Brně, který rozsudkem ze dne 23. 2. 2012, čj. 62 Af 75/2010 – 318, zamítl žaloby žalobců a), b), d) a e), snížil pokutu uloženou žalobci c) na částku 10 373 000 Kč a ve zbytku žalobu žalobce c) také zamítl. Rozsudek krajského soudu, stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, je dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost zcela odkazuje.

III.

7. Žalobci a) až e) [stěžovatelé a) až e)] brojili proti rozsudku krajského soudu kasačními stížnostmi.

III.1 Kasační stížnost stěžovatele a)

8. Stěžovatel a) uplatnil důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Porušení zákazu retroaktivity

9. Podle stěžovatele a) žalovaný porušil zákaz retroaktivity tím, že vyslovil ve výroku vinu stěžovatele a) za porušení zákona č. 63/1991 Sb. a současně v rámci potrestání tohoto jednání zakázal stěžovateli a) plnění zakázané dohody do budoucna podle § 7 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., který však nebyl účinný v době údajného protiprávního jednání stěžovatele a), tedy v období od 21. 9. 1999 do 30. 6. 2001. Podle čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) se odpovědnost pachatele i uložení sankce posuzují podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán, ledaže novější zákon je pro pachatele příznivější (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, čj. 4 Ads 113/2006 – 69). Žalovaný měl proto použít výlučně zákon č. 63/1991 Sb. Tento zákon neobsahoval žádné ustanovení srovnatelné s § 7 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., podle kterého by byl žalovaný oprávněn deklarovat uzavření zakázané dohody a zakázat její plnění do budoucna. Stěžovatel a) nesouhlasil s názorem žalovaného, že zakázané dohody podle § 3 zákona č. 63/1991 Sb. je možné podřadit pod § 7 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb.

10. Použití zákona č. 143/2001 Sb. ve vztahu ke stěžovateli a) nebylo možné odůvodnit tím, že další účastníci řízení jednali protiprávně i za účinnosti tohoto zákona. Stěžovatel a) nesouhlasil s tím, že by byl odpovědný za jednání třetích osob v době, kdy podle zjištění žalovaného stěžovatel a) již ukončil své (údajně) protiprávní jednání. Pokud krajský soud schválil tento nezákonný postup žalovaného, porušil pravidlo individuálního posouzení každého pachatele ve vztahu k porušení právní povinnosti i uložení sankce (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 10. 2003, sp. zn. 4 Tz 130/2003, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2008, čj. 1 As 51/2008 – 72, č. 1882/2009 Sb. NSS, rozsudek Tribunálu ze dne 17. 5. 2011, *Elf Aquitaine*, T-299/08, bod 178, a rozsudek velkého senátu Soudního dvora ze dne 29. 3. 2011, *ThyssenKrupp Nirosta*, C-352/09 P). Krajský soud nesprávně uzavřel, že skutková věta výroku musí zahrnovat popis jednání všech subjektů, které se kdy kartelu účastnily bez ohledu na rozsah a období, v němž je jim jednání vytýkáno. Snaha krajského soudu dodatečně nalézt vysvětlení pro nezákonný postup žalovaného překračuje meze soudního přezkumu.

11. Konečně i z praxe žalovaného lze dovodit, že žalovaný považuje účastníky zakázaných dohod odpovědné pouze za dobu jejich účasti na zakázané dohodě. Podle rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 2. 2011, čj. UOHS-S169/2008/KD-368/2011/850/KNe, je odpovědnost za účast na zakázané dohodě vyloučena v případech, že se účastník od dohody distancuje např. ukončením

účasti na dalších jednáních. V nyní posuzované věci přitom žalovaný shledal ukončení údajného protiprávního jednání stěžovatele a) ke dni 30. 6. 2001, tedy více než 9 let před vydáním rozhodnutí žalovaného. Z odůvodnění rozhodnutí vydaného v prvním stupni je navíc zřejmé, že žalovaný posuzoval trestnost deliktu ve vztahu ke stěžovateli a) pouze podle zákona č. 63/1991 Sb. (viz body 229 a 232). Předseda žalovaného se pak pokusil vysvětlit rozpor mezi výrokem a odůvodněním rozhodnutí prvního stupně údajnou odpovědností stěžovatele a) za celý delikt.

12. Krajský soud zatížil rozsudek také nepřezkoumatelností, protože se vůbec nevypořádal s řadou námitek vztahujících se k této otázce.

Zánik odpovědnosti stěžovatele

13. Stěžovatel a) namítl, že jeho odpovědnost za posuzované jednání zanikla v důsledku marného uplynutí lhůty pro uložení sankce podle § 14 odst. 5 zákona č. 63/1991 Sb. Uplynutím lhůty k uložení sankce totiž zaniká současně i právo správního orgánu posuzovat vinu. Žalovaný vyšel z nesprávného předpokladu, podle něhož mu zůstalo zachováno oprávnění deklarovat vinu stěžovatele a) a vyslovit zákaz plnění dohody do budoucna. Krajský soud podpořil tento nesprávný výklad, pokud uzavřel, že zákon č. 63/1991 Sb. neobsahoval žádné pravidlo o zániku odpovědnosti za protisoutěžní jednání po uplynutí určité doby.

14. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 12. 2009, čj. 8 Afs 56/2007 – 479, č. 2295/2011 Sb. NSS, podle stěžovatele a) vyplývá, že nelze vést samostatné správní řízení na základě zákona č. 143/2001 Sb. a vydat rozhodnutí pouze o protiprávním jednání v době, kdy již není možné uložit sankci za toto jednání.

15. Výklad žalovaného a krajského soudu je navíc diskriminační, protože v bohaté judikatuře vrcholných soudů ve srovnatelných věcech je uplynutí lhůty k uložení sankce ztotožňováno se zánikem odpovědnosti za správní delikt a s prekluzí práva státu na uplatnění státní moci jakoukoliv formou [viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, čj. 6 A 99/2001 – 47 (k § 9 odst. 1 zákona č. 9/1991 Sb., o zaměstnanosti), ze dne 21. 7. 2005, čj. 4 As 27/2004 – 71, č. 694/2005 Sb. NSS (k § 20 odst. 6 zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání), a ze dne 27. 7. 2011, čj. 6 As 15/2011 – 73 (k § 61 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, a k § 8 odst. 5 zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy), či nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 3. 2010, sp. zn. I. ÚS 947/09 (k § 8 odst. 5 zákona o regulaci reklamy), rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>].

16. Znění § 14 odst. 5 zákona č. 63/1991 Sb. je významově totožné jako ustanovení, jichž se týkala citovaná rozhodnutí. V nyní posuzované věci proto neexistoval prostor pro odlišný názor krajského soudu. Argumentace žalovaného a krajského soudu o ojedinelosti úpravy zákona č. 143/2001 Sb. je nezákonná a protiústavní.

17. Stěžovatel a) nesouhlasil ani s názorem krajského soudu, že deklarace viny a uložení povinnosti do budoucna není uplatněním státní moci, ale pouze naplněním povinnosti popsat delikt jako jednání několika soutěžitelů. Žalovanému nic nebránilo, aby popsal delikt skutkově dostatečně i jiným způsobem, aniž by porušil práva stěžovatele a) zakotvená v zákonu č. 63/1991 Sb. a v Listině.

18. Závěr krajského soudu, že potřeba reakce na delikt nezaniká uplynutím času, přispělo-li k protisoutěžnímu jednání více pachatelů, byl podle stěžovatele a) zavádějící a rozporný se zásadou personalit trestu. Plynutí lhůt je potřeba posuzovat ve vztahu ke každému

účastníkovi řízení zvlášť. Možnost postihnout jednání jiných osob, které v protiprávním jednání pokračovaly, tím není dotčena.

19. Krajský soud nesprávně vyložil rozsudek velkého senátu Soudního dvora ze dne 14. 2. 2012, *Toshiba*, C-17/10, pokud z něj dovodil nový aplikační trend ve vztahu k trestání protisoutěžního jednání. Předmětné rozhodnutí se netýkalo kolektivní odpovědnosti za kartelové dohody, jak krajský soud překvapivě tvrdil. Ve vztahu k zásadě personalit trestů k žádnému novému trendu v evropské judikatuře nedošlo, což dokládají např. rozsudek Tribunálu *Elf Aquitaine*, bod 178, a rozsudek velkého senátu Soudního dvora *ThyssenKrupp Nirosta*.

Nezákonně získané podklady

20. Stěžovatel a) namítl také nezákonný postup žalovaného při získávání podkladů pro rozhodnutí. Přestože se žalovaný bránil tím, že své rozhodnutí neopřel o důkazy získané (nezákonně) od stěžovatele a), ve správních rozhodnutích neuvedl, že nevyužil pro rozhodnutí některé z podkladů obsažených ve správním spisu nebo že k nim nepřihlížel. Z napadených rozhodnutí vyplývá opak (viz body 8, 52, 53 a 344). Krajský soud uznal toto pochybení žalovaného, ale napadené rozhodnutí nezrušil, protože nesdílel výklad judikatury předestřený stěžovatelem a) v žalobě.

21. Nezákonnost při získávání důkazů stěžovatel a) spatřoval v zásahu do práva nebýt donucen k sebeobvinění. Stěžovatel a) nezpochybnil pravomoc žalovaného vyžádat si od soutěžitelů úplné, správné a pravdivé podklady, žalovaný však nesmí zasáhnout do ústavně zaručených práv (zejm. čl. 37 odst. 1 a čl. 40 odst. 4 Listiny a dále čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, dále jen „Úmluva“). V této souvislosti stěžovatel a) citoval nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 2. 2006, sp. zn. I. ÚS 665/06, ze dne 21. 8. 2006, sp. zn. I. ÚS 636/05, ze dne 18. 11. 2008, sp. zn. I. ÚS 1835/07, ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08, stanovisko pléna ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 30/10, a rozsudky Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ze dne 21. 4. 2009, *Martinen proti Finsku*, stížnost č. 19235/03, a ze dne 3. 5. 2001, *J.B. proti Švýcarsku*, stížnost č. 31827/96.

22. V rozporu s touto judikaturou žalovaný donutil stěžovatele a) pod pohrůžkou pokuty, aby vydal o sobě žalovanému důkazy, které by jej mohly usvědčit z protiprávního jednání. Krajský soud opomněl zohlednit, že žalovaný vyžadoval po stěžovateli a) aktivní součinnost při opatrování zmíněných podkladů. Konkrétně žalovaný žádal odpověď na otázku, zda se stěžovatel a) účastnil v Evropě a Asii nějakých jednání s dalšími účastníky řízení, a požadoval předložení písemných záznamů a dokladů týkajících se daných schůzek. Žádost žalovaného stěžovatel a) nejprve odmítl, následně pod hrozbou pokuty však informace poskytl.

23. Podle stěžovatele a) nebylo možné se v dané otázce opřít o judikaturu Tribunálu, jak učinil krajský soud, protože posuzované jednání stěžovatele a) se uskutečnilo před vstupem České republiky do Evropské unie (dále též „EU“). Navíc krajský soud nezohlednil, že i ve světle rozsudku Tribunálu ze dne 20. 2. 2001, *Mannesmannröhren-Werke*, T-112/98, žalovaný zasáhl do práv stěžovatele a) nepřipustným způsobem, pokud nutil stěžovatele a) zodpovědět všechny skutkové otázky týkající se jeho vlastního jednání.

24. Stěžovatel a) považoval za nepravdivý závěr krajského soudu, že žalovaný požadoval pouze již existující důkazy. Žalovaný totiž žádal také odpovědi na předložené otázky. Navíc žalovaný nenašel písemné podklady sám v rámci místního šetření, ale donutil stěžovatele a) pod pohrůžkou pokuty, aby je žalovanému sám vydal.

25. Rozsudek krajského soudu je navíc v této otázce nesrozumitelný, a proto nepřezkoumatelný. V závěrech krajského soudu totiž existuje zjevný rozpor, pokud na str. 29 krajský soud uzavřel, že „závěr žalovaného o cenovém kartelu je výlučně opřen o obsah žádosti o Leniency, a tedy nikoli o jiné podklady“, zatímco na str. 25 uvedl: „Nemůže tedy platit to, že o podklady, které byly žalobcem a) žalovanému předány pod hrozbou pořádkové pokuty, nebyl závěr žalovaného opřen.“

III.2 Kasační stížnosti stěžovatelů b) a d)

26. Stěžovatelé b) a d) patří do stejné podnikatelské skupiny a jejich kasační stížnosti jsou do značné míry totožné, proto budou shrnuty společně v rámci části III.2. Pokud některý ze stěžovatelů uplatnil samostatnou námitku, bude toto zřetelně označeno v textu.

27. Oba stěžovatelé uplatnili důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Porušení práva na účinnou obhajobu

28. Podle stěžovatelů b) a d) krajský soud nesprávně posoudil, zda bylo možné přiznat „zvláštní režim“ žádostem o shovívavost podaným osobou zúčastněnou na řízení a společností Chungghwa a zda bylo přiměřené omezit přístup stěžovatelů b) a d) k těmto žádostem (pozn. NSS: k pojmu „žádost o shovívavost“ viz dále bod 285).

29. Krajský soud pochybil, tvrdil-li, že informace obsažené v žádostech o shovívavost zasluhují zvláštní ochranu, a že z tohoto důvodu žalovaný mohl omezit přístup ke spisu bez ohledu na splnění podmínek stanovených v § 38 odst. 6 správního řádu, zejm. podmínky obchodního tajemství. Podle krajského soudu uvedený závěr vyplývá z „recentních názorů“, tyto názory však soud neupřesnil. Krajský soud opřel svou argumentaci pouze o rozsudek velkého senátu Soudního dvora ze dne 14. 6. 2011, *Pfleiderer*, C-360/09, a stanovisko generálního advokáta Mazáka v dané věci, které však vyložil nesprávně a k tíži stěžovatelů b) a d).

30. Věc *Pfleiderer* se týkala uplatnění soukromoprávních nároků subjektů poškozených protisoutěžním jednáním. Stěžovatelé b) a d) nesouhlasili s krajským soudem, že závěry Soudního dvora a generálního advokáta je možné vztáhnout také na subjekty, s nimiž je vedeno správní řízení. Řízení o správním deliktu je totiž kvazitrestním řízením, v němž by zájmy obviněných měly být jednoznačně nadřazeny zájmům jakýchkoliv jiných subjektů. Soukromoprávní nároky vyplývající z protisoutěžního jednání jsou méně silné.

31. Navíc rozsudek *Pfleiderer* nevyřešil otázku přístupu do správního spisu, ale odkázal na vnitrostátní právní řády. Přístup do správního spisu byl v českém právním řádu upraven v § 38 správního řádu za použití § 21 odst. 10 zákona č. 143/2001 Sb. Tato úprava byla úplná a komplexní. Zvláštní režim pro žádosti o shovívavost z ní nebylo možné dovodit a nebylo jej možné dovodit ani pomocí eurokonformního výkladu. V rozsudku ze dne 5. 7. 2007, *Kofoed*, C-321/05, totiž Soudní dvůr uvedl, že oblast trestního práva je jedinou právní oblastí, v níž eurokonformní výklad vnitrostátního práva s odvoláním na právo EU nesmí jít k tíži jednotlivce (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2010, čj. 7 As 16/2010 - 64, č. 2123/2010 Sb. NSS).

32. Stěžovatelé b) a d) nesouhlasili ani s dalšími argumenty krajského soudu pro přiznání zvláštního režimu žádostem o shovívavost. Zajištění atraktivity předmětného programu nemůže být dostatečným důvodem pro zásah do práva na obhajobu. Neobstojí ani argument, že postup žalovaného byl méně závažným zásahem do práva na spravedlivý proces, než by bylo ukrývání žádostí mimo správní spis. Obě možnosti jsou nezákonné.

33. Proti přiznání zvláštního režimu žádostem o shovívavost svědčí také skutečnost, že tento program není upraven zákonem, ale jedná se pouze o *soft law* vydané žalovaným. Omezení práv účastníků na základě tohoto *soft law* musí být vykládáno restriktivně.

34. I pokud by Nejvyšší správní soud přiznal zvláštní ochranu žádostem o shovívavost, stěžovatelé b) a d) se domnívali, že žalovaný omezil jejich procesní práva nepřiměřeně, a proto nezákonně [viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 2001, sp. zn. IV. ÚS 565/01, usnesení ze dne 10. 7. 2008, sp. zn. III. ÚS 1537/07, rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 9. 7. 2009, *Mooren proti Spolkové republice Německo*, stížnost č. 11364/03, a rozsudek ESLP ze dne 13. 2. 2001, *Schöps proti Spolkové republice Německo*, stížnost č. 25116/94]. K omezení procesních práv došlo podle stěžovatelů b) a d) nejen v období před sdělením Výhrad, ale i v následujícím období (*pozn. NSS*: k pojmu „*Výhrady*“ viz dále body 170 a násl.).

35. Přestože žádosti o shovívavost byly jedinými důkazy shromážděnými žalovaným, stěžovatelé b) a d) neměli k žádostem vůbec žádný přístup po převážnou část řízení (od zahájení řízení dne 19. 1. 2009 do vydání Výhrad žalovaným dne 31. 5. 2010). Následně jim byl umožněn pouze omezený přístup, který byl nedostatečný pro možnost účinné obhajoby. Žalovaný neumožnil stěžovatelům činit si z úplných žádostí o shovívavost a jejich příloh výpisy či pořídit si jejich kopie s odvoláním na ochranu obchodního tajemství. Jednalo se přitom o stovky stran správního spisu, stěžovatelé si však nemohli učinit jakékoliv poznámky nebo výpisy, které by jim umožnily reagovat na Výhrady. Stěžovatelé b) a d) měli pouze měsíc a půl na to, aby posoudili závěry obsažené ve Výhradách a připravili vyjádření. Teprve z Výhrad se přitom poprvé od zahájení správního řízení dozvěděli, jaký správní delikt je jim vytýkán a o jaké důkazy se žalovaný opírá.

36. Shodně žalovaný postupoval i poté, kdy umožnil stěžovatelům b) a d) seznámit se s výsledky šetření a podklady pro rozhodnutí. Ani tehdy si stěžovatelé b) a d) nemohli činit výpisy či kopie částí správního spisu. Stěžovatelé b) a d) obdrželi pouze shrnutí bez obchodního tajemství, která byla zcela nedostatečná. Navíc žalovaný stanovil lhůtu pro vyjádření k podkladům v délce pouhých 15 dnů a žádost o její prodloužení zamítl.

37. Řada z těch důkazů, z nichž si stěžovatelé mohli činit kopie, byla v jiných jazycích, než kterými stěžovatelé b) a d) hovoří, jejich právní zástupce proto musel pořídit překlad.

38. Žádosti stěžovatelů b) a d) o umožnění přístupu k žádostem o shovívavost žalovaný nevyhověl usnesením ze dne 23. 11. 2009. Rozhodnutím ze dne 2. 8. 2010 předseda žalovaného uvedené usnesení zrušil a řízení zastavil, protože v mezidobí již byl stěžovatelům b) a d) umožněn přístup do úplného správního spisu, řízení se tak stalo bezpředmětným. Podle stěžovatelů b) a d) žalovaný účelově čekal s vydáním rozhodnutí až do doby, kdy zpřístupnil spis po vydání Výhrad.

39. Stěžovatelé b) a d) připomněli, že řízení před žalovaným má kvazitrestní charakter, proto je třeba vykládat omezení práv účastníků řízení velmi úzce. Jakékoliv omezení musí mít oporu v zákonu a musí být přiměřené (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 12. 2005, sp. zn. I. ÚS 98/05, a ze dne 20. 7. 2006, sp. zn. I. ÚS 783/04).

40. Odepření přístupu k žádostem o shovívavost nemohlo být odůvodněno tvrzením žalovaného, že v době před vydáním Výhrad nebylo ještě rozhodnuto o použití předmětných žádostí jako důkazů ve smyslu § 38 odst. 6 správního řádu. Zahájil-li žalovaný správní řízení na základě těchto žádostí, bylo již tehdy zřejmé, že budou použity jako důkazy. Stěžovatelům b) a d) měla být dána možnost, aby co nejdříve předložili důkazy, že se neúčastnili protisoutěžního jednání.

41. Stěžovatelé b) a d) nesouhlasili s krajským soudem, že obdrželi potřebné informace v rámci Výhrad. Tento dokument je subjektivním pohledem žalovaného na skutkový stav a důkazy, nelze jej proto považovat za „srovnatelný způsob“ uplatňování práva na obhajobu odpovídající možnosti objektivně a nezávisle posoudit důkazy obsažené ve správním spisu. I kdyby Výhrady byly dostatečným shrnutím, stěžovatelé b) a d) měli mít právo následně jejich správnost ověřit porovnáním se správním spisem. Krajský soud se mylně domníval, že postačí, měl-li takovou možnost on v rámci soudního řízení.

42. Závěry krajského soudu neodpovídají stanovisku generálního advokáta Geelhoeda, na něž soud odkázal, protože stěžovatelé b) a d) neměli možnost se s obsahem důkazů dostatečně seznámit a žalovaný neprovedl žádné kritické ověření důkazů o údajném protiprávním jednání stěžovatelů. Podmínky testu stanoveného generálním advokátem tak nebyly splněny.

43. Dále stěžovatelé b) a d) namítli, že žalovaný zvýhodnil žadatele o shovívavost oproti ostatním účastníkům řízení, protože žadatelé o shovívavost měli přístup ke všem dokumentům ve spisu po celou dobu správního řízení.

Nevypořádání námitek, že LG Philips Displays Holding BV nezanikl

44. Stěžovatelé b) a d) namítli, že zjištění skutkového stavu ve vztahu k existenci společnosti LG.Philips Displays Holding B.V. (dále jen „LPD“) bylo v rozporu s obsahem správního spisu. Stěžovatelé b) a d) poskytli žalovanému před vydáním rozhodnutí o rozkladu jasné důkazy o existenci společnosti LPD. Tyto důkazy se staly součástí správního spisu, žalovaný je však vůbec nezohlednil.

45. Námitkou existence společnosti LPD se krajský soud vůbec nezabýval, čímž zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností. Soud pouze zmínil, že případná existence této společnosti by neovlivnila výši pokuty. S tímto závěrem stěžovatelé b) a d) nesouhlasili. Navíc existence společnosti LPD by měla vliv také na počet účastníků správního řízení, zjištění skutkového stavu i právní posouzení věci.

Nesprávné posouzení účasti stěžovatele b) na údajném protisoutěžním jednání

46. Stěžovatel b) vytkl krajskému soudu, že se jeho námitkami nezabýval samostatně, ale shrnul námitek všech účastníků řízení do tří obecných otázek: (1) Lze věc skutkově založit výhradně na skutečnostech plynoucích ze žádosti o shovívavost? (2) Představuje předmětné protisoutěžní jednání jedno jednání zahrnující Evropu a Asii? (3) Je prokázáno zapojení všech žalobců do protisoutěžního jednání? Stěžovatel b) zaměřil své námitek na otázky č. 1 a č. 3, ve vztahu k otázce č. 2 odkázal na kasační stížnost stěžovatele d).

47. Krajský soud řádně nevypořádal námitek stěžovatele b) vztahující se k otázce č. 3, protože je shrnul a zobecnil.

48. Žalovaný a krajský soud použili nesprávný test pro prokázání účasti stěžovatele b) na protisoutěžním jednání. Stěžovatel b) se účastnil pouze osmi dvoustranných schůzek, zatímco podle rozhodnutí vydaného v prvním stupni se hlavní účastníci účastnili před 1. 4. 2003 [kdy stěžovatel b) ukončil svou činnost v oblasti CPT] více než 30 vícestranných jednání. Za této situace proto nebylo možné uzavřít, že stěžovatel b) byl „automaticky“ účastníkem předmětného kartelu. Rozhodujícím testem mělo být posouzení, zda stěžovatel b) věděl nebo mohl vědět, že se účastí na těchto několika dvoustranných jednáních podílí na celkové kartelové dohodě (viz rozsudky Tribunálu ze dne 14. 5. 1998, *Sarrió*, T-334/94, ze dne 20. 3. 2002, *Sigma Technologie*, T-28/99, ze dne 16. 11. 2011, *Low & Bonar*, T-59/06).

49. Krajský soud nesprávně dovodil, že uvedené rozsudky nelze v posuzované věci použít. I kdyby se tato rozhodnutí vztahovala pouze na jasně definované podskupiny kartelového jednání, jak krajský soud tvrdil, těmito podskupinami by byla vícestranná a dvoustranná jednání. Stěžovatel b) proto setrval na námitce uvedené v části D žaloby, že se protisoutěžního jednání neúčastnil.

50. Dále stěžovatel b) tvrdil, že závěry o protisoutěžním jednání, které se opírají o žádosti o shovívavost, musí být ověřeny a podepřeny dalšími hodnověrnými důkazy (viz rozsudky Tribunálu ze dne 14. 5. 1998, *Enso-Gutzeit*, T-337/94, ze dne 8. 7. 2004, *JFE Engineering*, T-67/00 a další, a rozsudek Soudního dvora ze dne 25. 1. 2007, *Sumitomo Metal Industries*, spojené věci C-403/04 P a C-405/04 P). Stěžovatel b) nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že se zmiňovaná rozhodnutí vztahují na situaci, kdy se soutěžní orgán opírá pouze o ústní podání, která nebyla doložena dalšími důkazy. Povinnost ověřit správnost žádosti o shovívavost vyplývá také z § 2, § 3, § 50 odst. 3 a § 52 správního řádu. Nadto žalovaný zkreslil některá tvrzení osoby zúčastněné na řízení uvedená v žádosti o shovívavost, jak stěžovatel b) prokázal již ve své žalobě.

Nesprávné posouzení existence jednoho protiprávního jednání a účasti stěžovatele d) na tomto jednání

51. Podle stěžovatele d) krajský soud nesprávně posoudil otázku, zda vytýkané protisoutěžní jednání představovalo jedno jednání a jeden trvajících správní delikt zahrnující Evropu a Asii. Stěžovatel d) nesouhlasil s testem, kterým krajský soud poměřoval tuto otázku. Pokud má protisoutěžní jednání zahrnovat jednání v různých geografických oblastech, žalovaný má povinnost prokázat jejich vzájemnou provázanost [viz rozsudek Tribunálu ze dne 12. 12. 2007, *BASF („Choline Chloride“)*, T-101/05 a T-111/05].

52. Závěry soudu o provázanosti schůzek nemají oporu ve správním spisu. Zápisy z evropských CPT schůzek neobsahují žádné odkazy na ASEAN nebo SML schůzky a naopak. Pokud byl na některé schůzce zmíněn druhý geografický region, neznamená to automaticky, že se obsah schůzky týkal tohoto regionu nebo že by tímto byla míněna schůzka v druhém geografickém regionu. Také účastníci evropských CPT schůzek byli odlišní od účastníků ASEAN a SML schůzek. Stěžovatel d) se neúčastnil evropských CPT schůzek. V žalobě stěžovatel d) poukázal na to, že žalovaný neprokázal totožnost účastníků jednání, přesto krajský soud nesprávně tvrdil, že totožnost účastníků byla prokázána.

53. Stěžovatel d) působí na trhu až od 1. 4. 2003. Schůzky konané před tímto datem nemají ve vztahu ke stěžovateli d) žádnou relevanci. Stěžovatel d) o nich nemohl mít povědomí. Totéž platí pro schůzky z let 1998 až 2004, které krajský soud výslovně zmínil. Z těchto schůzek se stěžovatel d) zúčastnil pouze schůzky dne 16. 3. 2004, která se konala v Singapuru. Soudem zmiňovaný odkaz na Evropu neznamená nic jiného než všeobecné prohlášení, jak zákazníci reagují na zvýšení ceny v různých částech světa. S výjimkou společnosti Thomson [pozn. NSS: dřívější obchodní firma stěžovatele e)] byli zákazníci uvedení v zápisu výlučně asijský výrobci. Ve vztahu k zákazníkovi Thomson byly myšleny pouze prodeje asijským výrobním závodům patřícím této společnosti. Také podání osoby zúčastněné na řízení ke Komisi ze dne 3. 8. 2008 potvrzuje, že se cenové diskuze na tomto jednání týkaly pouze jihovýchodní Asie.

54. Provázanost evropských a asijských jednání nemůže být prokázána totožností cílů jednání, jak chybně dovodil krajský soud, protože tato jednání se týkala odlišných geografických oblastí [srov. rozsudek Tribunálu *BASF*]. Žalovaný by musel prokázat, že schůzky v různých

geografických oblastech byly provázané, tzn. musel by doložit, jakým konkrétním jednáním účastníci z obou oblastí postupovali, aby dosáhli společný cíl.

55. Závěrem stěžovatel d) setrval na námitkách uplatněných v části D žaloby, podle kterých případné cenové diskuze na asijských jednáních, kterých se účastnil, nemohly mít protisoutěžní dopady v České republice. Stěžovatel d) se nemohl stát účastníkem jediného trvajících deliktu zahrnujícího schůzky v různých geografických oblastech pouze na základě jeho účasti na několika asijských jednáních.

Neprokázání dopadu na území České republiky

56. Stěžovatelé b) a d) namítli, že krajský soud dotvořil argumentaci žalovaného k dopadům údajného protisoutěžního jednání na území České republiky. Dále setrvali na námitkách uvedených v části F jejich žalob. Žalovaný opřel své závěry pouze o obecné důkazy, domněnky a spekulace, přestože byl povinen prokázat minimálně potenciální dopad na území České republiky.

57. Krajský soud nesprávně dovodil vztah vytýkaného jednání k České republice ze zmínky o společnosti Matsushita Czech na schůzce dne 11. 11. 1999 a z prodejů společnosti Panasonic Plzeň [Matsushita Czech a Panasonic Plzeň jsou označení pro dceřinou společnost stěžovatele b), resp. sesterskou společnost stěžovatele d)]. Soud se dostatečně nevypořádal s námitkou, že jediným potenciálním odběratelem CPT v České republice byla tato společnost. Stěžovatelé b) a d) nemohli být účastníky údajného protisoutěžního jednání, ale pouze jeho obětmi, pokud k vytýkanému jednání vůbec došlo.

Nezákonnost pokuty

58. Stěžovatelé b) a d) namítli, že krajský soud nesprávně posoudil námitky uvedené v části G jejich žalob. Rozhodnutí žalovaného je v části týkající se uložení pokuty nesrozumitelné, a tedy nepřezkoumatelné.

59. Žalovaný pokutoval v bodu III výroku rozhodnutí prvního stupně pět účastníků řízení, ale v bodu 382 odůvodnění vyšel při výpočtu pokuty z předpokladu, že pokuta je uložena šesti účastníkům (viz výpočet základní částky připadající na jednotlivé pokutované subjekty). Těchto šest subjektů navíc žalovaný označil jako „*účastníky, kteří porušili zákon a kterým bude ukládána pokuta*“. Není proto jasné, jakými úvahami se žalovaný řídil při výpočtu pokuty, pokud dělil průměrný tuzemský obrat CPT šesti.

60. Dále není z rozhodnutí žalovaného zřejmé, kdo měl být tím šestým účastníkem. Podle stěžovatelů b) a d) jím mohl být stěžovatel a) nebo osoba zúčastněná na řízení, s nimiž žalovaný vedl správní řízení, konstatoval porušení zákona, ale neuložil jim pokutu. Stěžovateli a) nebyla pokuta uložena z důvodu promlčení, osobě zúčastněné na řízení pak v důsledku žádosti o shovívavost. Podle stěžovatelů b) a d) pro účely stanovení pokuty neexistoval rozdíl mezi stěžovatelem a) a osobou zúčastněnou na řízení. Pokud tedy žalovaný zohlednil při uložení pokuty „*účastníky, kteří porušili zákon*“, měl zohlednit oba tyto subjekty a vydělit základní částku pokuty sedmi.

61. Krajský soud nesprávně vypořádal také další námitku nesrozumitelnosti rozhodnutí žalovaného, pokud pouze lakonicky konstatoval, že nejasnost při výpočtu pokuty není relevantní, protože pokuta byla vypočtena stejným způsobem pro všechny účastníky. Dále soud pochybil, tvrdil-li, že pro stanovení výše pokuty není rozhodný počet pokutovaných subjektů, a z tohoto důvodu se odmítl zabývat námitkou existence společnosti LPD. Podle stěžovatelů b) a d) je počet účastníků zásadní a přímo ovlivňuje výši pokuty uložené jednotlivým subjektům. Není rozhodné,

že metodologický postup nebyl diskriminační. Nesprávná byla aplikace způsobu výpočtu pokuty v praxi. Pokud by při výpočtu žalovaný zohlednil stěžovatele a), osobu zúčastněnou na řízení a společnost LPD (tedy celkem osm subjektů), nebyla by individuální část obrátu CPT rozhodná pro určení základní částky pokuty 273 666 Kč, ale pouze 205 024 Kč. Krajský soud se proto měl existencí společnosti LPD zabývat.

62. Podle stěžovatelů b) a d) krajský soud pochybil i při vypořádání námítky nepřiměřenosti pokuty, protože žalovaný uložil stěžovatelům b) a d) pokuty téměř ve stejné výši jako hlavním účastníkům jednání, kteří se po dlouhou dobu účastnili velkého množství jednání a měli vysoký tržní podíl v České republice. Postup žalovaného byl v rozporu se zásadou spravedlnosti.

63. Stěžovatel d) pak dodal, že se údajného protisoutěžního jednání účastnil pouze jeden rok. Přestože žalovaný uvedl v bodu 383 rozhodnutí vydaného v prvním stupni, že při ukládání pokut zohlednil i délku účasti jednotlivých soutěžitelů na protiprávním jednání, ve skutečnosti tak nepostupoval, jinak by nemohl dospět k téměř totožné výši pokuty uložené stěžovateli d) jako u ostatních pokutovaných subjektů. Takový postup byl v rozporu se Zásadami postupu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže při stanovování výše pokut podle § 22 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb. (dále jen „Zásady“), Pokyny o metodě stanovování pokut udělených podle s čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO [Úř. věst. (1998 /C 9/3); zvl. vyd. 08/01, str. 171, dále jen „Pokyny“], i zásadou proporcionality.

III.3 Kasační stížnost stěžovatele c)

64. Stěžovatel c) uplatnil důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Neprokázání existence jednoho protiprávního jednání a účasti stěžovatele c) na tomto jednání

65. Krajský soud pochybil, přisvědčil-li žalovanému, že existovalo jedno protiprávní jednání. Stěžovatel c) odkázal na rozsudky Tribunálu ze dne 24. 3. 2011, *Aalberts Industries*, T-385/06, bod 88, ze dne 1. 7. 2010, *AstraZeneca*, T-321/05, bod 82, ze dne 28. 4. 2010, *Amann & Söhne*, T-446/05, bod 92, a *BASF*, bod 181.

66. Krajský soud tvrdil, že evropské a asijské schůzky byly provázány a navazovaly na sebe. Vyšel přitom z předpokladu, že správní spis neobsahuje důkazy o tom, že by zaměření jednotlivých jednání bylo rozlišeno. Stěžovatel c) byl ovšem přesvědčen, že žalovaný byl povinen upřesnit, z čeho propojenost schůzek dovedl. Předpoklad propojenosti nebyl dostačující, pokud nebyl prokázán žádný jednotící plán, který by předmětné schůzky sdružoval v jeden protiprávní delikt. Žalovaný ani krajský soud se tak nevypořádali s námitkami, že schůzky konané v Evropě a v Asii nebyly propojeny.

67. Podle stěžovatele c) krajský soud nesprávně vyhodnotil schůzku ze dne 7. 9. 1998, na které účastníci výslovně vyloučili Evropu, a přehlédl skutečnosti, které svědčily pro vzájemnou oddělenost schůzek. Tvrzení krajského soudu, že schůzek se účastnily stejné osoby, odporuje obsahu spisu.

68. Již v předcházejícím řízení stěžovatel c) vysvětlil, v čem se lišily jednotlivé kategorie schůzek [evropské Glass Meetings (GSM), asijské Glass Meetings, schůzky SML a schůzky ASEAN], a to z hlediska produktového zaměření, klientů, obsahu a formátu diskuzí a z geografického hlediska. Stěžovatel zdůraznil následující odlišnosti:

Evropské GSM se začaly svolávat od 11. 11. 1999, účastnili se jich evropští výrobci CPT [společnost Chunghwa, osoba zúčastněná na řízení, společnost LG, společnost Orion,

stěžovatel a) a později stěžovatel e)]. Jednání probíhalo odděleně a nezávisle na činnostech v Asii. Žalovaný netvrdil, že by se stěžovatel c) účastnil těchto schůzek nebo že by byl zapojen do dohod dosažených na těchto schůzkách.

Asijské GSM se začaly pořádat 7. až 8. 9. 1998 a skončily během druhého čtvrtletí roku 2002. Účastnilo se jich pět asijských výrobců – společnost Chunghwa, osoba zúčastněná na řízení, společnost LG, společnost Orion a společnost Thai-CRT; od roku 1999 i stěžovatel a). Žalovaný netvrdil, že by se stěžovatel c) účastnil těchto schůzek nebo že by byl zapojen do dohod dosažených na těchto schůzkách.

Schůzky SML se konaly v Asii a účastnili se jich společnost LPD, osoba zúčastněná na řízení a stěžovatel c). Podle Výhrad se stěžovatel c) účastnil schůzky SML konané dne 10. 2. 2003. Žalovaný uznal, že stěžovatel c) se přestal účastnit těchto schůzek ode dne 31. 3. 2003, kdy ukončil svou činnost v oblasti CPT. Neexistuje důkaz, že by účastníci těchto schůzek měli v úmyslu ovlivňovat trh CPT v České republice nebo v Evropě, nebo že by tento trh jakkoliv ovlivňovali. Neexistuje ani důkaz o tom, že schůzky SML, kterých se stěžovatel c) účastnil, byly provázány s asijskými GSM.

Schůzky ASEAN probíhaly v Asii od podzimu 2002 a účastnili se jich společnost Chunghwa, osoba zúčastněná na řízení, společnost LPD, společnost Thai-CRT a stěžovatel c) (resp. Toshiba Indonesia). Žalovaný odkázal na tři schůzky ASEAN, kterých se stěžovatel c) zúčastnil a uznal, že stěžovatel c) ukončil účast dne 31. 3. 2003. Také u této kategorie schůzek neexistuje důkaz, že by účastníci těchto schůzek měli v úmyslu ovlivňovat trh CPT v České republice nebo v Evropě, nebo že by tento trh jakkoliv ovlivňovali.

69. Odlišnosti mezi dohodami ve vztahu k zapojeným subjektům, zúčastněným osobám, diskutovanému zboží, geografickému trhu a způsobu provádění dohody patří podle judikatury Soudního dvora k rozhodným kritériím, která prokazují, že se nejedná o jeden trvajících skutek (stěžovatel odkázal na rozsudky Tribunálu citované výše v bodu 65 a rozsudky ze dne 3. 3. 2011, *Siemens*, T-110/07, bod 241, a ze dne 3. 3. 2011, *Siemens Österreich*, spojené věci T-122/07 a T-124/07, bod 90).

70. Stěžovatel c) se nezúčastnil žádné z asijských GSM schůzek a ani to nebylo vůči němu tvrzeno. Zúčastnil se pouze dvou kategorií schůzek – SML a ASEAN. Tyto schůzky se nijak netýkaly českého trhu. Nelze proto tvrdit, že se stěžovatel c) zúčastnil jednoho protisoutěžního jednání zahrnujícího Evropu i Asii. V této souvislosti stěžovatel c) odkázal na své vyjádření k Výhradám ze dne 3. 8. 2010 (zejm. bod IV.3) a žalobu (bod V). Žalovaný a soud nepřihlédl k důkazům o tom, že schůzky nebyly propojeny. Podle stěžovatele žalovaný neměl pravomoc jednání vytýkané stěžovateli c) vyšetřovat, protože neprokázal vazbu výše zmíněných schůzek k českému trhu. Účast stěžovatele měla být prokázána ve vztahu ke každé schůzce zvlášť. Koordinace cen v Evropě byla předmětem evropských GSM, kterých se stěžovatel c) neúčastnil.

71. Krajský soud nesprávně posoudil zapojení stěžovatele c) do údajného protisoutěžního jednání. Neověřil totiž, zda stěžovatel c) o takovém jednání věděl a zda se ho účastnil. Soud na str. 42 a 43 napadeného rozsudku tvrdil, že není třeba prokazovat „vyšší stupeň zapojení“ každého ze žalobců. Podle stěžovatele c) tento závěr vede k absurdním důsledkům, protože by nebylo třeba prokazovat pro dovození odpovědnosti vůbec žádané zapojení. Stěžovatel c) odkázal na rozsudky Tribunálu ze dne 24. 3. 2011, *IBP*, T-384/06, bod 56, ze dne 30. 11. 2011, *Quinn Barlo*, T-208/06, bod 144, ze dne 24. 3. 2011, *Viega*, T-375/06, bod 70, a rozsudek Soudního dvora ze dne 8. 7. 1999, *Anic Partecipazioni*, C-49/92 P, body 80 a 203,

podle kterých podnik může být rovněž shledán odpovědným za globální kartelovou dohodu, i když je prokázáno, že se přímo účastnil pouze jednoho nebo více prvků tvořících tuto dohodu, když věděl nebo musel vědět, že koluze, které se účastní, je součástí celkového plánu a že tento celkový plán zahrnuje soubor prvků tvořících kartelovou dohodu.

72. Žalovaný byl povinen prokázat odpovědnost každého účastníka řízení zvlášť a zkoumat, zda jednání každého z nich jednotlivě lze považovat za trvající protisoutěžní jednání. Krajský soud pochybil, pokud neověřil, zda stěžovatel c) věděl o předmětném jednání a zda zamýšlel k němu přispět.

73. Podle stěžovatele c) nebylo dostačující tvrzení, že jednání sledovala stejný cíl a že stěžovatel c) s jeho účastníky udržoval kontakt. Povědomí účastníka řízení nemůže být založeno na důkazech, které pocházejí ze schůzek, jichž se nezúčastnil. Krajský soud popisuje na str. 40 a 41 osm schůzek, z nichž dovozuje jejich propojenost, stěžovatel c) se však žádné z těchto schůzek nezúčastnil. Navíc čtyři z těchto schůzek nebyly zmíněny ve Výhradách ani v rozhodnutí žalovaného. Dokumenty z těchto schůzek nebyly ani provedeny jako důkaz. Krajský soud tímto způsobem nahradil činnost žalovaného a porušil ustálenou judikaturu, podle které dokument, který nebyl zmíněn ve Výhradách, nelze použít jako důkaz.

74. Napadená rozhodnutí žalovaného a soudu nezmiňují žádný důkaz, že stěžovatel c) věděl o evropských GSM nebo že by k nim chtěl přispět. Úmysl stěžovatele c) proto nebyl prokázán. Žalovaný by se měl při dokazování řídit podřízeně správním řádem a analogicky i trestním řádem a trestním zákoníkem.

75. Krajský soud uzavřel, že účastník může vyloučit svou odpovědnost tím, že se veřejně distancuje od protisoutěžního jednání. Pokud soud vytkl stěžovateli c), že tohoto postupu nevyužil, musel by nejprve prokázat existenci protisoutěžního jednání a skutečnost, že stěžovatel c) o něm věděl.

Zásady dokazování ve správním trestání

76. Krajský soud pochybil při hodnocení zásad dokazování. Podle judikatury Soudního dvora musí být provedené důkazy „dostatečně přesné a koherentní“ a musí tvořit „soubor spolehlivých, přesných a konsistentních důkazů“ [viz rozsudky ze dne 28. 3. 1984, *Compagnie royale asturienne des mines*, spojené věci 29/83 a 30/83, bod 20, a ze dne 27. 9. 1988, *Ahlström* („*Celulóza I*“), spojené věci 89/85 a další]. Tato kritéria musí být splněna ke všem aspektům šetřeného jednání, včetně zeměpisného rozsahu (viz rozsudek Soudního dvora *Toshiba*, bod 99). Žalovaný musí také dostát nárokům na dokazování uplatňovaným v trestním právu a shromáždit důkazy v neprospěch i ve prospěch obviněného. V pochybnostech o odpovědnosti je pak žalovaný povinen vyložit důkazy ve prospěch obviněného.

Nedostatečné prokázání jednání na základě žádostí o shovívavost

77. Stěžovatel c) nesouhlasil s krajským soudem, že údajné protisoutěžní jednání mohlo být řádně prokázáno pouze na základě žádostí o shovívavost. Nelze totiž předpokládat, že by žadatel o shovívavost podal tuto žádost, aniž by spatřoval v tomto kroku určitý užitek a osobní zájem. Žádost o shovívavost sice v sobě nese riziko uplatnění soukromoprávních nároků, to je ale vyváženo možnou imunitou nebo snížením uložené pokuty. Žádosti o shovívavost bývají za určitých okolností zneužívány jako prostředek konkurenčního boje. Navíc skutečnost, že osoba zúčastněná na řízení již byla v době podání žádosti o shovívavost vyšetřována Komisí, snižuje váhu předložených důkazů. Zahájení řízení ze strany vnitrostátního soutěžního úřadu bylo totiž předvídatelné.

78. Podle Tribunálu prohlášení žadatele o shovívavost, jehož správnost je popírána dalšími účastníky řízení, „nemůže být považováno za dostatečný důkaz existence protiprávního jednání [...], aniž by bylo podpořeno jinými důkazy“ (rozsudek ze dne 26. 4. 2007, *Bolloré*, spojené věci T-109/02 a další, bod 167).

79. Krajský soud zmínil zápisy ze schůzek jako důkaz, kterým jsou skutečnosti v prohlášení žadatelů o shovívavost podepřeny. Soud si sám odporuje, pokud zároveň tvrdil, že rozhodnutí žalovaného bylo založeno pouze na žádostech o shovívavost. Podle stěžovatele c) zápisy ze schůzek představují součást žádosti o shovívavost, nemohou být tedy považovány za „jiný“ podpůrný důkaz. Krajský soud pochybil, pokud shodně se žalovaným dovedl odpovědnost stěžovatele c) pouze ze žádostí o shovívavost, které nebyly podepřeny dalšími důkazy.

Neprokázání dopadu na český trh

80. Pro založení pravomoci žalovaného je třeba prokázat, že se účinek předmětné dohody projevil na území České republiky nebo že tato dohoda byla způsobilá narušit hospodářskou soutěž na tomto území. Krajský soud nesprávně přenesl důkazní břemeno v této otázce na účastníky řízení.

81. Stěžovatel c) nesouhlasil s krajským soudem, že žalovaný dovedl nikoliv potenciální, ale skutečné narušení hospodářské soutěže na území České republiky. Z výňatků z rozhodnutí žalovaného citovaných krajským soudem plyne, že žalovaný předpokládal účinky na českém trhu, nikoliv dokazoval. Žalovaný neuzavřel, že hospodářská soutěž na českém trhu byla skutečně narušena. Krajský soud se snažil nahradit roli žalovaného a nepřipustně doplnil jeho odůvodnění.

82. Krajský soud zmínil na str. 49, že dopad na český trh byl prokázán vůči stěžovatelům a) a b). Neupřesnil však, jakým způsobem je tento závěr rozhodný pro stěžovatele c). Dále krajský soud připustil, že případná vazba na český trh existuje pouze v zápisu ze schůzky konané dne 11. 11. 1999. Stěžovatel c) nesouhlasil se závěrem, že účinky na český trh byly prokázány, pokud z ničeho nevyplývalo, že by diskuze neměly zahrnovat Českou republiku. Předmětem dokazování měl být opak, tedy prokázání, že schůzky se zaměřovaly na koordinaci jednání ve vztahu k Evropě obecně a ve vztahu k České republice zvláště.

83. Účast stěžovatele c) byla dovozena pouze z jeho účasti na schůzkách konaných v Asii a z existence dodávek jednoho dodavatele z řad ostatních účastníků údajné dohody jednomu odběrateli v České republice. Nebylo prokázáno, že Česká republika byla cílem údajného protisoutěžního jednání. Spojitost mezi jednáním stěžovatele c) a českým trhem žalovaný pouze předpokládal.

Porušení čl. 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003

84. Podle stěžovatele c) krajský soud nesprávně potvrdil pravomoc žalovaného, přestože v téže věci zahájila a dosud nerozhodla Komise. Použitelnost nařízení č. 1/2003 se nevyčerpává posouzením otázky *ne bis in idem*. Ztráta pravomoci vnitrostátního soutěžního úřadu podle čl. 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003 není trvalá. Jakkoliv se tato pravomoc obnovuje okamžikem, kdy Komise rozhodne, předmětné ustanovení vylučuje konkurenci jurisdikcí Komise a vnitrostátního soutěžního úřadu v období od zahájení řízení Komisí do vydání rozhodnutí. Cílem je vyloučit rozpor mezi rozhodnutím vnitrostátního soutěžního úřadu a rozhodnutím Komise.

85. Krajský soud se odvolal na závěry Soudního dvora ve věci *Toshiba*, jednalo se však o odlišnou situaci. Ve věci posuzované Soudním dvorem Komise již rozhodla a žalovaný pouze následně rozhodl o lokálních účincích téhož jednání na českém trhu. V nyní posuzované

věci žalovaný zahájil řízení, přestože Komise dosud nerozhodla v řízení vedeném pod sp. zn. COMP/39.437. Žalovaný nemohl předvídat, jak Komise rozhodne a zda danou věc neodloží. Jednání žalovaného neslo v sobě riziko dvou vzájemně odporujících si rozhodnutí, o jehož vyloučení usiluje čl. 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003. Žalovaný proto neměl pravomoc zabývat se otázkou globálního jednání ve vztahu k českému trhu a měl vyčkat na rozhodnutí Komise.

Omezený přístup ke spisu

86. Stěžovatel c) nesouhlasil s krajským soudem, že porušení práva na přístup ke spisu nebylo natolik závažné, aby způsobilo nezákonnost postupu žalovaného jako celku. Soud opomněl, že napadené rozhodnutí bylo založeno pouze na žádostech o shovívavost. Omezená možnost nahlédnout do spisu zasáhla do práva stěžovatele c) na seznámení se s důkazy. Stěžovatel c) nepovažoval za dostatečné, pokud krajský soud ověřil, že obsah žádostí o shovívavost byl obsahově zkopírován do Výhrad. Tato iniciativa soudu nemůže nahradit právo stěžovatele c) přesvědčit se o obsahu spisu sám a potvrzuje, že toto ověření nemohl učinit stěžovatel c). Jednalo se přitom o jediné důkazy, které podle žalovaného založily odpovědnost stěžovatele c) za údajné protisoutěžní jednání.

87. Krajský soud nesprávně opřel své závěry o rozsudek Soudního dvora *Pfleiderer*, který se týkal pouze práv třetích osob. Účastníkům řízení svědčí mnohem širší právo na přístup ke spisu.

88. Žalovaný porušil také § 38 odst. 6 správního řádu. Podle komentáře pojem „*utajované informace nebo skutečnosti*“ neobsahuje koncept obchodního tajemství. Přístup ke spisu nemůže být omezen v jiných případech než stanovených v předmětném ustanovení, tím spíše, mají-li být dokumenty použity jako důkaz v neprospěch účastníka řízení. Krajský soud pochybil, pokud neshledal nezákonnost postupu žalovaného.

Nezákonné určení výše pokuty

89. Krajský soud nesprávně schválil metodu stanovení výše pokuty [s výjimkou zvýšení pokuty z důvodu recidivy, které krajský soud správně zrušil; *pozn. NSS*: krajský soud snížil pokutu uloženou stěžovateli c) podle § 78 odst. 2 s. ř. s.]. Stěžovatel c) nesouhlasil se závěrem, že žalovaný měl diskreční pravomoc pro volbu metody výpočtu pokuty.

90. Žalovaný porušil zásadu individualizace trestu. Pokud žalovaný dovedl odpovědnost stěžovatele c) z existence účinků údajného protisoutěžního jednání na český trh, bylo jeho povinností zohlednit rozsah těchto účinků při stanovení výše pokuty. Podle rozsudku Soudního dvora ze dne 3. 9. 2009, *Prým*, C-534/07 P, je třeba účinky protisoutěžního jednání posoudit na základě ekonomické analýzy, kterou je určeno, jaká by byla situace na trhu, kdyby k vytýkanému jednání nedošlo, a jak toto jednání ovlivnilo trh. Žalovaný se spokojil s tím, že jeden účastník [nikoliv stěžovatel c)] dodával CPT jednomu odběrateli v České republice, a stanovil pokutu vydělením průměrného obratu počtem účastníků údajné zakázané dohody. Pokud žalovaný nezkoumal, v jaké míře se stěžovatel c) podílel na údajném deliktu, nemohl uložit stěžovateli c) pokutu ve výši odpovídající prosté poměrné části podle počtu účastníků. Skutečnost, že české právo neobsahuje přesný návod pro výpočet pokuty, neznamená, že žalovaný mohl postupovat libovolně.

III.4 Kasační stížnost stěžovatele e)

91. Stěžovatel e) uplatnil důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Překážka litispendence a zásada ne bis in idem

92. Krajský soud nesprávně převzal závěry Soudního dvora ve věci *Toshiba* a nevzal v úvahu zvláštnosti nyní posuzované věci. Ve věci posuzované Soudním dvorem žalovaný vydal rozhodnutí až po skončení řízení, které zahájila Komise. Nadto Komise výslovně prohlásila, že bude vyšetřovat věc ve vztahu k území Evropské unie před jejím rozšířením v roce 2004, tedy bez území České republiky. Podle Soudního dvora je čl. 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003 použitelný od 1. 5. 2004 ve všech členských státech, včetně řízení o kartelech, které se týkají situací vzniklých před tímto datem.

93. V nyní posuzované věci Komise dosud nerozhodla, není proto vyloučeno, že rozhodnutí žalovaného bude v rozporu s rozhodnutím Komise. Tato skutečnost by porušila čl. 16 odst. 2 nařízení č. 1/2003. Komise vyšetřuje totožné jednání a skutečnosti, jakými se zabýval žalovaný. Ovlivnění vyšetřování Komise rozhodnutím žalovaného je závažným porušením práva stěžovatele e) na obhajobu v rámci řízení vedeného Komisí. Stěžovatel e) setrval na názoru, že žalovaný porušil zásadu *ne bis in idem*.

Jednání v Evropě a Asii a účast stěžovatele e) na tomto jednání

94. Schůzky, kterých se stěžovatel e) měl v Evropě účastnit, nebyly propojeny se schůzkami konanými v Asii. Závěry krajského soudu i žalovaného k této otázce byly nedostatečné a neopodstatněné.

95. Stěžovatel e) si nebyl vědom žádných údajně protisoutěžních jednání probíhajících v Asii, ani se jich neúčastnil (správní spis neobsahuje žádný důkaz o opaku). Odpovědnost by mohla být dovozena pouze v případě, že účastníci dohody věděli nebo si mohli být vědomi, že jednotlivé schůzky mají společný cíl (rozsudek Soudního dvora *Anic Partecipazioni*, bod 87). Stěžovatel e) nemůže být bez takového důkazu činěn odpovědným za schůzky, kterých se neúčastnil. Musela by být také naplněna podmínka jednoty účastníků, kteří o sobě navzájem věděli.

96. Krajský soud pouze zopakoval názor žalovaného, který neměl oporu ve spisu. Ze schůzek, které podle soudu prokazovaly propojení evropských a asijských jednání, se stěžovatel e) účastnil pouze schůzky konané dne 23. 3. 1999 v Paříži s osobou zúčastněnou na řízení. Zápis ze schůzky obsahuje pouze velmi omezené zmínky o asijském trhu, omezuje se navíc na údaje z minulých období nebo výhledy v oblasti technologie a zaměření výroby. V žádném případě však neproказuje vědomost stěžovatele e) o údajném celosvětovém kartelu ani jeho účast na něm. Zápisy jsou navíc psány heslovitě a nemohou důvěryhodně potvrdit obsah schůzek. Krajský soud odkázal také na čtyři schůzky, které nebyly zmíněny v rozhodnutí žalovaného jako důkaz.

97. Byť stěžovatel e) připustil ve vyjádření k Výhradám, že věděl o jistých asijských schůzkách a že se některých účastnil, jednalo se pouze o schůzky obchodních asociací, na nichž nebyly diskutovány žádné protisoutěžní záležitosti. Tyto schůzky neměly spojitost s předmětem řízení.

98. Společnost Chunghwa neoznačila v žádosti o shovívavost stěžovatele e) jako účastníka kartelových dohod v Asii. Stěžovatel e) se nezúčastnil žádné ze schůzek, které společnost Chunghwa popsala.

99. Pouhá skutečnost, že obchodní aktivity účastníků řízení jsou celosvětové, nezakládá automaticky jejich odpovědnost za činnost různých částí skupiny společností v různých částech světa. Nadto sami žadatelé o shovívavost potvrdili, že ceny CPT měly regionální charakter.

100. Stěžovatel e) se nezúčastnil žádné z 11 asijských schůzek, které byly na seznamu předloženém osobou zúčastněnou na řízení a které měly prokázat vztah k evropskému trhu. Krajský soud neposoudil tvrzení stěžovatele e), že osoba zúčastněná na řízení zaslala toto podání až poté, kdy se účastníci řízení seznámili s podklady rozhodnutí, a žalovaný se k tomuto podání v rozhodnutí prvního stupně nevyjádřil. Stěžovatel e) neměl dostatečnou možnost se k předmětnému podání vyjádřit, tím byla porušena zásada dvojinstančnosti řízení.

101. Krajský soud také nesprávně uzavřel, že neexistovaly důkazy, které by svědčily o rozdílech v programu schůzek a osobách, které se jich účastnily. Stěžovatel e) se schůzek v Asii neúčastnil. Koncem 90. let dvacátého století a počátkem jednadvacátého století došlo k postupnému úpadku v oblasti CPT, což bylo nejspíše skutečným důvodem tematické provázanosti schůzek, nikoliv důsledek jediné kartelové dohody.

Neprokázání dopadu na území České republiky

102. Stěžovatel e) nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že žalovaný měl pravomoc danou věc projednat. Jednání účastníků řízení nemělo dopad na území České republiky a žalovaný neprokázal, že cílem schůzek bylo stanovení ceny CPT v České republice. Žalovaný byl povinen zkoumat skutečný nebo alespoň potenciální dopad na český trh.

103. Schůzky, jichž se stěžovatel e) účastnil, neměly na český trh žádný dopad. Toto tvrzení stěžovatel e) prokázal v námitkách uplatněných v rozkladu k jednotlivým důkazům. Žádný z důkazů obsažených v rozhodnutí prvního stupně, které se týkají stěžovatele e), neprokazuje spojitost mezi schůzkami a českým trhem nebo cenami pro české zákazníky. Stěžovatel e) byl na rozdíl od krajského soudu přesvědčen, že žalovaný neprokázal skutečné narušení soutěže na území České republiky.

104. Neexistují důkazy, že cílem účastníků řízení bylo provádět údajnou protisoutěžní dohodu na území České republiky. Skutečnost, že území České republiky nebylo výslovně vyloučeno, nemůže vést k přímému závěru, že Česká republika byla zahrnuta do protisoutěžního jednání. Z některých zápisů plyne, že hlavním tématem byly podmínky pro konkrétní zákazníky, nikoliv podmínky uplatňované na určitých územích. Označení „Evropa“ v zápisech ze schůzek nemůže samo o sobě vést k závěru, že Česká republika musí být do protisoutěžního jednání zahrnuta.

105. Jediným zákazníkem na území České republiky byla společnost, která je součástí skupiny jednoho z účastníků řízení. Za této situace bylo nezbytné zkoumat, zda bylo možné údajné protisoutěžní jednání vůbec naplnit. Z rozhodnutí žalovaného není zřejmé, jak hodnotil důkazy předložené společností Panasonic AVC Network, a. s., které měly prokázat dopad na český trh. Žalovaný nemůže bez dalšího prokázat, že této společnosti byly účtovány v důsledku kartelu vyšší ceny. Bylo by ekonomicky iracionální, pokud by stěžovatel b) konspiroval proti svému podnikání v České republice. Žalovaný nezkoumal, zda konečný výrobek (televize) byl společností Panasonic AVC Network vyroben pro vývoz nebo pro český trh.

106. Dále stěžovatel e) poukázal na skutečnost, že v oblasti CPT působily i další společnosti, např. Ekranas nebo Tesla, a CPT bylo možné nakoupit i od nich.

Nezákonnost pokuty

107. Žalovaný překročil při stanovení výše pokuty meze správního uvážení, zneužil své pravomoci a porušil zásadu přiměřenosti. Funkce pokuty tak byla velmi omezená.

108. Preventivní funkce by měla být zkoumána v kontextu posuzované věci (předseda žalovaného ani krajský soud se k této námitce nevyjádřili). Jednání, za které byla uložena pokuta, započalo před více než deseti lety, navíc stěžovatel e) od roku 2005 na předmětném trhu nepůsobí. I pokud by žalovaný prokázal narušení hospodářské soutěže na území České republiky, stěžovatel e) dobrovolně upustil od tohoto jednání ještě před zahájením řízení. Funkce pokuty tak byla zdeformovaná. Materiálně stejné jednání je navíc vyšetřováno také Komisí. Podle stěžovatele e) proto žalovaný dostatečně nezohlednil zvláštní okolnosti posuzované věci, a porušil tak zásadu přiměřenosti uložené pokuty.

109. Stěžovatel e) nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že metoda výpočtu základní výše pokuty nebyla rozhodující a že je podstatné, že základ byl pro všechny účastníky stejný. Základní částka pokuty by měla odrážet konkrétní okolnosti posuzované věci. Žalovaný měl zohlednit, že v období let 2001 až 2003 působil na trhu také další dodavatel, jehož dodávky byly zahrnuty v celkovém objemu trhu, který byl použit pro výpočet pokuty. Jednalo se o společnost LPD, která nebyla účastníkem řízení v důsledku zániku bez právního nástupce. V letech 2002 až 2004 ovšem člen skupiny této společnosti (LG Philips Displays Czech Republic, s. r. o.) měl vyrábět a prodávat CPT společnosti Panasonic AVC Network. Základní výše pokuty tedy v sobě zahrnuje proporcionální podíl společnosti LPD. Jednání třetí osoby, se kterou nebylo vedeno řízení, tak bylo přeneseno na účastníky, kterým byla uložena pokuta. Napadený rozsudek tímto porušil zásadu individualizace uložení pokuty.

110. Výše pokuty byla dále odůvodněna domnělým důkazem skutečného negativního dopadu na hospodářskou soutěž s tím, že český výrobce televizorů odebíral CPT pouze od účastníků řízení. Žalovaný však neprokázal skutečný negativní dopad na hospodářskou soutěž v České republice, ani že Panasonic AVC Network nakupoval CPT za ovlivněné ceny nebo že by seznam jeho dodavatelů byl omezen na účastníky řízení.

111. Dále krajský soud nesprávně uzavřel, že výše pokuty se podstatným způsobem nedotýká finanční situace stěžovatele e). Soud měl zohlednit, že stěžovatel e) zahájil řízení na ochranu před věřiteli, jehož součástí je restrukturalizace dluhu a postupné splácení finančních závazků v následujících letech (až do roku 2017). Plán na ochranu věřitelů stanoví velmi přísná finanční omezení na příštích pět let, nezohledňuje však případné uložení pokuty Komisí nebo jiným soutěžním úřadem. Navržené podmínky tak umožňují stěžovateli dostat pouze finančním závazkům vyplývajícím z restrukturalizace. Pokud by stěžovatel e) tyto podmínky porušil, záchranný plán by byl zrušen a bylo by zahájeno insolvenční řízení nebo by soud nařídil likvidaci. Stěžovatel e) se proto domníval, že byly splněny podmínky odstavce 39 Zásad.

IV. Vyjádření žalovaného

112. Žalovaný se ve vyjádření ke kasačním stížnostem ztotožnil s odůvodněním napadeného rozsudku. Setrval na stanovisku, že byl oprávněn postihnout protisoutěžní jednání s účinkem a dopadem v České republice, které předcházelo vstupu České republiky do EU, a neporušil tak zásadu *ne bis in idem*. Výklad zastávaný stěžovateli c) a e) by vedl k závěru, že žalovanému by byla upřena pravomoc předmětný delikt stíhat, ale zároveň by tato pravomoc nenáležela jakémukoliv jinému orgánu. Takový výklad by byl ve zjevném rozporu s účelem právní úpravy.

113. Přístup do spisu byl účastníkům řízení odepřen pouze do sdělení Výhrad dne 31. 5. 2010. I v trestním řízení lze omezit právo na přístup ke spisu podle § 65 odst. 2 trestního řádu. Po sdělení Výhrad byly veškeré podklady (včetně žádostí o shovívavost) zpřístupněny všem účastníkům řízení, byť část podkladů pouze v režimu § 38 odst. 6 správního řádu. Účastníkům bylo umožněno nahlédnout do spisu v okamžiku, kdy spis obsahoval všechny podstatné důkazy. Účel práva na nahlížení do spisu tak byl naplněn. Žalovaný zdůraznil, že účastníci řízení nevznesli

během správního ani soudního řízení žádnou námitku týkající se pravosti nebo obsahu listin založených ve spisu. Souhlasil také s krajským soudem, že případné procesní pochybení nemohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí. K námitce krátkých lhůt pro seznámení se s podklady žalovaný podotkl, že veškeré rozhodné skutečnosti i předběžné hodnocení byly popsány již ve Výhradách.

114. K námitce stěžovatele a) týkající se porušení práva na sebeobviňování žalovaný odkázal na správní rozhodnutí a rozsudek krajského soudu. Informace vyžádané od stěžovatele a) netvořily podklad rozhodnutí.

115. Žalovaný setrval na stanovisku, že zákon č. 63/1991 Sb. ani zákon č. 143/2001 Sb. ve znění do 31. 8. 2009 neobsahovaly ustanovení o zániku odpovědnosti za správní delikt. To bylo do § 22b zákona č. 143/2001 Sb. včleněno až novelou provedenou zákonem č. 155/2009 Sb. Odpovědnost stěžovatele a) za delikt nezanikla ke dni vydání rozhodnutí, žalovaný tak mohl podle § 7 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb. do budoucna zakázat i dohodu zakázanou podle § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb.

116. Ve vztahu k námitce, že ze správních rozhodnutí není jednoznačné, zda předmětná dohoda měla či pouze mohla mít účinky na relevantním trhu, žalovaný zdůraznil, že stěžovatelé přehlížejí, že posuzovaná kartelová dohoda byla dohodou zakázanou pro svůj cíl. V takovém případě není nutné prokazovat účinky. Stěžovatelé nenamítli, že protisoutěžní cíl nebyl prokázán. Dohoda splňovala podmínku minimálně potenciálního narušení hospodářské soutěže, protože v rozhodném období v České republice existovala poptávka po CPT. Není rozhodné, kteří ze stěžovatelů narušili nebo mohli narušit soutěžní prostředí na relevantním trhu, protože jednání všech stěžovatelů bylo jediným trvajícím deliktem a jejich vzájemná součinnost ovlivnila cenu výrobku obchodovaného na tomto trhu.

117. Z kasační stížnosti stěžovatele c) namítající pochybení žalovaného při dokazování není patrné, jakého konkrétního pochybení se měl žalovaný dopustit. Rozhodnutí žalovaného byla řádně důkazně podložena dvěma neodporujícími si žádostmi o shovívavost, které byly doplněny o řadu zápisů ze schůzek. Stěžovatelé proti obsahu žádostí o shovívavost ani obsahu jiných listin nijak nebrojili, s žalovaným se rozcházejí pouze v právním hodnocení skutečností, které z těchto dokumentů plynou.

118. Žalovaný setrval na závěru, že jednání probíhající v Evropě a v Asii nebyla na sobě nezávislá. Pro opačný výklad neexistují ve spisu důkazy. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozhodnutí o rozkladu, zejm. body 208 až 234. Pro prokázání účasti na zakázané dohodě není nutné, aby všichni účastníci věděli o všech schůzkách tvořících dohodu.

119. Pokuta byla uložena v souladu se zákonem a v rámci správního uvážení. Žalovaný postupoval maximálně transparentně a ke všem účastníkům shodně za dodržení Zásad, přičemž v rámci individualizace trestu přihlédl k délce protiprávního jednání a důsledkům na území České republiky. Žalovaný nesouhlasil ani s námitkou existence společnosti LPD, protože podle shromážděných důkazů tato společnost zanikla. I pokud by byla prokázána tvrzení stěžovatelů o přechodu práv a povinností na jiný subjekt, nebyly splněny podmínky pro přechod deliktní odpovědnosti, které jsou stanoveny v rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 8 Afs 56/2007 – 479.

V.1 Replika stěžovatelů b) a d)

120. Stěžovatelé b) a d) v replice namítli, že odkaz žalovaného na § 65 odst. 2 trestního řádu byl nesprávný. Toto ustanovení představuje zákonem předvídanou výjimku, v nyní posuzované věci však bylo právo na přístup ke spisu omezeno bez zákonného podkladu. Žalovaný neprokázal

ani mimořádný zájem na omezení přístupu ke spisu, který by byl požadován podle § 65 odst. 2 trestního řádu. Konkrétní zájem pojmenoval až krajský soud. Omezení podle § 65 odst. 2 trestního řádu se vztahuje k přípravnému řízení, po němž následují rozsáhlé části vyšetřování a trestního řízení, v rámci nichž má obviněný možnost se s obsahem spisu seznámit. Takovou možnost stěžovatelé b) a d) neměli. Jejich právo na seznámení se spisem bylo omezeno na velmi krátkou dobu a neměli možnost obsah určitých částí spisu jakkoliv zachytit (poznámkami nebo kopiemi). V této souvislosti stěžovatelé b) a d) odkázali na komentář k trestnímu řádu v části týkající se možnosti přístupu ke spisu při rozhodování o vazbě (Šámal, P. a kol. *Trestní řád. Komentář – díl I*. Praha: C. H. Beck, 2002, str. 344).

121. I po sdělení Výhrad měli stěžovatelé b) a d) omezený přístup ke spisu. V této části repliky stěžovatelé zopakovali námitky uplatněné již v kasační stížnosti. K poznámce žalovaného, že nevznesli námitky proti pravosti předložených dokumentů, doplnili, že těžko mohli posoudit pravost či obsah těchto listin s ohledem na jejich rozsáhlost čítající několik stovek stran.

122. Stěžovatelé b) a d) zdůraznili, že z žádné z kasačních stížností nevyplývá, že by některý ze stěžovatelů připouštěl, že byl prokázán dopad jednání stěžovatelů a) a b) na český trh. Žalovaný byl na základě § 1 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb. povinen prokázat alespoň potenciální dopad na území České republiky. Prokázání pouze protisoutěžního cíle nebylo dostatečné.

123. Ve vztahu k námitce nezákonnosti pokuty se žalovaný nijak nevyjádřil k zásadním výhradám týkajícím se nesrozumitelnosti a nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí. Stěžovatelé b) a d) proto zopakovali své kasační námitky k nejasnosti výpočtu, při němž žalovaný pro výpočet základní částky pokuty počítal s 6 účastníky, ale pokutu uložil pouze 5 účastníkům.

124. Závěrem stěžovatelé b) a d) setrvali na stanovisku, že předložili dostatečné důkazy o existenci společnosti LPD. Povinnost zjistit přesně a úplně skutkový stav spočívala na žalovaném. Existence této společnosti měla zásadní vliv na stanovení výše pokuty.

V.2 Replika stěžovatele c)

125. Stěžovatel c) v replice vytkl žalovanému, že ve vyjádření ke kasačním stížnostem nijak nereagoval na argument, že rozsudek Soudního dvora *Toshiba* musí být odlišen od nyní posuzované věci, ve které existuje souběh dvou řízení Komise a žalovaného. Dále setrval na názoru, že žalovaný porušil zásadu zákazu dvojího řízení a čl. 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003.

126. Na rozdíl od trestněprávního řízení, na něž žalovaný odkázal, omezení přístupu do spisu v posuzované věci nemělo zákonný podklad. Tvrzení, že toto omezení nemělo vliv na zákonnost konečného rozhodnutí, nemůže obstát. Také tvrzení, že obsah spisu byl dostatečně reprodukován ve Výhradách, je bez významu, protože stěžovatel c) měl mít právo vlastním zkoumáním ověřit, zda tomu tak bylo.

127. Žalovaný ve skutečnosti nedovodil údajnou odpovědnost stěžovatele c) na základě jednání zakázaného pro svůj cíl, ale na základě potenciálních účinků, které však žalovaný neprokázal, ale pouze předpokládal. Bez ohledu na tuto skutečnost stěžovatel c) trval na tom, že jeho účast na protisoutěžním jednání nebyla prokázána. Odpovědnost nemohla být založena na základě účasti na asijských jednáních, pokud nebyla doložena vazba těchto jednání na Českou republiku. Žalovaný neprokázal existenci celosvětového kartelu, ani účast stěžovatele c) na kartelu v jeho „celosvětové formě“. K založení odpovědnosti za celosvětový kartel je nutné, aby si byl soutěžitel vědom celosvětové povahy zakázaného jednání. Žalovaný neprokázal účast stěžovatele c) aspoň na některých schůzkách, jejichž obsah umožňuje dovodit, že byly součástí jednotícího plánu, ani neprokázal, že stěžovatel c) o takovém plánu věděl.

128. V kasační stížnosti stěžovatel c) odkázal na tvrzení žalovaného, že potenciální účinky byly prokázány ve vztahu ke stěžovatelům a) a b), z ničeho ale neplyne, že s tímto tvrzením stěžovatel c) souhlasil, jak by se mohlo zdát z vyjádření žalovaného.

129. Žalovaný uznal žádosti o shovívavost jako důkaz, přestože nebyly podpořeny žádnými dalšími důkazy. Zápisy ze schůzek byly součástí těchto žádostí, nelze je proto považovat za samostatný důkaz, který by žádosti podpořil.

130. Ve vyjádření ke kasačním stížnostem žalovaný neodpověděl na námitku stěžovatele c), že žalovaný porušil zásadu individualizace trestu. Žalovaný pouze paušalizovaně zohlednil skutečnost, že jeden z účastníků řízení [odlišný od stěžovatele c)] dodával CPT na český trh.

VI. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

131. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnosti v mezích jejich rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

132. Kasační stížnost stěžovatele a) je důvodná. Kasační stížnosti stěžovatelů b), c), d) a e) nejsou důvodné.

133. Úvodem Nejvyšší správní soud předesílá několik obecných poznámek, které se vztahují ke kasačním stížnostem všech stěžovatelů.

134. Zaprvé, předmětem posuzované věci je zakázaná dohoda o cenách uzavřená výrobcí televizních obrazovek typu CPT, a to v rozsahu, v jakém byla způsobilá narušit hospodářskou soutěž na území České republiky do 30. 4. 2004. Existencí téže dohody a jejím dopadem na vnitřní trh Evropské unie v období od roku 1997 do roku 2006 se zabývala také Komise, která v rozhodnutí ze dne 5. 12. 2012, COMP/39.437, uznala účastníky dohody (stěžovatele v nyní posuzované věci a některé další podniky) vinnými z porušení čl. 101 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) a čl. 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (Úř. věst. 2013/C 303/07; shrnutí rozhodnutí COMP/39.437 je dostupné na <http://eur-lex.europa.eu>). Rozhodnutí Komise se nijak nedotýká působení předmětné dohody na území České republiky před 1. 5. 2004, nepřekrývá se proto s pravomocí žalovaného rozhodnout v nyní posuzované věci. V podrobnostech soud odkazuje na svou argumentaci ve vztahu ke kasačním námitkám, v nichž někteří stěžovatelé zpochybnili pravomoc žalovaného poukazem na zásadu *ne bis in idem* a čl. 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003 (viz body 367 a násl. a 409 a násl.).

135. Zadruhé, skutkové okolnosti nyní posuzované věci spadají do období před přistoupením České republiky k EU. I v takových případech, kdy je rozhodným právem vnitrostátní právo tehdy účinné, musí být ustanovení českého právního předpisu, přijatého za účelem sblížení českého práva s právem EU a majícího svůj předobraz v právní normě obsažené v právu EU, vykládáno konformně s unijním právem (blíže viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2005, čj. 2 Afs 92/2005 – 45, č. 741/2006 Sb. NSS). Základní východiska zákonů chránících hospodářskou soutěž byla již v době před přistoupením České republiky k EU obdobná unijnímu právu (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2010, čj. 8 Afs 29/2010 – 354, nebo ze dne 24. 4. 2013, čj. 2 Afs 50/2012 – 241). Opírá-li proto Nejvyšší správní soud svou argumentaci o judikaturu Soudního dvora či Tribunálu, činí tak s vědomím, že tato judikatura není v posuzované věci přímo závazná, přesto je třeba ji použít

jako výkladové vodítko. Ostatně, i všichni stěžovatelé se dovolávali rozhodnutí unijních soudů, tato judikatura je jim proto nepochybně známa a není pro ně překvapivá.

136. Zároveň za situace, kdy je pro posuzovanou věc rozhodné vnitrostátní právo účinné před přistoupením k EU a judikatura unijních soudů je pouze výkladovým vodítkem, Nejvyššímu správnímu soudu nevzniká přes postavení soudu posledního stupně povinnost předložit Soudnímu dvoru žádost o posouzení předběžné otázky ve smyslu čl. 267 SFEU, pokud by dospěl k výkladovým nejasnostem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 8 Afs 29/2010 – 354).

137. Jedinou výjimkou, kdy byl Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci vázán výkladem Soudního dvora, byla otázka časové působnosti práva EU, tedy otázka, kterou Nejvyšší správní soud není v abstraktní rovině příslušný posoudit. Základem pro úvahy Nejvyššího správního soudu tak byl rozsudek Soudního dvora *Toshiba*, jehož závěry pak Nejvyšší správní soud byl oprávněn aplikovat na konkrétní okolnosti posuzované věci (viz dále body 367 a násl.). Ani v tomto případě Nejvyššímu správnímu soudu nevznikla povinnost položit předběžnou otázku Soudnímu dvoru, protože rozsudek *Toshiba* poskytl soudu dostatečnou oporu pro rozhodnutí sporné otázky, zda v nyní posuzované věci existovala konkurence pravomocí žalovaného a Komise.

138. Zatřetí, Nejvyšší správní soud užívá v nyní posuzované věci pojem „*podnik*“ tam, kde odkazuje na unijní právo, a považuje jej za synonymum pojmu „*soutěžitel*“. K totožnosti těchto pojmů viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2007, čj. 5 As 61/2005 – 183, č. 1776/2009, podle kterého pojem „*soutěžitel*“ užívaný v zákonu č. 143/2001 Sb. odpovídá pojmu „*podnik*“ podle čl. 101 SFEU a zahrnuje hospodářskou jednotku, která nemusí být totožná s podnikatelem – právním subjektem. Za soutěžitele (podniky) mohou být považována i různá uskupení bez právní subjektivity, naopak některé obchodní společnosti (např. dceřiné společnosti, nemohou-li autonomně určovat své jednání na trhu) za samostatné soutěžitele (podniky) považovány nejsou.

139. Začtvrté, procesní otázky týkající se správního řízení vedeného žalovaným se řídí zákonem č. 143/2001 Sb. ve znění účinném do 31. 8. 2009. Podle přechodného ustanovení obsaženého v čl. II zákona č. 155/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 143/2001 Sb., se „[ř]ízení zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona [...] dokončí podle zákona č. 143/2001 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona“. Zákon č. 155/2009 Sb. nabyl účinnosti dne 1. 9. 2009, tedy až po zahájení řízení v nyní posuzované věci dne 21. 1. 2009.

140. Konečně, někteří ze stěžovatelů uplatnili ve svých kasačních stížnostech některé námitky pouze odkazem na žalobu. Pokud takový odkaz nebyl doplněn vlastní argumentací v kasační stížnosti, která by upřesnila, v čem stěžovatelé spatřovali nezákonnost napadeného rozsudku, nelze takto obecně vznesené námitky považovat za řádně uplatněný stížní bod a Nejvyšší správní soud se jimi nemohl zabývat. Ve své předchozí judikatuře Nejvyšší správní soud opakovaně zdůraznil, že obecný odkaz na argumentaci v předchozím podání v řízení před krajským soudem, nespĺňuje zákonné požadavky na kasační stížnost. Je na stěžovateli, aby upřesnil každý důvod, o který svou kasační stížnost opírá, a to po stránce právní i skutkové. Řízení o kasační stížnosti není pokračováním řízení o žalobě, ale je samostatným řízením o mimořádném opravném prostředku za procesní situace, kdy řízení před krajským soudem již bylo pravomocně skončeno. Nejvyšší správní soud přezkoumává rozhodnutí a postup krajského soudu, stěžovatel je proto povinen uvést konkrétní argumentaci zpochybňující závěry vyslovené v napadeném rozhodnutí krajského soudu (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2008, čj. 7 Afs 40/2007 – 111, č. 1827/2009 Sb. NSS, nebo ze dne 20. 9. 2010, čj. 8 Afs 63/2009 – 104).

141. Obdobný závěr platí v případě, kdy někteří stěžovatelé uplatnili určitou námitku pouhým odkazem na kasační stížnost jiného stěžovatele. Ani takový odkaz nelze považovat za řádně uplatněný stížní bod, byť by stěžovatelé, kteří vzájemně odkázali na své kasační stížnosti, byli členy jedné podnikatelské skupiny.

142. Nejvyšší správní soud proto posoudil důvodnost jednotlivých kasačních stížností v mezích rozsahu a důvodů, které v nich byly výslovně uplatněny.

VI.1 Kasační stížnost stěžovatele a)

143. Kasační stížnost stěžovatele a) je důvodná.

Prekluze odpovědnosti za správní delikt stěžovatele a)

144. Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovateli a), že jeho odpovědnost za správní delikt zanikla v důsledku marného uplynutí lhůty pro uložení sankce podle § 14 odst. 5 zákona č. 63/1991 Sb. Podle tohoto ustanovení Ministerstvo pro hospodářskou soutěž (tehdy příslušný správní orgán) mohlo uložit pokutu „do jednoho roku od zjištění porušení povinnosti, nejpozději však do tří let následujících po roce, ve kterém byla tato povinnost porušena“.

145. Pro posouzení počátku běhu prekluzivní lhůty je rozhodná povaha deliktu. Uzavření kartelové dohody spolu s jejím následným uskutečňováním má charakter trvajících správního deliktu, jímž soutěžitelé vyvolali protiprávní stav (ohrožení nebo omezení hospodářské soutěže), který po určitou dobu udržovali (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2009, 2 Afs 93/2008 – 920, č. 1857/2009 Sb. NSS). Trvajícím správním deliktem se posuzuje jako jediný skutek (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2005, čj. 5 A 164/2002 – 44, č. 832/2006 Sb. NSS, či ze dne 31. 5. 2007, čj. 8 Afs 17/2007 – 100; srov. také např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2007, sp. zn. 8 Tdo 1161/2006). Prekluzivní lhůta pro uložení pokuty u trvajících správního deliktu začíná běžet od okamžiku jeho ukončení (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2007, čj. 9 As 40/2007 – 61, ze dne 29. 3. 2012, čj. 5 Afs 7/2011 – 619, nebo čj. 5 A 164/2002 – 44).

146. Žalovaný uznal, že stěžovatel a) ukončil své protiprávní jednání ke dni 30. 6. 2001. K tomuto datu stěžovatel a) ukončil veškeré své aktivity v oblasti CPT a převedl je od 1. 7. 2001 do nově založeného společného podniku LG.Philips Displays Holding B. V., ve kterém již nevykonával rozhodující vliv a neovlivňoval soutěžní jednání tohoto podniku (rozhodnutí prvního stupně, body 33, 344 a 345).

147. Objektivní tříletá prekluzivní lhůta pro uložení sankce stěžovateli a) tedy začala běžet od 1. 1. 2002 a uplynula dne 31. 12. 2004. Řízení zahájené se stěžovatelem a) dne 21. 1. 2009 bylo zahájeno po uplynutí prekluzivní lhůty, bylo tedy zahájeno v rozporu se zákonem. Pro úplnost soud dodává, že rozhodnutí, jímž by byl stěžovatel a) uznán vinným ze spáchání předmětného deliktu a jímž by mu byla uložena pokuta, by muselo v průběhu prekluzivní lhůty nabýt právní moci (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, čj. 3 As 57/2004 – 39, č. 845/2006 Sb. NSS, či ze dne 30. 9. 2010, čj. 7 As 61/2010 – 89). Rozhodnutí o rozkladu nabylo právní moci až dne 19. 11. 2010.

148. Nejvyšší správní soud dal za pravdu stěžovateli a), že pro posouzení prekluzivní lhůty v jeho případě byl rozhodný pouze zákon č. 63/1991 Sb.

149. Při posouzení prekluzivních lhůt je třeba vycházet z právní úpravy účinné v době, kdy byl delikt spáchán. Je tomu tak proto, že prekluzivní lhůty pro uložení správní sankce jsou judikaturou považovány za lhůty hmotněprávní. V důsledku změny lhůt pro uložení sankce

by došlo k zásahu do hmotných práv účastníka řízení (blíže viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího právního soudu ze dne 18. 9. 2012, čj. 7 Afs 14/2011 – 115, č. 2748/2013 Sb. NSS, bod 29). Vzhledem k tomu, že protiprávní jednání stěžovatele a) bylo ukončeno dne 30. 6. 2001, tedy ještě za účinnosti zákona č. 63/1991 Sb., je třeba posoudit prekluzivní lhůtu pro možnost jeho postihu za správní delikt výlučně podle tohoto zákona a není možné ji „oživit“ použitím zákona č. 143/2001 Sb., který nabyl účinnosti až dne 1. 7. 2001. Zákon č. 143/2001 Sb. neobsahuje žádné přechodné ustanovení, které by umožnilo prodloužení či „oživení“ prekluzivní lhůty, která začala plynout za účinnosti předchozího zákona. Byť se tříletá objektivní lhůta může jevit jako krátká pro postižení mnohdy velmi komplexního jednání spočívajícího v uzavření a plnění kartelové dohody, bylo volbou zákonodárce, aby stanovil její délku. Soud není oprávněn v rámci správního trestání spadajícího pod čl. 6 Úmluvy hledat výklad k novému zákonu způsobem, který by odporoval zákazu retroaktivity méně příznivého pozdějšího zákona (srov. Šámal, P., Púry, F., Rizman, S. *Trestní zákon. Komentář. I. díl.* 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, str. 590, komentář k § 67 „*Promlčení trestního stíhání*“).

150. Jinak tomu je u ostatních stěžovatelů, kteří se účastnili předmětné kartelové dohody za účinnosti zákona č. 63/1991 Sb. i zákona č. 143/2001 Sb. Trvající delikt probíhající za účinnosti obou zákonů se považuje za jeden skutek. Stěžovatelé b) a c) ukončili protiprávní jednání ke dni 31. 3. 2003 a stěžovatelé d) a e) ke dni 30. 4. 2004 (přestože protiprávní jednání některých účastníků dohody pokračovalo i po 1. 5. 2004, posuzovanou kartelovou dohodu je třeba považovat za ukončenou zánikem výhradní národní jurisdikce v důsledku vstupu České republiky do EU, viz dále body 372 a násl.). Protiprávní jednání stěžovatelů b) až e) tedy bylo ukončeno až za účinnosti zákona č. 143/2001 Sb., proto je v jejich případech tento zákon rozhodný také pro posouzení prekluzivní lhůty k uložení sankce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2011, čj. 5 Afs 53/2010 – 42, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 6. 2008, sp. zn. 11 Tdo 250/2008).

151. Předseda žalovaného i krajský soud se mylně domnívali, že počátek prekluzivní lhůty je třeba odvíjet shodně pro všechny účastníky řízení od ukončení jednání jako celku, tedy fakticky od ukončení protiprávního jednání posledním z účastníků dohody, bez ohledu na to, že někteří účastníci ukončili své protiprávní jednání dříve (srov. rozhodnutí o rozkladu bod 129 a rozsudek krajského soudu část V.5).

152. Takový výklad odporuje zásadě individuální odpovědnosti, na které je založeno správní trestání i trestní právo (k této zásadě v trestním právu srov. Šámal, P., Púry, F., Rizman, S., op. cit., str. 89, komentář k § 9 „*Pachatel a spolupachatel*“). Skutečnost, že se trvajícím správním deliktem posuzuje jako jeden skutek, má význam především pro posouzení délky deliktu a okamžiku jeho ukončení, neznamená však, že by odpovědnost jednotlivých účastníků kartelové dohody (spolupachatelů) měla být posuzována jako jeden celek, tedy jako kolektivní odpovědnost. Otázka podílu jednotlivých účastníků na protiprávním jednání je otázkou odlišnou (viz dále body 225 a násl.) a nesouvisí s tím, že trvajícím protiprávním jednáním je považováno za jeden skutek.

153. Ze zásady personality sankcí vyplývá, že fyzická nebo právnická osoba může být sankcionována pouze za skutečnosti, které jsou jí individuálně vytýkány (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 2 Afs 50/2012 – 241, srov. také rozsudky Tribunálu *Siemens Österreich*, bod 122, nebo *Elf Aquitaine*, bod 178). Podnik, který se účastnil protiprávní dohody vlastním jednáním, může být za určitých okolností shledán odpovědným po celou dobu svoji účasti na uvedené protiprávní dohodě též za jednání ostatních podniků v rámci téže dohody (viz např. rozsudek Soudního dvora *Anic Partecipazioni*, bod 83, viz též dále body 226 a násl.). Pokud má být tedy sankce uložena pouze za období, ve kterém se podnik skutečně podílel na protiprávním jednání, bylo by vnitřně rozporné počítat prekluzivní lhůtu pro uložení sankce

jiným způsobem, než právě ve vztahu ke konci období, v němž se konkrétní soutěžitel tohoto jednání účastnil.

154. I v případě kartelové dohody je tedy každý z účastníků odpovědný pouze za dobu, po kterou se na předmětném deliktu podílel. Tomu ostatně odpovídají i výroky rozhodnutí prvního stupně, které vždy přesně uvádějí, v jakém konkrétním období se jednotliví účastníci dopustili protiprávního jednání, a to včetně stěžovatele a), jemuž je kladeno za vinu protiprávní jednání spáchané v období od 21. 9. 1999 do 30. 6. 2001.

155. Pro srovnání lze také odkázat na rozsudek Tribunálu *Siemens Österreich*, z jehož bodu 144 vyplývá, že protiprávní jednání může být promlčeno i jen ve vztahu k některému účastníku dohody. Podle Tribunálu společnost Reyrolle odpovídala za účast na kartelové dohodě v období od 15. 4. 1988 do 20. 9. 1998 sama, zatímco ve vztahu k její mateřské společnosti bylo protiprávní jednání promlčené.

156. Rozsudek Soudního dvora ve věci *Toshiba*, o který krajský soud opřel svůj názor, neobsahuje nic, co by naznačovalo zavedení kolektivní odpovědnosti nebo jinak podpořilo názor krajského soudu. Otázkou zániku odpovědnosti se Soudní dvůr ve zmíněném rozsudku ani vzdáleně nezabýval, ale posuzoval rozdělení pravomoci mezi Komisi a soutěžní orgány členských států a časovou působnost unijního práva ve vztahu k členskému státu před jeho přistoupením k EU (tomuto rozsudku Soudního dvora se Nejvyšší správní soud podrobně věnuje dále v bodech 367 a násl. a 409 a násl.). Není proto zřejmé, jaký „trend“, ze kterého „budou muset soudy napříště vycházet“ měl krajský soud na mysli. Nejvyšší správní soud neshledal v unijní judikatuře žádný trend odklánějící se od zásady individuální odpovědnosti. Ostatně, i kdyby takový trend v nejnovější judikatuře existoval, nemohl by ovlivnit zánik odpovědnosti stěžovatele a) ke dni 31. 12. 2004 s ohledem na hmotněprávní povahu prekluzivní lhůty, kterou je třeba posoudit podle právního stavu v době spáchání, resp. ukončení deliktu.

157. Konečně je třeba odmítnout i názor žalovaného a krajského soudu, že marným uplynutím lhůty k uložení sankce podle § 14 odst. 5 zákona č. 63/1991 Sb. nezanikla současně i odpovědnost za správní delikt a žalovanému zůstalo právo deklarovat vinu.

158. Nejvyšší správní soud setrvale spojuje s marným uplynutím prekluzivní lhůty pro uložení sankce také zánik odpovědnosti za správní delikt, viz např. rozsudky čj. 6 A 99/2001 – 47, čj. 4 As 27/2004 – 71 nebo čj. 6 As 15/2011 – 73, na které poukázal i stěžovatel a). Tyto rozsudky se týkaly zákonů, které obsahovaly formulaci obdobnou § 14 odst. 5 zákona č. 63/1991 Sb., podle níž „pokutu lze uložit“ v určité lhůtě. Nejvyšší správní soud k takto formulované lhůtě přistupoval jako ke lhůtě pro zánik trestnosti správního deliktu, nikoliv jen jako ke lhůtě pro uložení pokuty, která by neměla vliv na posouzení odpovědnosti a viny. V nyní posuzované věci soud neshledal důvod se od těchto závěrů odchýlit.

159. V této souvislosti lze také připomenout závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 8 Afs 56/2007 – 479, podle kterého výrok rozhodnutí sice může být vnitřně strukturován na jednotlivé části, ale „nelze jej uměle rozdělovat na řízení o zjištění a zákazu dohody omezující soutěž, a na řízení sankční o uložení pokuty [...] sankční ustanovení zákona o ochraně hospodářské soutěže nemají sloužit pouze k pojmenování protiprávního jednání, nýbrž jejich primárním účelem je uložit za konkrétní nezákonné jednání konkrétní sankci“ (srov. také rozsudek čj. 5 Afs 7/2011 – 619).

160. Žalovaný dovodil svou pravomoc deklarovat vinu stěžovatele a) z § 7 odst. 1 ve spojení s § 22 odst. 2 zákona 143/2001 Sb. Tento zákon však nebyl ve vztahu ke stěžovateli a) použitelný z důvodů podrobně rozebraných výše, nemohl proto založit pravomoc, které se žalovaný

dovolával. Zákon č. 63/1991 Sb. neobsahoval obdobné ustanovení jako je § 7 zákona č. 143/2001 Sb., který umožňuje žalovanému deklarovat zákaz kartelové dohody do budoucna.

161. Naopak Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovateli a), že napadený rozsudek byl nepřezkoumatelný v části týkající se odpovědnosti stěžovatele a). Krajský soud odůvodnil své úvahy přezkoumatelným způsobem, vyšel však z nesprávného předpokladu o počítání běhu prekluzivní lhůty pro zánik odpovědnosti za správní delikt, který vedl k nesprávnému posouzení rozhodné právní otázky a k nezákonnosti napadeného rozsudku v části týkající se stěžovatele a).

162. Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele a) důvodnou, proto rozsudek krajského soudu zrušil v části výroku, kterou byla zamítnuta žaloba stěžovatele a). Současně soud zrušil i rozhodnutí o rozkladu v části týkající se stěžovatele a), protože již v řízení před krajským soudem byly dány důvody pro takový postup (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.), a vrátil věc žalovanému v tomto rozsahu k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V něm bude žalovaný vázán názorem Nejvyššího správního soudu (podle § 78 odst. 5 s. ř. s.). Pro úplnost Nejvyšší správní soud podotýká, že zrušení rozhodnutí o rozkladu ve shora vymezeném rozsahu se nijak nedotýká výše pokuty uložené stěžovatelům b) až e), protože stěžovateli a) pokuta uložena nebyla a nebyl zahrnut ani mezi 6 subjektů, které žalovaný zahrnul do dělitele základní částky pokuty (viz dále body 322 a násl.).

163. Dalšími námitkami stěžovatele a) se Nejvyšší správní soud již nezabýval, protože v důsledku prekluze práva postihnout stěžovatele a) za protiprávní jednání může být jediným vyústěním předmětného správního řízení rozhodnutí o zastavení řízení ve vztahu ke stěžovateli a) (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu čj. 6 As 15/2011 – 73, nebo ze dne 15. 4. 2010, čj. 7 Afs 15/2010 – 89).

VI.2 Kasační stížnosti stěžovatelů b) a d)

164. Kasační stížnosti stěžovatelů b) a d) nejsou důvodné.

Přístup ke spisu a právo na účinnou obhajobu

165. Podle stěžovatelů b) a d) krajský soud nesprávně posoudil, zda bylo možné a přiměřené omezit právo účastníků řízení nahlížet do spisu, zejm. ve vztahu k žádostem o shovívavost (včetně příloh), kterým krajský soud přiznal „*zvláštní režim*“. Těmto námitkám Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

166. Právo účastníka řízení nahlížet do spisu (§ 38 odst. 1 správního řádu) slouží v řízení o správním deliktu především k účinnému uplatnění práva na obhajobu (čl. 40 odst. 3 Listiny), jehož součástí je právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ještě před vydáním rozhodnutí ve věci podle § 36 odst. 3 správního řádu (viz také čl. 38 odst. 2 Listiny, který zaručuje právo vyjádřit se ke všem prováděným důkazům). Obviněný z deliktu tedy musí dostat ještě před vydáním konečného rozhodnutí příležitost seznámit se s obsahem spisu tak, aby mohl uplatnit své výhrady k podkladům rozhodnutí nebo ke způsobu jejich zjištění, případně aby mohl učinit procesní návrhy, které napomůžou spolehlivému zjištění skutkového stavu. Pro zachování tohoto práva je dostatečné, pokud je účastník seznámen s obsahem správního spisu v době bezprostředně předcházející vydání rozhodnutí, tj. v době, kdy mezi seznámením se s podklady a vydáním rozhodnutí již správní spis není doplňován o další důkazy (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu čj. 5 Afs 7/2011 – 619, nebo ze dne 11. 3. 2010, čj. 5 As 24/2009 – 65, č. 2063/2010 Sb. NSS).

167. Jakékoliv omezení práva nahlížet do spisu proto nevede automaticky k závěru o vadě řízení, která má za následek nezákonnost následně vydaného správního rozhodnutí. Závěr

o nezákonnosti rozhodnutí bude v řízení o správním deliktu opodstatněný pouze v případě, kdy omezení práva nahlížet do spisu bylo natolik intenzivní, že porušilo právo účastníka řízení na obhajobu. Případné dílčí pochybení žalovaného je proto třeba hodnotit v kontextu správního řízení jako celku.

168. Obdobně nahlíží na porušení procesních práv v řízení před Komisí i unijní judikatura. V rozsudku *Hercules Chemicals* Soudní dvůr potvrdil, že obecné principy unijního práva, jimiž se řídí právo na přístup ke spisu, mají zaručit účinné uplatnění práva na obhajobu, včetně práva být slyšen. Porušení těchto principů před vydáním rozhodnutí může v zásadě vést ke zrušení tohoto rozhodnutí, pokud došlo k porušení práva na obhajobu (rozsudky Soudního dvora ze dne 8. 7. 1999, *Hercules Chemicals*, C-51/92 P, body 75 až 77, nebo ze dne 15. 10. 2002, *Limburgse Vinyl*, spojené věci C-238/99 P a další, body 315 až 317 a 322; k okolnostem, které vedou k porušení práva na obhajobu viz dále body 193 a násl.). Ani podle unijní judikatury tedy ke zrušení rozhodnutí Komise nevede jakékoliv porušení procesních práv, ale pouze takové, které zasáhne do práva obviněného na obhajobu.

169. Těmito východisky Nejvyšší správní soud poměřoval námitky stěžovatelů b) a d) týkající se porušení práva na přístup ke spisu. Stěžovatelé b) a d) nepopírají, že jim žalovaný poskytl možnost nahlédnout do všech částí spisu v době bezprostředně předcházející vydání rozhodnutí (po sdělení Výhrad), vůči postupu žalovaného však uplatňují řadu námitek, které je možné shrnout do dvou základních okruhů: (1) přístup ke spisu měl být umožněn po celou dobu řízení, nejen v jeho závěrečné fázi, (2) přístup k žádostem o shovívavost a jejich přílohám byl po sdělení Výhrad umožněn pouze v režimu § 38 odst. 6 správního řádu, tedy bez možnosti činit si výpisy nebo pořizovat kopie. Tyto dvě skutečnosti vedly podle stěžovatelů b) a d) k nepřiměřenému omezení jejich práva nahlížet do spisu a znemožnily jim dostatečně se seznámit s žádostmi o shovívavost, které byly hlavními a rozhodnými důkazy v posuzované věci.

170. Při posouzení prvního okruhu námitek Nejvyšší správní soud přisvědčil krajskému soudu, že právo nahlížet do spisu může být omezeno odlišným způsobem v různých fázích správního řízení vedeného podle zákona č. 143/2001 Sb. Rozhodným předělem je tzv. sdělení Výhrad, tedy institut, který je typický pro řízení v oblasti hospodářské soutěže.

171. S účinností od 1. 9. 2009 je sdělení Výhrad upraveno přímo v zákonu č. 143/2001 Sb. jako formální krok v rámci správního řízení, který je spojen s určitými procesními důsledky. Jedním z těchto důsledků je vznik práva účastníka řízení seznámit se s podklady rozhodnutí (§ 21b citovaného zákona). V nyní posuzované věci bylo řízení vedeno podle zákona č. 143/2001 Sb. ve znění účinném do 31. 8. 2009. V tehdejší znění zákon výslovně neupřesňoval, v jaké fázi má být účastníkům poskytnuta možnost seznámit se s podklady rozhodnutí, nicméně s existencí institutu Výhrad počítal (srov. § 7 odst. 3 zákona č. 143/2001 Sb. ve znění účinném do 31. 8. 2009).

172. Institut sdělení Výhrad má svůj předobraz v evropském právu hospodářské soutěže, které jej upravuje v čl. 10 nařízení Komise č. 773/2004 o vedení řízení Komise podle článků 81 a 82 Smlouvy o ES (nařízení používá pojem „*prohlášení o námitkách*“, v českých verzích rozsudků Soudního dvora a Tribunálu pak bývá používán pojem „*oznámení o námitkách*“; z důvodu terminologické nejednotnosti i v rámci unijního práva bude Nejvyšší správní soud používat v dalším textu pouze označení „*sdělení Výhrad*“, příp. „*Výhrady*“, které odpovídají zákonu č. 143/2001 Sb.). Ve Výhradách Komise písemně informuje dotčené podniky o tom, v čem spatřuje porušení soutěžních pravidel a stanoví jim lhůtu k vyjádření. Výhrady vymezují předmět správního řízení, a za tímto účelem musí jasně uvádět všechny podstatné skutečnosti, o které se Komise v této fázi řízení opírá. Tato informace může být stručná, protože Výhrady

jsou přípravným dokumentem a skutkové a právní závěry v nich obsažené jsou čistě předběžné povahy (viz rozsudek Soudního dvora *Prym*, bod 28 a tam citovanou judikaturu). Účelem sdělení Výhrad je zajistit právo na obhajobu, zejm. právo být slyšen podle čl. 27 odst. 1 nařízení č. 1/2003 (viz Oznámení Komise o osvědčených postupech pro vedení řízení týkajících se článků 101 a 102 SFEU, Úř. věst. 2011/C 308/06, body 3.1.1. a 3.1.2.).

173. Soudní dvůr vnímá sdělení Výhrad jako mezník, který rozděluje řízení před Komisí na dvě procesně odlišné fáze. V rozsudku *Prym* Soudní dvůr nejprve připomněl, že dodržení práva na obhajobu při vedení správních řízení v oblasti hospodářské soutěže představuje obecnou zásadu práva EU. Ve vztahu k řízení podle čl. 81 Smlouvy o založení Evropského Společenství (dále jen „SES“; nyní čl. 101 SFEU) je nicméně třeba rozlišovat mezi dvěma fázemi správního řízení, tedy fází vyšetřování, která předchází sdělení Výhrad, a fází, kterou představuje zbývající část správního řízení. Každý z těchto po sobě jdoucích časových úseků má vlastní vnitřní logiku, přičemž první má Komisi umožnit zaujmout stanovisko ohledně směřování řízení a druhý má Komisi umožnit, aby se s konečnou platností vyslovila k vytykanému protiprávnímu jednání (body 26 a 27 rozsudku *Prym*, viz také rozsudky Soudního dvora *Limburgse Vinyl*, body 181 až 184, nebo ze dne 21. 9. 2006, *Technische Unie*, C-113/04 P, bod 43).

174. Sdělení Výhrad má i v evropském právu význam pro vznik práva účastníka řízení nahlížet do spisu. Podle čl. 15 odst. 1 nařízení č. 773/2004 Komise umožní na žádost stranám přístup ke spisům po sdělení Výhrad (srov. výše zmíněný § 21b zákona č. 143/2001 Sb. ve znění od 1. 9. 2009). Obdobně upravuje přístup ke spisu také Oznámení Komise o pravidlech pro přístup do spisu Komise v případech podle článků 81 a 82 Smlouvy o ES, článků 53, 54 a 57 Dohody o EHP a nařízení Rady (ES) č. 139/2004 (Úř. věst. 2005/C 325/07, dále jen „Oznámení Komise o pravidlech pro přístup do spisu“), podle kterého strany nemají nárok na přístup do spisu před tím, než Komise sdělí Výhrady (bod 26).

175. Na tomto místě lze proto učinit dílčí závěr, že odepření přístupu ke spisu před sdělením Výhrad odpovídá účelu této fáze řízení, která je považována za fázi vyšetřovací. V tomto období žalovaný shromažďuje podklady pro rozhodnutí, provádí šetření a hodnotí informace a důkazy, které získal v rámci žádostí o shovívavost, případně jiným způsobem. Plný přístup ke spisu ze strany účastníků řízení (obviněných ze spáchání deliktu) již v této fázi řízení by mohl zmařit nebo alespoň podstatně ztížit účel vyšetřování. Odepření přístupu ke spisu v období do sdělení Výhrad je také v souladu s evropským právem.

176. Přestože takový postup nebyl výslovně předvídan zákonem č. 143/2001 Sb. ve znění do 31. 8. 2009 ani správním řádem, tyto zákony výslovně nestanovily, že by právo nahlížet do spisu muselo být zaručeno vždy po celou dobu řízení a nemohlo by být po určitou dobu omezeno. Současné znění zákona č. 143/2001 Sb. pak dočasné odepření přístupu ke spisu do sdělení Výhrad výslovně připouští.

177. Nejvyšší správní soud proto považuje za přípustné, že žalovaný dočasně odepřel účastníkům řízení právo na přístup ke spisu v období před sdělením Výhrad (pro úplnost je třeba dodat, že toto odepření se týkalo jen dokumentů předložených účastníky řízení, které byly označeny jako obchodní tajemství, tyto části však tvořily převážnou část spisu; rozsah částí spisu označených jako obchodní tajemství se v průběhu řízení částečně měnil, tyto změny však nebyly pro vypořádání vznesených námitek podstatné). Toto omezení bylo pouze dočasné a samo o sobě nevedlo k porušení práva účastníků na seznámení se s podklady pro rozhodnutí za předpokladu, že toto právo bylo účastníkům dostatečně zaručeno v období po sdělení Výhrad (srov. výše bod 166).

178. Než však soud přistoupí k posouzení této otázky, musí částečně korigovat úvahy krajského soudu týkající přístupu ke spisu v období před sdělením Výhrad.

179. Stěžovatelům b) a d) lze přisvědčit, že odkaz krajského soudu na rozsudek Soudního dvora *Pfleiderer* nebyl případný. Zmíněný rozsudek se týkal práva nahlížet do spisu, kterého se domáhaly třetí osoby, nikoliv účastníci řízení (obvinění z deliktu), za účelem získání podkladů pro uplatnění občanskoprávních nároků týkajících se náhrady škody. Krajský soud se domníval, že pro právo nahlížet do spisu ze strany účastníků řízení a ze strany třetích osob by měla platit stejná pravidla. S tímto závěrem Nejvyšší správní soud nesouhlasí.

180. Postavení třetích osob žádajících o nahlédnutí do spisu vedeného ve správním řízení je odlišné od postavení účastníka řízení. Tato odlišnost je patrná již ze samotné právní úpravy obsažené v § 38 správního řádu, který rozlišuje možnost nahlížet do správního spisu účastníků správního řízení (odstavec 1) a jiných osob (odstavec 2). Jiným osobám než účastníkům správní řád umožňuje nahlédnout do spisu pouze tehdy, prokáží-li právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem (touto problematikou se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval např. v rozsudku ze dne 23. 1. 2014, čj. 1 Afs 87/2013 – 73). Právo jiných osob nahlížet do spisu tedy podléhá odlišným (přísnějším) omezením než právo účastníka řízení.

181. Popsané dílčí pochybení krajského soudu však nemělo za následek nezákonnost napadeného rozsudku, protože krajský soud dospěl k věcně správnému závěru, že v době do sdělení Výhrad mohl být účastníkům řízení přístup ke spisu odepřen.

182. Dále se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda bylo právo na účinnou obhajobu dostatečně zachováno v době po sdělení Výhrad. Stěžovatelé b) a d) tvrdili, že jim „*opozděně*“ a nadto omezená možnost získat přístup ke spisu zabránila v řádné přípravě jejich obhajoby. Zdůraznili především, že podstatná část spisu jim byla poskytnuta k nahlédnutí pouze v režimu § 38 odst. 6 správního řádu, tedy bez možnosti činit si výpisy nebo pořídit kopie. Těmto námitkám Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

183. Soud předně připomíná, že právo nahlížet do spisu není absolutní, ale může se dostat do kolize s právy jiných osob nebo s veřejným zájmem (viz zejm. § 38 odst. 6 správního řádu, ale také např. § 134 odst. 3 nebo § 146 odst. 4 téhož zákona, další omezení mohou vyplývat ze zvláštních zákonů, viz např. právě § 21 odst. 10 zákona č. 143/2001 Sb. ve znění do 31. 8. 2009). Za účelem vyvážení těchto kolidujících práv a zájmů správní řád počítá v § 38 odst. 6 se zvláštním omezeným režimem přístupu ke spisu. Tento režim platí pro části spisu, kterými bude prováděn důkaz a které by obecně (podle věty první téhož ustanovení) byly z nahlížení vyloučeny, protože obsahují utajované informace nebo skutečnosti, na něž se vztahuje zákonem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti. V takovém případě může účastník (nebo jeho zástupce) do těchto částí nahlédnout, ale nemá právo činit si výpisy ani právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části. Mezi práva, která jsou takto chráněna, patří také obchodní tajemství (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 1 Afs 87/2013 – 73, bod 32). Omezení přístupu ke spisu z důvodu ochrany obchodního tajemství obsahuje také zákon č. 143/2001 Sb. (§ 21 odst. 10 ve znění do 31. 8. 2009 a § 21c odst. 1 ve znění od 1. 9. 2009), který odkazuje na postup podle § 38 odst. 6 správního řádu.

184. Také unijní právo stanoví omezení možnosti nahlížet do spisu z důvodu ochrany obchodního tajemství. Podle čl. 27 odst. 2 nařízení č. 1/2003 mají účastníci řízení „*právo nahlížet do spisů Komise, s výhradou oprávněného zájmu podniků na ochraně jejich obchodního tajemství.*“

Také podle prováděcího nařízení č. 773/2004 se právo na přístup ke spisu nevztahuje na obchodní tajemství a Komise nesděluje ani nezpřístupňuje informace a dokumenty obsahující obchodní tajemství (čl. 15 odst. 2 a čl. 16 odst. 1). Podle bodu 17 Oznámení Komise o pravidlech pro přístup do spisu může být přístup k dokumentům obsahujícím obchodní tajemství zcela či zčásti vyloučen. Je-li to možné, bude umožněn přístup ke znění původních dokumentů, které neobsahují důvěrné informace. Pokud lze důvěrné informace chránit pouze formou shrnutí relevantních částí, bude stranám umožněn přístup k takovému shrnutí.

185. Omezení přístupu ke spisu s ohledem na ochranu obchodního tajemství uznávají i unijní soudy, podle kterých právo na přístup ke spisu znamená, že Komise musí umožnit dotčenému podniku přezkoumat všechny dokumenty obsažené ve vyšetřovacím spisu, které by mohly být relevantní pro jeho obhajobu. To zahrnuje dokumenty svědčící v jeho neprospěch i v jeho prospěch, s výhradou obchodních tajemství jiných podniků, interních dokumentů Komise a jiných důvěrných informací (viz např. rozsudek velkého senátu Soudního dvora ze dne 25. 10. 2011, *Solvay*, C-109/10 P, bod 54, rozsudek Soudního dvora ze dne 7. 1. 2004, *Aalborg Portland*, spojené věci C-204/00 P a další, bod 68, nebo rozsudek Tribunálu ze dne 20. 3. 2002, *LR AF 1998 A/S*, T-23/99, bod 170).

186. Lze shrnout, že obecně je přípustné, aby části spisu obsahující obchodní tajemství byly účastníkům řízení poskytnuty pouze k nahlížení bez možnosti činit si výpisy nebo pořizovat kopie. Zbývá proto posoudit, zda žalovaný omezil přístup ke spisu z důvodu ochrany obchodního tajemství způsobem neporušujícím právo účastníků řízení na obhajobu. V této souvislosti je třeba zohlednit, že žádosti o shovívavost a jejich přílohy, které tvořily rozhodné důkazy, se nacházely v období po sdělení Výhrad ve dvou režimech z hlediska možnosti nahlížet do spisu.

187. Společnost Chunghwa souhlasila, aby byl účastníkům řízení umožněn plný přístup k zápisům ze schůzek, které doložila k žádosti o shovívavost. Z předmětných dokumentů si účastníci mohli činit výpisy a poříditi kopie. Tuto možnost společnost Chunghwa podmínila souhlasem mlčenlivosti a nevyužitím předmětných dokumentů k jiným účelům než pro správní řízení (k oprávněnosti tohoto požadavku viz dále bod 204).

188. V omezeném režimu podle § 38 odst. 6 správního řádu se tak nacházely samotné žádosti o shovívavost obou žadatelů a podstatná část příloh předložených osobou zúčastněnou na řízení. Z obou žádostí o shovívavost účastníci obdrželi shrnutí, které neobsahovalo obchodní tajemství.

189. Krajský soud se podrobně věnoval otázce, zda bylo důvodné podříditi režimu § 38 odst. 6 správního řádu celé žádosti o shovívavost, včetně příloh předložených osobou zúčastněnou na řízení, a uzavřel, že v případě některých dokumentů toto omezení nebylo důvodné, protože nemohly být podřazeny pod výhradu obchodního tajemství (zejm. se jednalo o protokoly z jednání mezi žalovaným a osobou zúčastněnou na řízení, nebo průvodní dopisy osoby zúčastněné na řízení k poskytnutým přílohám; výčet dotčených dokumentů je uveden na str. 19 a 20 napadeného rozsudku). Podle krajského soudu však uvedené pochybení žalovaného nebylo s ohledem na celkové okolnosti věci a na konkrétní dokumenty, jichž se týkalo, natolik závažné, aby způsobilo nezákonnost postupu žalovaného a následně vydaného rozhodnutí.

190. Proti tomuto hodnocení stěžovatelé b) a d) nevznesli žádné konkrétní námítky. Neuvedli, které konkrétní dokumenty podle jejich názoru krajský soud ve svém hodnocení opomněl a které neměly být podrobeny omezení podle režimu § 38 odst. 6 správního řádu, protože neobsahovaly obchodní tajemství. V této souvislosti soud zdůrazňuje, že informace označené jako obchodní tajemství nebyly účastníkům řízení odepřeny zcela, účastníci

si sice nemohli činit výpisy či pořídit kopie, ale měli možnost si příslušené dokumenty přečíst. Tuto možnost soud považuje za dostatečnou k tomu, aby stěžovatelé b) a d) mohli identifikovat konkrétní dokumenty, které byly podle nich chybně označeny jako obchodní tajemství, a uvést, z jakých důvodů tyto dokumenty nesplňovaly podmínky pro ochranu obchodního tajemství.

191. Obecnému tvrzení, že výhrada obchodního tajemství se nemohla vztahovat na celé žádosti o shovívavost, již přisvědčil krajský soud. Z kontextu kasačních stížností (zejm. jejich bodu 51) je přitom zřejmé, že označením „*žádosti shovívavost*“ (resp. „*žádosti o leniency*“ v terminologii použité stěžovateli) měli stěžovatelé b) a d) na mysli nejen samotné žádosti ve smyslu prohlášení žadatelů, ale i jejich přílohy (zápisy ze schůzek). Předmětná námitka se tedy obecně vztahuje k převážné části obsahu spisu a stěžovatelé b) a d) dostatečně konkrétně netvrdili, které dokumenty a informace neměly být chráněny jako obchodní tajemství a z jakých důvodů. Stěžovatelé b) a d) tedy nevyvrátili rozhodný závěr krajského soudu, že se jednalo pouze o dílčí pochybení žalovaného, které nezpůsobilo nezákonnost napadeného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele b) a d) a nemůže vzít v úvahu ani námitky uplatněné pouze v žalobách.

192. Dále Nejvyšší správní soud hodnotil, zda do práva stěžovatelů na obhajobu mohlo být zasazeno kombinací zpřístupnění důkazů až v závěrečné fázi řízení a nemožností zaznamenat si obsah části z nich. Tato kombinace faktorů by mohla zasáhnout do práv stěžovatelů nepřipustným způsobem, pokud by fakticky znamenala odepření možnosti se s předmětnými dokumenty seznámit a zároveň by tyto dokumenty byly způsobilé přinejmenším ovlivnit obhajobu stěžovatelů b) a d) nebo by závěr žalovaného o spáchání deliktu neobstál, pokud by předmětné dokumenty neměly být připuštěny jako důkaz svědčící v jejich neprospěch.

193. V této otázce soud přihlédl k evropské judikatuře, která se opakovaně zabývala vlivem odepření možnosti seznámit se s dokumenty založenými ve spisu na právo na obhajobu. Ve věci *Hercules Chemicals* posuzované Soudním dvorem byl přístup k některým dokumentům v rámci správního řízení před Komisí zcela odepřen a dotčený podnik měl možnost seznámit se těmito dokumenty až během řízení před Tribunálem. Podle Soudního dvora tento opožděný přístup k určitým dokumentům až v rámci soudního řízení nemohl sám o sobě zhojit předchozí pochybení Komise, přesto Soudní dvůr neshledal porušení práva dotčeného podniku na obhajobu. Podle Soudního dvora odepření přístupu k určitým dokumentům není důvodem pro zrušení rozhodnutí Komise, ledaže podnik prokáže, že příslušné dokumenty obsahovaly důkazy, které mohl využít pro svou obhajobu, a že odepřením jejich přístupu bylo jeho právo na obhajobu porušeno (body 78 až 80 rozsudku *Hercules Chemicals*). Soudní dvůr dodal, že jeho závěr nepřiznává právo na obhajobu pouze nevinnému. Dotčený podnik totiž nemusí prokázat, že rozhodnutí Komise by bylo obsahově odlišné, pokud by podnik měl k předmětnému dokumentu přístup, ale postačí, aby prokázal, že tento dokument mohl použít pro svou obhajobu (bod 81 tamtéž). Uvedené závěry Soudní dvůr potvrdil také v rozsudku *Limburgse Vinyl*, bod 318, a v rozsudku velkého senátu *Solvay*, bod 57.

194. Ve vztahu k důkazům v neprospěch obviněného pak Soudní dvůr klade ještě přísnější požadavky pro závěr o porušení práva na obhajobu. Nezpřístupnění dokumentu, který představuje usvědčující důkaz, porušuje právo na obhajobu pouze tehdy, pokud podnik prokáže, že Komise opřela svůj závěr o existenci protiprávního jednání právě o tento dokument a že závěr Komise mohl být prokázán právě jen odkazem na tento dokument (rozsudek Soudního dvora *Aalborg Portland*, bod 71; srov. také rozsudek Soudního dvora ze dne 25. 10. 1983, *AEG*, 107/82, bod 30). Naopak rozhodnutí Komise není stížnou vadou, pokud Komise opřela své závěry o jiné dostatečné důkazy a účastníci řízení měli k těmto důkazům přístup (rozsudek *Aalborg Portland*, bod 72). Je proto na podniku, aby prokázal, že závěr

Komise by byl jiný, pokud by byl zneprístupněný dokument vyloučen jako nepřístupný důkaz (rozsudek *Aalborg Portland*, bod 73, nebo rozsudek ze dne 1. 7. 2010, *Knauf*, C-407/08 P, bod 13)

195. V nyní posuzované věci se stěžovatelé b) a d) nacházeli v částečně odlišné (příznivější) situaci než podniky ve věcech posuzovaných Soudním dvorem, přístup k oběma žádostem o shovívavost a přílohám poskytnutým osobou zúčastněnou na řízení jim totiž nebyl v rámci správního řízení odepřen zcela. Žalovaný poskytl účastníkům řízení po sdělení Výhrad možnost nahlédnout do všech dokumentů založených ve spisu, byť ve vztahu k některým z nich si nemohli činit výpisy či kopie (viz výše body 187 a 188). Tím spíše je proto možné požadovat, aby stěžovatelé b) a d) konkrétně identifikovali dokumenty, kterých se dovolávají, a prokázali, že je mohli použít pro svou obhajobu, nebo aby poukázali na konkrétní dokument, který žalovaný použil jako usvědčující důkaz, ale neumožnil jim seznámit se s ním.

196. Stěžovatelé b) a d) však takové dokumenty neupřesnili a omezili své námitky na obecné tvrzení, že rozsah, v jakém jim bylo umožněno seznámit se s žádostmi o shovívavost a jejich přílohami, byl nedostatečný. Nejvyšší správní soud nepovažuje takto uplatněnou námitku za dostatečně konkrétní ve smyslu výše uvedených požadavků. Stěžovatelé b) a d) netvrdili, a tím méně prokázali, jakým způsobem mohli určité dokumenty využít pro svou obhajobu nebo který konkrétní dokument měl být vyloučen jako důkaz a z jakých důvodů. Po stěžovatelích bylo možné požadovat, aby přinejmenším uvedli, jakých konkrétních skutečností, které se neshodují se závěry žalovaného, by se mohli dovolávat ve svůj prospěch nebo jakým způsobem by mohl být ovlivněn závěr žalovaného o spáchání deliktu, pokud by jim byla poskytnuta možnost plného přístupu ke spisu v režimu § 38 odst. 1 a 4 správního řádu. Stěžovatelé b) a d) neprokázali, že by jim nedostatek plného přístupu ke spisu znemožnil dozvědět se o dokumentech, které mohly být užitečné pro jejich obhajobu.

197. Ve vztahu k omezenému přístupu k usvědčujícím důkazům Nejvyšší správní soud podotýká, že ve Výhradách byly všechny dokumenty, o které žalovaný opřel své rozhodnutí (zápisy ze schůzek účastníků kartelové dohody), řádně identifikovány pomocí odkazů na čísla listů správního spisu, které tak při následném nahlížení umožňovaly dostatečnou orientaci v rozsáhlém spisu. Výhrady také shrnovaly obsah těchto dokumentů. Stěžovatelé b) a d) netvrdili, že by jim některý z těchto dokumentů (důkazů v neprospěch) nebyl zpřístupněn k nahlédnutí.

198. Uvedené závěry Nejvyššího správního soudu nejsou v rozporu s rozsudky ESLP *Mooren a Schöps*, jichž se stěžovatelé b) a d) dovolávali. Především nelze přehlédnout, že ESLP posuzoval tyto případy na základě čl. 5 Úmluvy, tedy práva na svobodu a osobní bezpečnost, které stěžovatelům b) a d) již z povahy věci nesvědčí. Přestože požadavky na dodržení zásady rovnosti zbraní podle čl. 5 Úmluvy jsou odvozeny od čl. 6 Úmluvy a v obecné rovině jsou tedy obdobné, nelze odhlédnout od toho, že při posuzování zákonnosti zbavení osobní svobody jsou aplikovány na zcela jiné skutkové okolnosti, než je obvinění z deliktu v rámci práva hospodářské soutěže. Z obou zmiňovaných rozsudků je patrné, že ESLP kladl na konkrétní okolnosti velký důraz. Rozsudky ve věcech *Mooren a Schöps* jsou odlišné také v tom, že přístup k některým částem spisu byl obhájčům účastníků odepřen zcela. Tyto odlišnosti činí odkaz na příslušné rozsudky nepřiléhavým. Nadto stěžovatelé b) a d) neupřesnili, jaké konkrétní závěry kromě obecného požadavku na dodržení zásady rovnosti zbraní z předmětných rozsudků dovozují.

199. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že stěžovatelé b) a d) dostatečně konkrétně netvrdili, a tím méně prokázali, že zpřístupnění spisu až ve fázi po sdělení Výhrad v kombinaci s možností pouze nahlédnout do některých z těchto dokumentů zasáhlo do jejich práva na obhajobu. Pro zachování práva stěžovatelů b) a d) na seznámení se s podklady pro rozhodnutí bylo

dostatečné, pokud jim byl umožněn přístup ke správnímu spisu v době po sdělení Výhrad, byť byly některé části spisu poskytnuty pouze v omezeném režimu (srov. výše bod 166).

200. V této souvislosti soud nepřehlédl, že stěžovatelé b) a d) namítli v kasační stížnosti nedostatečnou délku lhůty pro seznámení se s podklady. Tuto námitku však stěžovatelé b) a d) vznesli v rámci soudního řízení poprvé až v kasační stížnosti, námitka je proto nepřipustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Soudní řád správní vyžaduje, aby již v žalobě byly uplatněny všechny důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí nebo všechny vady řízení, které jeho vydání předcházelo. Krajský soud totiž musí dostat příležitost se řádně a v úplnosti se všemi žalobními námitkami vypořádat. Pouze tehdy, jestliže stěžovatel nemohl důvody v řízení před krajským soudem uplatnit, může o ně opřít kasační stížnost. Tak tomu v posuzované věci nebylo a stěžovatelé b) a d) netvrdili, že by zde existovaly objektivní okolnosti, které by jim zabránily předmětnou námitku řádně uplatnit v žalobě. Krajský soud se zabýval námitkou nepřiměřené lhůty k seznámení se s podklady pouze ve vztahu k žalobě stěžovatele c), který nedostatečnou lhůtu spojoval se skutečností, že s ním bylo zahájeno správní řízení později než s ostatními účastníky řízení. Tato otázka se proto nijak nedotýkala stěžovatelů b) a d). Přípustnost předmětné námitky stěžovatelů b) a d) nelze odvodit od žaloby jiného účastníka řízení.

201. S ohledem na výše uvedenou argumentaci, která klade na stěžovatele požadavek, aby dostatečně přesně identifikovali dokumenty, které mohli využít pro svou obhajobu a jejichž znepřístupnění porušilo jejich právo, však Nejvyšší správní soud dodává, že kromě lhůty pro seznámení se s podklady pro rozhodnutí v rámci řízení vedeného v prvním stupni, mohli stěžovatelé b) a d) využít pro řádnou identifikaci příslušných dokumentů v žalobních a kasačních námitkách také dobu během řízení o rozkladu a dobu pro podání žaloby. Byť by se na některé části spisu vztahoval režim pouhého nahlížení bez možnosti výpisů či kopií, tato doba byla bez jakýchkoliv pochybností dostatečná k naplnění výše uvedeného požadavku na konkrétnost námitek vznesených v řízení před správními soudy [Výhrady byly stěžovatelům doručeny dne 31. 5. 2010, přístup ke spisu jim byl umožněn 18. 6. 2010 a lhůta pro podání žaloby podle § 77 odst. 1 s. ř. s. uplynula až dne 19. 1. 2011, tedy dva měsíce po doručení rozhodnutí o rozkladu zástupci stěžovatelů b) a d)].

202. Dále stěžovatelé b) a d) tvrdili, že krajský soud pochybil, pokud ověřil, že dokumenty, k nimž měli účastníci řízení omezený přístup, neobsahovaly důkazy v jejich prospěch. Nejvyšší správní soud neshledal postup krajského soudu protizákonným. Obdobnou námitku vznesly např. podniky ve věci posuzované Soudním dvorem *Limburgse Vinyl*, v níž brojily proti postupu Tribunálu, který sám přezkoumal dokumenty, jež jim nebyly přístupné během řízení před Komisí, aby posoudil, zda odepření přístupu k těmto dokumentům mohlo ovlivnit průběh řízení a výsledek rozhodnutí Komise (viz bod 313 rozsudku Soudního dvora *Limburgse Vinyl*). Soudní dvůr neuznal tuto námitku důvodnou a potvrdil, že Tribunál byl oprávněn posoudit otázku, zda předmětné dokumenty mohly dotčené podniky využít pro svou obhajobu (bod 325, srov. také rozsudek Soudního dvora *Aalborg*, bod 76). Ani Nejvyšší správní soud neshledal, že by krajský soud překročil svou pravomoc a nepřipustně nahradil činnost žalovaného ve vztahu k hodnocení důkazů, provedl-li předběžné posouzení důkazů za účelem posouzení námitky nepřiměřeného omezení práva na obhajobu. Pokud stěžovatelé b) a d) tvrdili, že možnost ověřit, zda Výhrady odpovídají spisu, měli mít také oni sami, Nejvyšší správní soud neshledal, že by jim tato možnost byla upřena (viz výše body 199 až 201).

203. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce, že žalovaný zvýhodnil žadatele o shovívavost oproti ostatním účastníkům řízení. Stěžovatelé b) a d) mylně tvrdili, že žadatelé o shovívavost měli neomezený přístup ke všem dokumentům ve spisu. Do sdělení Výhrad společnost Chunghwa nemohla nahlížet do žádosti a příloh, které předložila osoba zúčastněná

na řízení, a naopak. Žadatelé také nemohli nahlížet do dokumentů předložených ostatními účastníky řízení. Jejich přístup ke spisu zahrnoval dokumenty, které sami předložili. Bylo by ostatně nelogické, aby jim přístup k těmto dokumentům byl odepřen, protože pravděpodobně sami disponovali jejich kopiemi.

204. Zjevně neopodstatněná je také námitka, že společnost Chunghwa neoprávněně podmínila možnost činit si výpisy a kopie souhlasem mlčenlivosti a využitím získaných informací pouze pro účely předmětného řízení. Právo nahlížet do spisu slouží k tomu, aby se účastník mohl seznámit s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Použití informací získaných nahlížením do spisu pro účely řízení je tedy přesně tím, k čemu má nahlížení do spisu sloužit. Pokud by účastník řízení využil takto získané informace jiným způsobem, mohlo by se jednat o protiprávní jednání a porušení práv jiných osob (např. obchodního tajemství, autorských práv atd.), za které by nesl odpovídající důsledky a sankce. Nejvyšší správní soud proto nevidí možnost, jak požadavky společnosti Chunghwa mohly zasáhnout do práv stěžovatelů b) a d). Konkrétní dotčení na právech ostatně stěžovatelé b) a d) ani netvrdili.

205. Námitka, v níž stěžovatelé b) a d) vytkli předsedovi žalovaného, že účelově čekal až do sdělení Výhrad s rozhodnutím o rozkladu proti zamítnutí žádosti o přístup k žádostem o shovívavost, je nepřijatelná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Tuto námitku stěžovatelé b) a d) totiž uplatnili poprvé až v kasační stížnosti. Pouze pro úplnost soud doplňuje, že předmětná námitka by nemohla ovlivnit výsledek řízení ani tehdy, byla-li by řádně a včas uplatněna. S ohledem na skutečnost, že přístup ke spisu byl v období do sdělení Výhrad důvodně odepřen, postup předsedy žalovaného nemohl zkrátit stěžovatele b) a d) na jejich právech nepřijatelným způsobem, byť by rozhodnutí předsedy žalovaného nebylo vydáno bez zbytečných průtahů.

206. Nejvyšší správní soud uzavřel, že v rámci správního řízení jako celku neshledal porušení práva stěžovatelů b) a d) na obhajobu. Žalovaný byl oprávněn dočasně odepřít přístup ke spisu v období do sdělení Výhrad. Omezením přístupu v první fázi řízení nebyla dotčena možnost účastníků řízení účinně uplatnit právo na obhajobu (zejm. právo seznámit se se všemi podklady pro rozhodnutí) v období po sdělení Výhrad.

Tvrzená existence společnosti LG Philips Displays Holding BV

207. Stěžovatelé b) a d) vytkli krajskému soudu, že se nezabýval námitkou nesprávně zjištěného skutkového stavu ve vztahu k existenci společnosti LPD. Toto pochybení mělo mít vliv na počet účastníků řízení, právní posouzení věci i výši pokuty. Uvedené námitce Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

208. Především soud zdůrazňuje, že posouzení viny a případné uložení sankce v rámci správního trestání má čistě veřejnoprávní povahu a odehrává se výlučně ve vztahu státu a obviněného. Třetí osoba (ať již jiný obviněný, poškozený nebo jiná osoba) nemá subjektivní právo domáhat se zahájení řízení o správním deliktu s jiným subjektem nebo požadovat uznání jeho viny (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2008, čj. 8 As 46/2007 – 98, kterým byla pro nedostatek aktivní legitimace odmítnuta žaloba, kterou se žalobce dožadoval vyslovení viny druhého účastníka dopravní nehody, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2007, čj. 2 As 46/2006 – 100, č. 2276/2011 Sb. NSS, který se zabýval obdobnou otázkou ve vztahu k námitce poškozeného).

209. Pokud správní orgán opomene přibrat do řízení některou další osobu, která by potenciálně mohla být také uznána vinnou ze spáchání posuzovaného deliktu, nezasáhne tím nijak do veřejných subjektivních práv účastníka, s nímž je řízení vedeno. Je-li totiž určitému subjektu uložena pokuta v souladu se zákonem, opomenutí postihu jiného mu není ku prospěchu

(srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2013, čj. 2 Afs 50/2012 – 241). Obdobně v rozsudku čj. 5 Afs 7/2011 – 619 Nejvyšší správní soud uzavřel, že „*nezahájení správního řízení s jinými soutěžiteli nemůže být taktéž skutečností, které by se mohli stěžovatelé dovolávat ve svůj prospěch. Předmětem posouzení v projednávané věci není chování jiných soutěžitelů. Případné protiprávní chování jiných subjektů je pro posouzení zákonnosti rozkladového rozhodnutí irelevantní.*“

210. Na obdobných východiscích je založena také unijní judikatura, podle které se podnik nemůže vyhnout sankci pouze z toho důvodu, že jinému podniku pokuta uložena nebyla [viz např. rozsudek Soudního dvora ze dne 31. 3. 1993, *Ablström Osakeyhtiö* („*Celulóza II*“), spojené věci C-89/85 a další, bod 197]. Z tohoto závěru vyšel také Tribunál v rozsudku *Peróxidos Orgánicos* a zdůraznil, že dodržování zásady rovného zacházení musí být v souladu s dodržováním zásady legality, což znamená, že nikdo nemůže ve svůj prospěch uplatňovat protiprávnost, k níž došlo ve prospěch jiné osoby. Případná protiprávnost, ke které došlo ve vztahu k jinému podniku, který není účastníkem tohoto řízení, nemůže vést k závěru o existenci diskriminace, a tedy protiprávnosti ve vztahu k podniku, který předmětnou námitku uplatňuje. Takový postup by znamenal zakotvení zásady „*rovného zacházení v rámci protiprávnosti*“ (rozsudek Tribunálu ze dne 16. 11. 2006, *Peróxidos Orgánicos*, T-120/04, bod 77).

211. Stěžovatelům b) a d) neplyne z žádného právního předpisu právo na to, aby žalovaný uznal vinu společnosti LPD. Posouzení, zda se společnost LPD (nebo její právní předchůdkyně) podílela na zakázané dohodě, nemůže jakkoliv ovlivnit výrok o vině stěžovatelů b) a d). Stěžovatelům proto neschází právo domáhat se, aby žalovaný dále pátral po případné existenci této společnosti za účelem možného uznání viny a uložení pokuty. Nezahájením řízení s touto společností nemohlo dojít ke zkrácení práv stěžovatelů b) a d). V napadeném rozhodnutí bylo právně dostatečným způsobem prokázáno, že se stěžovatelé b) a d) účastnili posuzované kartelové dohody (viz dále body 222 a násl. a 279 a násl.), nemohou se proto dovolávat toho, že s jinými soutěžiteli bylo zacházeno výhodněji či protiprávně, aby zpochybnili zjištění o své vině.

212. Krajský soud správně uzavřel, že přezkum vznesené námitky by nesledoval ochranu práv žalobců, protože skutečnost, že se kartelu účastnil ještě někdo jiný, nemůže znamenat, že by neobstála skutková věta výroku správního rozhodnutí. Napadený rozsudek proto není nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Krajský soud neměl procesní prostor se předmětnou námitkou podrobněji zabývat. Ostatně, byla-li by taková námitka jediným žalobním bodem, žaloba by musela být odmítnuta pro nedostatek aktivní procesní legitimace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 8 As 46/2007 – 98).

213. Nejvyšší správní soud neshledal pochybení krajského soudu ani při posouzení otázky, zda mohla mít případná existence společnosti LPD vliv na výši pokuty uložené stěžovatelům b) a d).

214. V rozsudku čj. 2 Afs 50/2012 – 241 Nejvyšší správní soud uzavřel, že opomenutí některých dílčích účastníků zakázané dohody při vyvození odpovědnosti nezakládá důvod ke zrušení správního rozhodnutí a není obecně důvodem pro posouzení pokuty uložené jinému subjektu jako diskriminační. Takový postup by mohl být považován za diskriminační pouze tehdy, byl-li výrazně intenzivní. Jako příklad nepřipustně rozdílného zacházení soud ve věci sp. zn. 2 Afs 50/2012 uvedl situaci, v níž by některým společnostem byla uložena pokuta společně s jejich mateřskými společnostmi, zatímco jiné mateřské společnosti by sankcionovány nebyly, aniž by byl ve všech případech zkoumán skutečný vliv mateřské společnosti na dceřiné společnosti a aniž by byla použita vůči všem stejná kritéria.

215. V nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud neshledal, že by zde existovaly konkrétní okolnosti svědčící o výrazně diskriminačním přístupu žalovaného. Stěžovatelé b) a d) takové skutečnosti ani netvrdili. Naopak v kasačních stížnostech výslovně připustili, že samotná metoda výpočtu pokuty nebyla diskriminační. Nesprávný výpočet pokuty však dovozovali ze skutečnosti, že žalovaný by musel při výpočtu základní částky pokuty dělit průměrný obrat CPT v České republice jiným počtem účastníků, zejména by musel zohlednit existenci společnosti LPD.

216. Žalovaný vypočetl základní částku pokuty tak, že průměrný obrat z prodeje CPT na území České republiky v rozhodném období vydělil počtem účastníků, kteří porušili zákon č. 143/2001 Sb. Tuto metodu výpočtu žalovaný zvolil s ohledem na skutečnost, že někteří účastníci řízení nedosahovali obratu na relevantním trhu v rozhodném období, přesto i oni porušili zákon č. 143/2001 Sb. účastí na předmětné kartelové dohodě (viz bod 255 rozhodnutí o rozkladu a bod 380 rozhodnutí prvního stupně). Základní částka pokuty proto byla stanovena na základě obratu z prodeje zboží, kterého se narušení hospodářské soutěže přímo nebo nepřímo dotýkalo bez ohledu na konkrétní subjekty, které předmětného obratu dosáhly. Takto vypočtená základní částka pak byla rovnoměrně rozdělena mezi 6 subjektů, které porušily zákon č. 143/2001 Sb. (k této otázce viz dále body 322 a násl.).

217. V obecné rovině lze proto stěžovatelům b) a d) přisvědčit, že počet účastníků ovlivňoval výši pokuty, přesto Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalovaný nezohledněním společnosti LPD v děliteli základní částky pokuty zasáhl do práv stěžovatelů b) a d). Přestože se tedy Nejvyšší správní soud částečně neshoduje se závěrem krajského soudu, že při zvolené metodě výpočtu pokuty neměl počet účastníků žádný vliv na výpočet základní částky pokuty, krajský soud posoudil předmětnou námitku ve výsledku věcně správně.

218. Především je třeba zdůraznit, že společnost LPD nebyla účastníkem řízení a stěžovatelé b) a d) nemají právo na to, aby účastníkem řízení byla (viz výše body 208 a násl.). Stěžovatelům b) a d) proto nelze přiznat ani právo na to, aby společnost LPD byla zahrnuta do dělitele základní částky pokuty. Za této situace Nejvyšší správní soud souhlasil s krajským soudem, který považoval za rozhodné, že základní částka pokuty byla nediskriminačním způsobem rozdělena mezi všechny účastníky řízení, kteří porušili zákon č. 143/2001 Sb. Pokud totiž žalovaný zvolil určitou metodu výpočtu pro konkrétní řízení (ke správnímu uvážení při volbě metody výpočtu pokuty viz dále body 395 a násl.), případnou diskriminaci je třeba posoudit na základě přístupu žalovaného k účastníkům předmětného řízení, nikoliv k dalším osobám, ledaže by nezohlednění dalšího subjektu vedlo k výrazně a intenzivně jinému výsledku ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 2 Afs 50/2012 – 241. V nyní posuzované věci soud takové důsledky neshledal.

219. Byť je možné, že při odlišném počtu účastníků by byla konkrétní částka pokuty uložené jednotlivým účastníku jiná (s ohledem na možnost žalovaného zvolit metodu pro výpočet pokuty v rámci správního uvážení by ale ani tento předpoklad nemusel platit), nic nenasvědčuje tomu, že by se od výše pokuty, která byla stěžovatelům b) a d) skutečně uložena, odlišovala natolik, že by tento rozdíl bylo možno považovat za „výrazně intenzivní“ nebo nepřipustně diskriminační. Z ničeho nevyplývá, že by žalovaný porušil zásadu personalit sankcí a uložil stěžovatelům b) a d) pokutu na základě jiných skutečností, než které jsou jim individuálně vytýkány. Základní částka pokuty vypočtená pro jednotlivého účastníka byla v rámci individualizace trestu vynásobena koeficientem času, který zohledňoval délku účasti jednotlivých soutěžitelů na kartelové dohodě, a žalovaný také přihlédl k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem u každého jednotlivého účastníka řízení.

220. Navíc úvahy o vlivu společnosti LPD na výši pokuty zůstávají pouze v hypotetické rovině. Společnost LPD nebyla účastníkem řízení [a stěžovatelé b) a d) nemají právo domáhat se toho, aby účastníkem byla] a lze jen spekulovat, zda by byla uznána vinou z porušení zákona č. 143/2001 Sb., a zda by byla zahrnuta mezi subjekty, jimž by byla uložena pokuta.

221. Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal, že by nezohledněním společnosti LPD při výpočtu pokuty žalovaný nepřipustně diskriminoval účastníky řízení, včetně stěžovatelů b) a d).

Účast stěžovatele b) na protiprávním jednání

222. Nejvyšší správní soud neshledal pochybení krajského soudu v tom, že shrnul a vypořádal společně námitky všech žalobců týkající se jejich zapojení do protisoutěžního jednání. Systematika vypořádání námitek do značné míry odráží povahu a zvláštnosti posuzované věci, počet účastníků řízení, osobní styl soudce atd. Je-li ve věci více žalobců uplatňujících obdobné námitky, je na soudu, zda považuje za vhodnější vypořádat jejich námitky zvlášť či společně. Zvolený postup sám o sobě nemohl zkrátit stěžovatele b) na jeho právech, pokud krajský soud dodržel požadavky na odůvodnění soudního rozhodnutí. V posuzované věci se společné vypořádání námitek všech žalobců nijak negativně neodrazilo na přesvědčivosti rozsudku a právním hodnocení věci.

223. Obdobně shrnutí a zobecnění dílčích námitek stěžovatele b) nevedlo k nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, ani k nesprávnému posouzení otázky účasti stěžovatele b) na protisoutěžním jednání. Skutečnost, že se stěžovatel b) s důvody rozsudku neztotožňuje, neznamená, že tyto důvody nejsou dostatečné pro závěr, k němuž krajský soud dospěl. V této souvislosti Nejvyšší správní soud odkazuje také na nález Ústavního soudu ze dne 23. 7. 2012, sp. zn. I. ÚS 1412/11, podle kterého není porušením práva na spravedlivý proces, pokud obecné soudy „*nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná*“ (shodně také nález ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08).

224. Stěžovatel b) nedůvodně vytkl žalovanému a krajskému soudu, že závěr o jeho účasti na zakázané dohodě opřeli pouze o obsahovou a časovou návaznost jednotlivých schůzek a nezohlednili, že stěžovatel b) se zúčastnil pouze osmi dvoustranných jednání, zatímco účastníci, které stěžovatel b) označil jako „*hlavní účastníky*“, se podíleli před 1. 4. 2003 [kdy stěžovatel b) ukončil svou činnost v oblasti CPT] na více než 30 vícestranných jednáních.

225. Žalovaný a krajský soud použili kritérium obsahové a časové návaznosti jednotlivých schůzek pro posouzení existence jednoho protiprávního jednání, nikoliv pro posouzení odpovědnosti jednotlivých účastníků za podíl na tomto jednání. Tyto otázky na sebe navazují, jejich zodpovězení ovšem závisí na odlišných skutečnostech.

226. Protisoutěžní dohoda může být výsledkem trvajícího jednání nebo řady úkonů, které jsou díky svému totožnému cíli součástí „*celkového plánu*“. Prokázání existence jednoho protisoutěžního jednání je plně na žalovaném, který musí posoudit, zda jednotlivé schůzky sledovaly totožný cíl, zda mezi nimi existovala obsahová a časová souvislost, zda se jich účastnili stejní soutěžitelé atd. (viz níže body 273 a násl.). Prokáže-li žalovaný existenci jedné protiprávní dohody, postačí, aby následně prokázal účast soutěžitele alespoň na některých schůzkách. Dokonce ani účast pouze na jediné schůzce sama o sobě nevyklučuje odpovědnost soutěžitele za podíl na zakázané dohodě. Pokud soutěžitel mohl přinejmenším rozumně předpokládat protisoutěžní povahu jednání ostatních účastníků, může být shledán odpovědným za dohodu jako celek po dobu

své účasti na této dohodě. V takovém případě je pak na soutěžiteli, aby předložil důkazy, že se od zakázané dohody veřejně distancoval a sdělil účastníkům schůzky, že jeho účast na této schůzce má odlišnou povahu než jejich.

227. Otázkou podílu odpovědnosti soutěžitele na celkové dohodě se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 31. 3. 2010, čj. 1 Afs 58/2009 – 541, č. 2119/2010 Sb. NSS, v němž uzavřel, že pokud se soutěžitel zúčastnil (třebas i jen pasivně) setkání soutěžitelů, která měla protisoutěžní cíl, ale sám se veřejně nedistancoval od obsahu těchto setkání, uvedl ostatní účastníky k domněnku, že souhlasí s výsledky setkání a že se jimi bude řídit. V takovém případě lze považovat za prokázané, že se soutěžitel účastnil kartelové dohody vyplývající z uvedených setkání.

228. Uvedené závěry Nejvyššího správního soudu se opírají o ustálenou judikaturu Soudního dvora a Tribunálu, v níž je tato otázka podrobně rozpracována. V rozsudku *Technische Unie* (bod 114) Soudní dvůr uzavřel, že k prokázání účasti podniku na kartelové dohodě postačí předložit důkazy, že se dotýčný podnik účastnil schůzek, během nichž byly uzavřeny dohody protisoutěžní povahy, aniž by s nimi zjevně vyjádřil svůj nesouhlas. Je-li prokázáno, že se podnik takových schůzek zúčastnil, přísluší mu, aby předložil důkazy, že jeho účast na zmíněných schůzkách nebyla vedena žádným protisoutěžním záměrem, a to tím, že prokáže, že svým soutěžitelům sdělil, že jeho účast na těchto jednáních měla odlišnou povahu než jejich (shodně také rozsudky Soudního dvora *Aalborg Portland*, bod 81, *Anic Partecipazioni*, bod 96, nebo rozsudek ze dne 8. 7. 1999, *Hüls*, C-199/92 P, bod 155).

229. Jinými slovy, pokud je prokázána existence kartelové dohody a účast podniku na některé ze schůzek, jimiž je tvořena, důkazní břemeno se přenáší na podnik, pokud se chce hájit tím, že nezamýšlel podílet se na předmětné dohodě. K přenesení důkazního břemene dochází až poté, kdy je prokázána existence protiprávní dohody. Tento postup proto nepopírá zásadu, že Komise je povinna předložit důkazy, které právně dostačujícím způsobem prokazují skutečnosti zakládající protiprávní jednání (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 1. 2004, *BAI a Komise proti Bayer*, spojené věci C-2/01 P a C-3/01 P, body 62 a 63).

230. Přispěl-li podnik k uskutečnění protiprávního jednání jako celku vlastním jednáním, může být shledán odpovědným také za chování ostatních podniků v rámci téhož protiprávního jednání, a to po celou dobu své účasti na uvedeném protiprávním jednání. Bude tomu tak v případě, že dotčený podnik věděl o protiprávním jednání ostatních účastníků, nebo jej mohl rozumně předpokládat, a byl připraven přijmout toto riziko [viz rozsudek Soudního dvora *Anic Partecipazioni*, bod 83, obdobně např. rozsudek Tribunálu *BASF*, bod 160].

231. Skutečnost, že se podnik účastnil pouze jednoho nebo několika prvků protisoutěžní dohody nebo že hrál pouze méně významnou roli, nevylučuje jeho odpovědnost za účast na dohodě. Tyto okolnosti mohou být zohledněny až při úvahách o výši sankce (rozsudky Soudního dvora *Anic Partecipazioni*, body 80 a 90, nebo *Aalborg Portland*, bod 85).

232. Pokud se totiž podnik účastnil schůzky s protisoutěžním obsahem, aniž by se veřejně distancoval od diskutovaného tématu, dal tím ostatním účastníkům najevo, že souhlasí s tím, co bylo dohodnuto, a že se tím bude řídit (rozsudek Soudního dvora *Aalborg Portland*, bod 82). Pro vyloučení odpovědnosti by podnik musel předložit důkaz, který svědčí o jasné vůli, sdělené ostatním účastníkům se podnikům, nepodílet se na předmětné dohodě (rozsudek Tribunálu *Siemens*, bod 176, potvrzený rozsudkem Soudního dvora ze dne 19. 12. 2013, *Siemens*, spojené věci C-239/11 P a další).

233. Účastník, který mlčky schvaluje protiprávní jednání, aniž by se od něj veřejně distancoval nebo jej oznámil správním orgánům, účinně podporuje trvání tohoto protiprávního jednání a ztěžuje jeho odhalení. Toto omisivní jednání představuje pasivní způsob účasti na protiprávní dohodě, který je způsobilý založit odpovědnost podniku (rozsudek Soudního dvora *Aalborg Portland*, bod 84).

234. Pokud se podnik veřejně nedistancoval od obsahu schůzky, které se zúčastnil a která byla součástí kartelové dohody, nemůže se zprostit odpovědnosti ani tím, že ve skutečnosti nejednal v souladu s výsledkem této schůzky (rozsudky Soudního dvora *Aalborg Portland*, bod 84, nebo ze dne 16. 11. 2000, *Sarrió*, C-291/98 P, bod 50).

235. Soudní dvůr potvrdil, že tato východiska nejsou v rozporu se zásadou osobní odpovědnosti za protiprávní jednání, nepřehlídí individuální analýzu důkazů v neprospěch účastníka řízení a neporušují jeho právo na obhajobu. Tato východiska naopak plně odpovídají koncepci, která je velmi rozšířená v právních řádech členských států a která umožňuje přičíst odpovědnost za protiprávní jednání spáchaná několika pachatelí v závislosti na jejich účasti na protiprávním jednání jako celku (rozsudek Soudního dvora *Anic Partecipazioni*, body 84 a 85).

236. Nejinak je tomu i v českém trestním právu. Trestní zákon (č. 140/1961 Sb.), účinný v době ukončení vytýkaného protiprávního jednání, definoval odpovědnost spolupachatele v § 9 odst. 2 tak, že „[b]yl-li trestný čin spáchán společným jednáním dvou nebo více osob, odpovídá každá z nich, jako by trestný čin spáchala sama“ (obdobně § 23 trestního zákoníku). České trestní právo vyžaduje pro založení spolupachatelství společný úmysl, který zahrnuje společné jednání pachatelů a sledování společného cíle. Společný úmysl spolupachatelů přitom nelze ztotožnit s výslovnou dohodou, postačí dohoda konkludentní. Spolupachatel si musel být vědom alespoň možnosti, že jednání jeho i ostatních spolupachatelů směřuje ke spáchání trestného činu společným jednáním, a být s tím pro tento případ srozuměn (blíže viz Šámal, P., Púry, F., Rizman, S., op. cit., str. 92–93).

237. Z napadeného rozsudku vyplývá, že právě výše popsané zásady vyplývající z evropské judikatury posloužily jako základ pro závěry krajského soudu týkající se účasti jednotlivých soutěžitelů na předmětné kartelové dohodě. Nesprávnou aplikaci těchto zásad na posuzovanou věc se stěžovatel b) nepodařilo prokázat.

238. Stěžovatel b) nijak nezpochybnil samotnou existenci jedné protiprávní dohody, která byla tvořena řadou schůzek konaných v Evropě a v Asii v období od 7. 9. 1998 do 30. 4. 2004 (pokračování zakázané dohody v pozdějším období není předmětem posuzované věci, viz body 371 a násl.). Pouhý odkaz stěžovatele b) na námitky uplatněné v kasační stížnosti stěžovatele d) není možné považovat za řádně uplatněný stížní bod, byť stěžovatelé b) a d) tvoří spojené osoby (viz bod 141). Nejvyšší správní soud proto odkazuje na své závěry ke kasačním stížnostem stěžovatelů c), d) a e), kteří vznesli námitku neexistence jedné protiprávní dohody zahrnující všechny vytčené schůzky (viz body 256 a násl., 344 a násl., 418 a násl.). Na tomto místě postačí shrnout, že soud neshledal výhrady ostatních stěžovatelů k existenci jedné protiprávní dohody důvodnými, proto při vypořádání nyní posuzované námitky účasti stěžovatele b) na zakázané dohodě vyšel ze závěru, že žalovaný prokázal existenci jedné protiprávní dohody v podobě, ve které ji vymezil z hlediska věcného, časového i geografického v napadeném rozhodnutí.

239. Pro posouzení účasti stěžovatele b) na předmětné dohodě je rozhodující, zda se zúčastnil přinejmenším jedné ze schůzek s protisoutěžním obsahem a cílem, aniž by ostatním účastníkům zřetelně oponoval.

240. Stěžovatel b) netvrdil, že se nezúčastnil těch schůzek, u kterých žalovaný zaznamenal jeho přítomnost v přehledu schůzek tvořících kartelovou dohodu na str. 17 rozhodnutí prvního stupně. Nezpochybnil ani pravost zápisů, ze kterých jeho účast na předmětných schůzkách vyplývá. Počet schůzek, kterých se soutěžitel zúčastnil, není rozhodný pro posouzení jeho viny. Námitka stěžovatele b), že se zúčastnil pouze 8 dvoustranných jednání, proto není sama o sobě způsobila zprostit jej odpovědnosti za účast na kartelové dohodě.

241. Nejvyšší správní soud tedy považuje za prokázané, že se stěžovatel b) účastnil schůzek (blíže upřesněných v rozhodnutí žalovaného), které byly součástí posuzované zakázané dohody. Následně je proto třeba posoudit, zda stěžovatel b) věděl nebo mohl vědět o protisoutěžním obsahu předmětných schůzek a protisoutěžním jednání ostatních účastníků. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovateli b), že se žalovaný a krajský soud touto otázkou dostatečně nezabývali.

242. Podle žalovaného si stěžovatel b) přinejmenším musel být vědom, že schůzky s ostatními soutěžiteli jsou nezákonné. Tento závěr žalovaný dovodil ze zápisů z předmětných schůzek, ze kterých vyplývá, že zástupci stěžovatele b) byli informováni o uskutečňování dohod mezi dalšími výrobci CPT, konkrétně o zvyšování cen. Na schůzce dne 21. 6. 2000 stěžovatel b) přislíbil, že rovněž oznámí zvýšení cen (viz bod 266 rozhodnutí prvního stupně).

243. Tyto závěry žalovaného mají oporu v důkazech založených ve správním spisu (viz shrnutí obsahu schůzek v bodech 60 a násl. rozhodnutí prvního stupně s odkazy na příslušné dokumenty). Na předmětných schůzkách si stěžovatel b) vyměňoval s osobou zúčastněnou na řízení a společností Chunghwa obchodně citlivé informace o cenách a výrobě CPT. Na schůzce dne 14. 9. 1999 oznámil, že se zvýšením cen začne od října. Na již výše zmíněné schůzce dne 21. 6. 2000 dokonce zástupce stěžovatele b) „slíbil“, že rovněž oznámí zvýšení cen obrazovek svým zákazníkům („*Mr. Matsumoto [...] promised to take action to announce the price increase of 20"/21" tubes to customers*“). Zápis ze schůzky ze dne 26. 2. 2003 uvádí, že „[]že doufat, že CPT bude koordinovat prodejní ceny 10 obrazovek se společností, aby nedošlo ke snížení zisku v důsledku cenové soutěže“. Výraz CPT je v tomto zápisu použit nikoliv pro označení barevných televizních obrazovek („*colour picture tubes*“), ale pro označení společnosti Chunghwa, jejíž plný název zní „*Chunghwa Picture Tubes, Ltd.*“ (viz výše bod 1). „*Společnost*“ je pak nepochybně myšlen stěžovatel b), neboť ze zápisu nevyplývá, že by se mohlo jednat o jinou společnost, nezúčastněnou na předmětné dvoustranné schůzce.

244. Stěžovatel b) si nepochybně musel být vědom protiprávnosti obsahu předmětných schůzek, protože dohody o přímém nebo nepřímém určení cen jsou zakázány přímo ze zákona [§ 3 odst. 2 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb.]. Shodný zákaz obsahuje také nařízení č. 1/2003 a k této otázce existuje bohatá judikatura nejen zdejšího soudu, ale i unijních soudů (viz např. rozsudky citované v tomto rozhodnutí), jejíž znalost ostatně dokazuje žalobní a kasační argumentace stěžovatele b). Podle uvedené judikatury mají dohody o cenách již ze své povahy protisoutěžní cíl (viz dále body 304 a násl.).

245. Nejvyšší správní soud nepochyboval o tom, že příslibem zvýšení cen stěžovatel b) jednal v souladu s cílem kartelové dohody, čímž přispěl k jejímu fungování. Tímto slibem také snížil nejistotu ohledně svého budoucího chování na trhu, a omezil tak rizika plynoucí z konkurence. Stěžovatel b) nenabídl jiné logické a soudržné vysvětlení své účasti na schůzkách se svými konkurenty (osobou zúčastněnou na řízení a společností Chunghwa) a příslibu zvýšení cen, který učinil, zejm. nedoložil, že jeho účast byla vedena jiným než protisoutěžním cílem.

246. Žalovaný byl oprávněn hodnotit shromážděné důkazy v jejich vzájemné souvislosti a za pomoci přípustné míry dedukce dovodit, že zápisy ze schůzek, jichž se stěžovatel b) zúčastnil, měly dostatečnou vypovídací schopnost a představovaly důkaz o porušení pravidel hospodářské soutěže (srov. dále body 260 a násl.).

247. Nejvyšší správní soud proto považuje za prokázané, že si stěžovatel b) musel být vědom cíle, ke kterému předmětné schůzky směřovaly a který byl shodný s cílem posuzované kartelové dohody.

248. Krajskému soudu je třeba přisvědčit také v tom, že kritérium vědomosti o protiprávním chování ostatních soutěžitelů nesahá až tak daleko, že by byla vyžadována vědomost soutěžitele o všech schůzkách tvořících zakázanou dohodu, kterých se tento soutěžitel neúčastnil, nebo o všech podrobnostech, které byly účastníky kartelu dohodnuty. Takové podmínky obecně nevyplyvají ani z unijní judikatury, jak se stěžovatel b) mylně domníval.

249. Hovořil-li Tribunál v rozsudku *Sarrió* o tom, že Komise byla povinna prokázat, že dotčený podnik věděl nebo musel vědět, že koluze, které se účastnil, byla součástí celkového plánu a že tento plán zahrnoval všechny základní prvky předmětného kartelu, nepožadoval, aby Komise prokázala vědomost tohoto podniku o všech schůzkách v rámci kartelové dohody nebo o všech obsahových podrobnostech. „*Základními prvky kartelů*“ Tribunál mínil tři základní formy spolupráce dotčených podniků: (1) dohodu o cenách, (2) dohodu o rozdělení trhu a (3) dohodu o odstávce výroby (viz bod 173 předmětného rozsudku). V nyní posuzované věci neexistovaly takto oddělené formy protiprávního jednání. Žalovaný uznal účastníky řízení vinnými pouze z uzavření a plnění dohody o cenách.

250. V rozsudku *Sigma* Tribunál shledal existenci italské kartelové dohody a evropské kartelové dohody, které nebyly propojeny do té míry, aby byly posuzovány jako jedno protiprávní jednání, přičemž dotčený podnik se podílel pouze na italské dohodě o rozdělení trhu. Za této situace pak Tribunál požadoval, aby Komise prokázala, že dotčený podnik věděl nebo přinejmenším musel vědět, že se účastí na vnitrostátní kartelové dohodě podílí také na celoevropském kartelu, pokud mu Komise chtěla přičíst odpovědnost i za tuto dohodu.

251. Také v rozsudku *Low & Bonar* Tribunál posuzoval situaci, kdy existovaly různé skupiny podniků, které vytvářely tři různé skupiny kartelových dohod. Podle Tribunálu byly ve všech dotčených skupinách aktivní pouze podniky Fardem and Wavin/BPI, jejichž jednání tak mohlo představovat jedno trvající protiprávní jednání. Jinak však byly regionální a funkční podskupiny (Teppema a Belgická podskupina) do značné míry oddělené od skupiny Valveplast, která zahrnovala několik evropských států. Zároveň ve věci *Low & Bonar* existovaly okolnosti svědčící pro závěr, že podniky Fardem and Wavin/BPI nehodlaly zahrnout podnik BPP do celkového schématu kartelu. Předmětný kartel v rámci skupiny Valveplast se týkal několika různých výrobků (několika typů plastových pytlů), přičemž dotčený podnik nevyráběl některé z nich. Za těchto okolností Tribunál požadoval, aby Komise prokázala, že podnik BPP mohl rozumně předpokládat, že účastí ve skupině Teppema a Belgické podskupině se účastní celkového plánu, který vytvořily podniky Fardem and Wavin/BPI a který tyto skupiny spojil se skupinou Valveplast. Navíc tento požadavek Tribunál stanovil pouze pro období před tím, než byl podnik BPP pozván na první schůzku v rámci skupiny Valveplast.

252. Na rozdíl od rozsudků *Sigma* a *Low & Bonar* však v nyní posuzované věci všechny schůzky tvořily jedno protiprávní jednání. Stěžovatel b) ani ostatní stěžovatelé tento závěr nevyvrátili a neprokázali, že skutkové okolnosti, pro které Tribunál posuzoval jednotlivé dohody ve výše zmíněných rozsudcích odděleně, byly srovnatelné s nyní posuzovanou věcí. Tvrdil-li

stěžovatel b), že za samostatné podskupiny je třeba považovat dvoustranné a vícestranné schůzky, nedoplnil pro takový závěr žádný argument. Nejvyšší správní soud neshledal důvod rozdělovat posuzovanou kartelovou dohodu na podskupiny pouze na základě počtu účastníků.

253. Judikaturu Tribunálu je nadto třeba vykládat v kontextu judikatury Soudního dvora. Předmětné rozsudky Tribunálu proto nelze považovat za změnu či zpřísnění požadavků stanovených Soudním dvorem (viz výše body 228 a násl.), ale je třeba vnímat je především s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti. Ty byly podstatně odlišné od nyní posuzované věci.

254. Z výše popsaných důvodů je možné učinit dílčí závěr, že v nyní posuzované věci byla prokázána existence zakázané dohody, účast stěžovatele b) minimálně na některých schůzkách, které ji tvořily, a skutečnost, že stěžovatel b) si musel být vědom protisoutěžního obsahu těchto schůzek. Za této situace se důkazní břemeno přeneslo na stěžovatele b), pokud chtěl prokázat svou nevinu (viz výše body 228 a 229). Krajský soud proto důvodně trval na tom, že bylo na stěžovateli b), aby předložil důkaz, že jeho účast nebyla vedena protisoutěžním záměrem a že ostatním účastníkům schůzek byl jeho postoj znám.

255. Stěžovatel b) však nedoložil žádné důkazy, které by svědčily o tom, že se od předmětné kartelové dohody distancoval, zejména tím, že dal ostatním účastníkům dohody najevo svůj nesouhlas nebo že o kartelové dohodě informoval správní orgány. Odpovědnost stěžovatele b) je tak založena jeho aktivním jednáním (zejm. slibem, že zvýší ceny, a tedy bude jednat v souladu s cílem předmětné dohody, a výměnou obchodně citlivých informací) i pasivním jednáním, kdy protisoutěžní jednání neoznámil příslušným orgánům a nedal ostatním účastníkům najevo svůj nesouhlas.

Jedno protiprávní jednání a účast stěžovatele d) na tomto jednání

256. Stěžovatel d) zpochybnil existenci jednoho protiprávního jednání především z geografického hlediska a tvrdil, že závěr žalovaného a krajského soudu o provázanosti evropských a asijských schůzek nemá oporu ve správním spisu. Podle stěžovatele d) krajský soud pochybil, pokud opřel své závěry pouze o společný cíl schůzek a nesprávně dovodil totožnost zúčastněných osob. Těmto námitkám Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

257. Žalovaný opřel své rozhodnutí o zápisy z více než 50 schůzek výrobců televizních obrazovek CPT, které předložili oba žadatelé o shovívavost. Několik zápisů předložil také stěžovatel b). Přestože se některé schůzky konaly v Asii a některé v Evropě, ze zápisů je nepochybné, že účastníci si byli vědomi obsahu schůzek v druhém geografickém regionu.

258. Na řadě asijských schůzek byly diskutovány celosvětové ceny, prodeje a výroba. Některé zápisy výslovně zmiňují evropský trh, z jiných tato vazba vyplývá implicitně. Například schůzka dne 27. 11. 1998 byla zaměřena na určení cen a omezení výroby, zohledněna přitom byla „celosvětová poptávka“; na schůzce dne 7. 3. 1999 došlo ke stanovení cen, přitom byla diskutována také Evropa, a to včetně východní Evropy; na schůzce dne 21. 9. 1999 účastníci srovnávali ceny na evropském a asijském trhu a osoba zúčastněná na řízení vyjádřila podiv nad tím, že ceny v Evropě jsou nižší než v Asii, a navrhla konání pravidelných setkání za účelem výměny informací a stanovení cen; na schůzce ze dne 18. 1. 2000 byla diskutována celosvětová poptávka a nabídka, včetně evropského trhu, účastníci se dohodli také na společném zvýšení cen. Evropský trh byl předmětem také dalších asijských schůzek např. dne 24. 1. 2000 nebo dne 2. 2. 2000. Ze zápisu ze schůzky dne 16. 3. 2004 vyplývá, že se geografický rozsah cenových dohod týkal nejen Asie, ale i Evropy.

259. Také z evropských schůzek je patrná vazba na asijský region, např. na schůzce ze dne 25. 3. 1999 byla diskutována předpokládaná výše cen a byly srovnávány ceny mezi Evropou a Asií; na schůzce dne 18. 9. 2000 účastníci stanovili ceny pro určité zákazníky v Evropě, zabývali se také tím, že rozdíl v cenách je větší v Asii než v Evropě, a shodli se, že je třeba zkoumat, jak tato skutečnost ovlivní trh.

260. Důkazy o propojení schůzek mezi Asií a Evropou založené ve spisu (z nichž pouze některé byly zmíněny výše) mají povahu nepřímých důkazů. Skutečnost, že v zápisech není výslovně uvedeno, že účastníci řízení uzavřeli jednu globální kartelovou dohodu zahrnující území Evropy a Asie, nebrání tomu, aby žalovaný za pomoci dedukce, kterou je oprávněn u hodnocení nepřímých důkazů použít (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 Afs 7/2011 – 619), dovedil, že účastníci schůzek měli povědomí o obsahu jednání konaných v druhém geografickém regionu a brali je v úvahu při stanovení cen a určování společného postupu při koordinaci cen.

261. Každý důkaz zajištěný ve správním řízení, zvláště důkaz nepřímý, je třeba vždy hodnotit v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů v kontextu s ostatními důkazy, nikoliv izolovaně. I v případě, že žádný ze shromážděných důkazů není sám o sobě dostatečným důkazem k prokázání protisoutěžního jednání, ucelený souhrn těchto důkazů může mít dostatečnou vypovídací schopnost. Nepřímé důkazy mohou představovat ve svém souhrnu důkaz porušení pravidel hospodářské soutěže, pokud neexistuje jiné logické vysvětlení posuzovaného jednání soutěžitelů (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu čj. 5 Afs 7/2011 – 619 nebo čj. 1 Afs 58/2009 – 541, bod 103).

262. Obdobně nahlíží na hodnocení nepřímých důkazů také evropská judikatura. V rozsudku ze dne 8. 7. 2008, *BPB*, T-53/03, Tribunál potvrdil, že „[n]epřímé důkazy, kterých se Komise v rozhodnutí dovolává, aby prokázala porušení čl. 81 odst. 1 ES podnikem, musí být posuzovány nikoliv izolovaně, ale jako celek“ (bod 185). Komise musí předložit přesné a shodující se důkazy, aby prokázala existenci protiprávního jednání, ale každý z předložených důkazů nemusí nutně splňovat tato kritéria ve vztahu ke každému znaku protiprávního jednání. Stačí, aby tomuto požadavku vyhovoval soubor nepřímých důkazů, posuzovaný jako celek (rozsudek Tribunálu *Siemens*, body 46 a 47)

263. Při prokazování protisoutěžního jednání je často třeba vycházet ze zápisů ze schůzek, které se samy o sobě mohou jevit jako kusé či neúplné. Tato skutečnost je dána povahou věci, protože účastníci zakázané dohody budou zpravidla natolik opatrní, aby své protisoutěžní jednání nedávali explicitně najevo a zaznamenali pouze informace nezbytné pro fungování dohody. Také Soudní dvůr upozornil, že „je běžné, že činnosti, se kterými jsou spojeny protisoutěžní jednání a dohody, se odehrávají tajně, schůzky se konají tajně a související dokumentace je omezena na minimum. Z toho vyplývá, že i když Komise objeví písemnosti výslovně prokazující protiprávní kontakty mezi hospodářskými subjekty, jsou tyto obvykle útržkovité a rozptýlené, takže se často ukazuje jako nezbytné rekonstruovat některé podrobnosti dedukcí. Proto ve většině případů musí být existence protisoutěžního jednání nebo dohody vyvozena z určitého počtu shodujících se skutečností a nepřímých důkazů, které ve svém celku mohou představovat, pokud neexistuje jiné logické vysvětlení, důkaz porušení pravidel hospodářské soutěže“ (rozsudek Soudního dvora *Sumitomo Metal Industries*, bod 51; obdobně rozsudky Soudního dvora *Aalborg Portland*, body 55 až 57, a *Technische Unie*, bod 165).

264. Na základě srovnání závěrů žalovaného a důkazů obsažených ve správním spisu Nejvyšší správní soud uzavřel, že důkazy shromážděné žalovaným tvoří ucelený a logicky provázaný důkazní řetězec, přitom žádný z důkazů nezpochybnuje pravost, věrohodnost a přesvědčivost důkazů jiného. Skutečnost, že zápisy z některých schůzek byly dodány oběma žadateli

o shovívavost, přičemž se v podstatné míře shodují (v datu, účastnících, obsahu), svědčí o jejich věrohodnosti a přesvědčivosti. Důkazní hodnota těchto dokumentů je dále podpořena skutečností, že v několika případech byly doplněny také o zápisy předložené stěžovatelem b), které se s nimi také shodovaly (např. schůzka ze dne 25. 4. 2003 nebo ze dne 16. 2. 2004). Stěžovatel d) ani ostatní stěžovatelé přitom pravost zápisů ze schůzek nijak nezpochybnili, pouze jinak vyložili jejich obsah.

265. Nejvyšší správní soud souhlasil s krajským soudem a žalovaným, že ze zápisů ze schůzek nepochybně vyplývá, že společným cílem evropských i asijských schůzek byla koordinace cen CPT. Za tímto účelem si účastníci schůzek vyměňovali citlivé informace o cenách a výrobě, stanovili požadavky na omezení výroby a koordinovali ceny prostřednictvím stanovení minimálních cen, společného zvyšování cen, stanovení cenových rozpětí, cenových pravidel, vzorců pro výpočet ceny, cen pro určité zákazníky a zachování dohodnutých cen. Dodržování dohodnutých cen účastníci kontrolovali na řadě následných schůzek nebo přinejmenším odkazovali na cenové ujednání z předešlé schůzky. V případě nerespektování ujednání mohlo dojít dokonce k vyloučení podniku ze společných schůzek. Podle žádosti o shovívavost podané společností Chunghwa byla např. „ze skupiny“ vyloučena společnost Orion, protože tvrdě konkurovala a pouze získávala informace od ostatních.

266. Také schůzky, na nichž nebyly přímo stanoveny ceny, ale „pouze“ vyměňovány citlivé informace, mohou být považovány za důkazy o existenci kartelové dohody. Výměna informací mezi soutěžiteli může být v rozporu s pravidly hospodářské soutěže, pokud zmírňuje nebo odstraňuje stupeň nejistoty o fungování relevantního trhu, čímž vede k omezení hospodářské soutěže mezi podniky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 Afs 7/2011 – 619 a rozsudky Soudního dvora ze dne 4. 6. 2009, *T-Mobile Netherlands*, C-8/08, bod 35, a ze dne 2. 10. 2003, *Thyssen Stahl*, C-194/99 P, bod 81).

267. Soutěžní teorie rozlišuje dva druhy dohod o výměně informací. V prvním případě se jedná o dohody, které jsou součástí jiné protisoutěžní praktiky a jako takové jsou vzhledem ke své provázanosti zakázány a posuzovány pouze prostřednictvím tohoto jiného jednání, které umožnily. Ve druhém případě se pak jedná o samostatné dohody o výměně informací (blíže viz Bellamy & Child. *European Community Law of Competition*. 6. vydání. Oxford University Press, 2008, str. 354–361, § 5084–5096; srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2009, čj. 1 Afs 78/2008 – 721, bod 60).

268. V nyní posuzované věci se jednalo o první variantu, kdy výměna obchodně citlivých informací bezprostředně souvisela s koordinací cen. Účastníci schůzek si vyměňovali informace o výrobě, výrobních kapacitách, objemech prodeje, zákaznících, situaci na trhu apod. S ohledem na charakter vyměňovaných informací a jejich způsoblost ovlivnit chování soutěžitelů tato výměna nepochybně značnou mírou přispívala k fungování posuzované kartelové dohody, umožňovala účastníkům sledovat dodržování dohodnutých cen a plánovat budoucí strategie. Pokud účastníci dohody zůstávali na předmětném trhu aktivní, bezpochyby zohledňovali při určování svého chování na trhu informace, které si vyměnili se svými konkurenty. Přehledy o výrobě a cenách odkrývaly tržní pozice účastníků, a umožňovaly jim tak odstranit mezi sebou nejistotu ohledně svých budoucích kroků na trhu. Bez této výměny informací, které nebyly veřejně přístupné, si lze dlouhodobé fungování kartelu v řádu několika let jen stěží představit. Schůzky, na nichž docházelo k výměně obchodně citlivých informací, je proto třeba hodnotit jako součást předmětné kartelové dohody.

269. Skutečnost, že mezi účastníky schůzek docházelo k výměně informací o evropském trhu na některých asijských schůzkách a naopak k výměně informací o asijském trhu na evropských

schůzkách (viz výše body 258 a 259), podporuje závěr o jednom protisoutěžním jednání zahrnujícím oba geografické regiony.

270. Nejvyšší správní soud proto přisvědčil krajskému soudu a žalovanému, že předmětná kartelová dohoda zahrnovala Evropu i Asii a představovala jedno protisoutěžní jednání.

271. Pro srovnání Nejvyšší správní soud odkazuje také na rozhodnutí Komise COMP/39.437 týkající se téže kartelové dohody posuzované pro oblast EU (viz výše bod 134). Komise dospěla ke shodnému závěru o existenci jediného souboru dohod a jednání ve vzájemné shodě zahrnujícího Evropu a Asii: „*V kartelu CPT se adresáti rovněž pokoušeli zachovávat cenové rozdíly mezi stejnými produkty uváděnými na trh v Evropě a Asii. [...] Pravidelně se konaly mnohostranné schůzky za účasti zástupců adresátů z různých podnikových úrovní, a to až do úrovně představenstva/výkonných členů správní rady. Tyto mnohostranné schůzky doplňovala rovněž dvoustranná jednání a jiné výměny. [...] v kartelu CPT se tyto dohody uzavíraly jak v Asii, tak i v Evropě. Od roku 1999 se kartelové dohody CPT začaly uzavírat častěji také v Evropě, a doplňovaly tak jednání kartelu, která začala v Asii. V kartelu CPT byla ujednání dosažená v rámci asijských a evropských kartelových dohod propojena. Evropská jednání se zaměřovala spíše na Evropu, zatímco kartelové dohody projednávané v Asii se očividně týkaly celého světa. Kartelové dohody týkající se Evropy byly jednoznačně projednávány v Asii i v Evropě*“ (shrnutí rozhodnutí COMP/39.437, bod 2.3).

272. Závěr o existenci jedné protiprávní dohody se stěžovateli d) nepodařilo vyvrátit.

273. Stěžovatel d) se mýlil, pokud tvrdil, že při posouzení provázanosti evropských a asijských schůzek krajský soud nesprávně kladl důraz pouze na společný cíl schůzek. Krajský soud neomezil své úvahy na posouzení společného cíle. Ten byl pouze jedním z rozhodných kritérií, o která krajský soud opřel své závěry. S odkazem na evropskou judikaturu (rozsudek Tribunálu ze dne 20. 3. 2002, *Dansk Rørindustri*, T-21/99, a rozsudek Soudního dvora *Technische Unie*) krajský soud považoval za rozhodné především následující skutečnosti: jednotný cíl, totožnost dotyčných výrobků a totožnost účastníků protisoutěžních praktik. Podle krajského soudu jednotný cíl spočíval v koordinaci cen televizních obrazovek bez zřetelného signálu, že by tato otázka byla řešena v Evropě a v Asii odlišně. Totožnost výrobků vyplývala ze skutečnosti, že se koordinace cen týkala televizních obrazovek CPT. Také jednotliví účastníci se na schůzkách opakovali, byť se žádný z účastníků nezúčastnil všech schůzek. Agenda asijských a evropských jednání se neodlišovala a byly řešeny stejné problémy s dopady na Evropu i Asii. Podle krajského soudu tak byla naplněna všechna kritéria stanovená evropskou judikaturou.

274. Kritéria pro posouzení jednotné povahy protisoutěžního jednání, o která krajský soud opřel své závěry, odpovídají rozhodovací praxi Soudního dvora a Tribunálu (přehledně tuto judikaturu shrnul např. rozsudek Tribunálu *Siemens Österreich* v bodu 90, na který Nejvyšší správní soud pro stručnost odkazuje). Námitky, v nichž stěžovatel d) tvrdil, že krajský soud nesprávně aplikoval předmětná kritéria na posuzovanou věc, Nejvyšší správní soud neshledal důvodnými.

275. Stěžovatel d) nesprávně dovodil, že rozsudek Tribunálu *BASF* vyvrací závěr žalovaného a krajského soudu o provázanosti evropských a asijských schůzek. Ze zmíněného rozsudku vyplývá, že pro určení jednoho protiprávního jednání nelze jednotný cíl vymezit obecně jako „*narušení běžných podmínek hospodářské soutěže*“. V takovém případě by totiž bylo možné spojit do jediné dohody v podstatě jakékoliv soubory dohod, které spolu nijak nesouvisí a shodují se pouze v tom, že narušují hospodářskou soutěž. Takového chybného a zjednodušujícího hodnocení se žalovaný ani krajský soud nedopustili. Společný cíl vymezili jako koordinaci cen barevných televizních obrazovek (CPT) a nahlíželi na něj i v kontextu shodných způsobů, jimiž byl tento cíl prosazován v Asii a v Evropě, shodného období, vzájemných odkazů

na evropských a asijských jednáních atd. Krajský soud i žalovaný tedy posoudili věc v souladu s obecnými pravidly, která Tribunál stanovil v rozsudku *BA SF*.

276. Ve vztahu ke konkrétním skutkovým okolnostem pak odkaz stěžovatele d) na rozsudek *BA SF* nebyl příležitý. Závěr Tribunálu o neexistenci jednoho protiprávního jednání vycházel z okolností, které byly ve věci *BA SF* zcela odlišné od nyní posuzované věci. Tribunál uzavřel, že nelze spojovat v jedno protiprávní jednání odchod severoamerických výrobců z evropského trhu výměnou za odchod evropských výrobců ze severoamerického trhu, na jedné straně, a následně uzavřenou kartelovou dohodu týkající se rozdělení trhu a zákazníků a stanovení cen v Evropském hospodářském prostoru, na straně druhé. Tyto soubory dohod se časově nepřekrývaly, měly odlišný obsah, sledovaly různé cíle a byly dosaženy různými způsoby. Světová dohoda stanovila pro výrobce minimální použitelné ceny s jediným cílem zabránit vývozům z Evropy do Severní Ameriky a naopak. Vyloučení této obchodní hrozby bylo odlišným cílem než rozdělení evropského trhu prostřednictvím přidělení zákazníků (body 182 a násl. rozsudku *BA SF*).

277. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce, že krajský soud nesprávně vyhodnotil prokázání totožnosti účastníků řízení. V rozhodnutí žalovaného je obsažena přehledná tabulka s daty schůzek a uvedením účastníků, kteří se jednotlivých schůzek účastnili. Následně je pak podrobněji u každé jednotlivé schůzky rozebrán její obsah a jsou uvedeni konkrétní účastníci. V řízení před krajským soudem stěžovatelé nepopřeli účast na některé ze schůzek, u které byla jejich účast zaznamenána ve zmiňované tabulce. Krajský soud proto nepochybil, pokud tento přehled ve svém rozsudku výslovně nezopakoval a pouze na něj odkázel. Žalobní námitky nevyžadovaly, aby soud provedl v tomto směru další dokazování k účasti stěžovatelů na každé konkrétní schůzce.

278. Měl-li stěžovatel d) předmětnou námitkou na mysl, že se každý z účastníků zakázané dohody účastnil pouze některých schůzek a že byl krajský soud povinen prokázat, že se všech schůzek účastnili totožní účastníci, nelze mu přisvědčit. Závěr o existenci jednoho protiprávního jednání není podmíněn tím, že se všichni dotčení soutěžitelé účastnili všech schůzek tvořících zakázanou dohodu, nebo že se všichni účastnili schůzek v Evropě a současně v Asii. Takový požadavek nelze dovodit ani z evropské judikatury (srov. kritéria shrnutá v rozsudku Tribunálu *Siemens Österreich*, bod 90, příp. výše v bodu 273). Krajský soud proto nebyl povinen dokazovat, že účastníci všech schůzek byli totožní. Posouzení existence jednoho protiprávního jednání není závislé na rozsahu účasti jednotlivých soutěžitelů na zakázané dohodě. Ten je možné promítnout pouze do úvah o výši trestu (viz výše bod 231).

279. Ve vztahu k námitce, že se stěžovatel d) účastnil pouze schůzek konaných v Asii, Nejvyšší správní soud předně podotýká, že pro porušení pravidel hospodářské soutěže nemůže být rozhodné místo, kde byla protiprávní dohoda uzavřena, ale místo, kde byla uplatňována. Shodně se k této otázce staví také unijní soudy, které upozornily, že podnikům by byl poskytnut jednoduchý prostředek k obcházení soutěžních pravidel, pokud by zákaz kartelových dohod závisel na místě jejich uzavření [viz rozsudek Soudního dvora *Ahlström* („*Celulóza I*“), bod 16, nebo rozsudek Tribunálu ze dne 27. 2. 2014, *InnoLux*, spojené věci T-91/11 a T-128/11, bod 59]. Již výše Nejvyšší správní soud přisvědčil závěru žalovaného a krajského soudu, že asijské schůzky byly neoddelitelnou součástí posuzované kartelové dohody a jejich obsah ovlivňoval soutěžní prostředí v Evropě.

280. Za této situace stěžovatel d) nemůže úspěšně namítat, že případné cenové diskuze na asijských jednáních, kterých se účastnil, se týkaly výlučně Asie. Žalovaný dostatečně prokázal, že posuzované jednání účastníků řízení tvořilo jednu protiprávní dohodu, která měla globální

charakter zahrnující Evropu a Asii, pro prokázání účasti na této dohodě proto bylo dostatečné, pokud žalovaný prokázal účast stěžovatele d) na některé ze schůzek tvořících tuto dohodu.

281. Nadto Nejvyšší správní soud se přiklonil k názoru žalovaného a krajského soudu, že na sporné schůzce dne 16. 3. 2004, které se stěžovatel d) účastnil, si účastníci byli vědomi globálního kontextu dohody. Účastníci schůzky se dohodli na zvýšení cen pro určité zákazníky nejpozději do května 2003. Dále hodnotili dosavadní výsledky při zvyšování cen a stanovili termín další schůzky. Je tedy zřejmé, že si účastníci schůzky byli vědomi, že se nejedná o jednorázovou záležitost, ale dlouhodobý proces vzájemné spolupráce. Dohoda o určení cen, k jejímuž uzavření na předmětné schůzce došlo, je již ze své povahy zakázaná, účastníci si proto museli být vědomi jejího protiprávního charakteru. Zároveň účastníci hovořili o zvyšování cen v širším kontextu, např. osoba zúčastněná na řízení zmínila, že je zapojena do globálního procesu. V zápisu předloženém společností Chunghwa je dále např. uvedeno, že evropská zákazníci patří k těm, u nichž je nejtěžší prosadit zvýšení ceny. Nejvyšší správní soud nesouhlasil se stěžovatelem d), že toto vyjádření představovalo pouze všeobecné prohlášení, jak zákazníci reagují na zvýšení cen v různých částech světa, které nijak nesvědčilo pro závěr o existenci globální dohody. Naopak, s ohledem na kontext této schůzky a posouzení předmětného zápisu ve vzájemné souvislosti s dalšími zápisy je třeba vnímat danou informaci jako potvrzení skutečnosti, že účastníci schůzky brali v úvahu možnost zvýšení ceny i v Evropě. Geografický rozsah cenových dohod projednávaných na této schůzce se tedy týkal nejen Asie, ale i Evropy. K předmětné schůzce byly doloženy zápisy osobou zúčastněnou na řízení, společností Chunghwa i stěžovatelem b). Tyto verze si navzájem neodporují a žádá z nich nevylučuje závěr o povědomí účastníků o globálním charakteru dohody.

282. Skutečnost, že se na schůzkách, kterých se stěžovatel d) účastnil, nehovořilo výslovně o České republice, nevyvrací závěr o jeho účasti na posuzované kartelové dohodě, která jako celek byla přinejmenším způsobilá narušit soutěžní prostředí v České republice (k dopadům předmětné kartelové dohody na český trh viz dále zejm. body 299 a násl.). Uvedl-li stěžovatel d) v této souvislosti, že setrvává na námitkách uplatněných v části D žaloby, nelze tento obecný odkaz považovat za řádně uplatněný stížní bod a soud se nemohl zabývat žalobními námitkami, které stěžovatel d) neuplatnil v kasační stížnosti (viz výše bod 140).

283. Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku, že stěžovatel d) působí na trhu až od 1. 4. 2003, a nemohl se tedy účastnit schůzek před tímto datem. Z výroku rozhodnutí žalovaného vyplývá, že stěžovatel d) byl uznán vinným ze spáchání deliktu v období od 1. 4. 2003 do 30. 4. 2004. Podíl na zakázané dohodě před 1. 4. 2003 nebyl stěžovateli d) vytýkán. Jak již soud uvedl výše, délka účasti jednotlivých soutěžitelů na zakázané dohodě nemá vliv na posouzení existence kartelové dohody jako celku ani na posouzení odpovědnosti (viny) soutěžitele. Jinými slovy, pokud se soutěžitel podílel na zakázané dohodě po dobu kratší, než byla celková délka dohody, nebo se účastnil pouze některých schůzek tvořících dohodu, neznamená to, že by nebyl vůbec odpovědný. Ve výroku o vině je jeho odpovědnost vztažena k období jeho účasti a rozsah této účasti je pak promítnut do úvah o výši trestu (viz výše bod 231). Žalovaný proto správně ve výroku uvedl, že stěžovatel d) byl vinným ze spáchání deliktu v období od 1. 4. 2003 do 30. 4. 2004, a zohlednil délku jeho účasti na protiprávním jednání v rámci časového koeficientu, kterým byla vynásobena základní částka pokuty.

284. Závěrem Nejvyšší správní soud shrnuje, že společné znaky evropských a asijských schůzek (cíl a způsoby jeho uplatňování, pravidelná účast stejných soutěžitelů, výměna informací o druhém geografickém regionu, zohledňování vývoje trhu v druhém geografickém regionu) jednoznačně převažují nad skutečnostmi, které podle stěžovatele d) měly svědčit o existenci dvou na sobě nezávislých souborů jednání. Stěžovateli d) se nepodařilo vyvrátit závěr žalovaného,

potvrzený krajským soudem, že jednání účastníků řízení představovalo komplexní protisoutěžní postup směřující k naplnění jediné dohody v rámci společného cíle, jímž byla globální kontrola cenové hladiny CPT. Závěr o provázanosti jednání nevyvrátili ani ostatní stěžovatelé (viz body 344 a násl. a 418 a násl.). Zároveň Nejvyšší správní soud nepřisvědčil argumentům stěžovatele d), jimiž popíral svou část na předmětné kartelové dohodě.

Žádost o shovívavost jako důkaz

285. Úvodem Nejvyšší správní soud předesílá, že pojem „*žádost o shovívavost*“ používá v tomto rozsudku jako zastřešující pojem pro žádost o upuštění od uložení pokuty a žádost o snížení pokuty (pojem „*žádost o shovívavost*“ je užíván také v českém znění rozsudků unijních soudů; v akademické literatuře nebo ve vnitřních předpisech žalovaného se pak lze setkat s označením „*žádost o leniency*“, resp. „*žádost o aplikaci programu Leniency*“). Tento institut je v zákonu č. 143/2001 Sb. výslovně upraven až od 1. 12. 2012 (viz § 22 ba). V předcházejícím období, do něhož spadá i správní řízení v nyní posuzované věci, byl program shovívavosti upraven pouze vnitřním předpisem žalovaného [viz Program aplikace mírnějšího režimu při ukládání pokut podle § 22 zákona č. 143/2001 Sb., dostupný v Informačním listu č. 3/2007 na www.uohs.cz; v současné době podrobné podmínky stanoví Oznámení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 4. listopadu 2013 o aplikaci § 22ba odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže (program leniency), dostupné v Informačním listu č. 3/2013 na www.uohs.cz]. Program shovívavosti (zjednodušeně řečeno) spočívá v tom, že žalovaný neuloží soutěžiteli odpovídající sankci, popř. její výši zmírní, pokud tento soutěžitel, ačkoliv byl účastníkem kartelové dohody, umožnil předmětnou kartelovou dohodu odhalit nebo k jejímu odhalení přispěl.

286. Obdobný program shovívavosti se uplatňuje v rámci unijního soutěžního práva (viz Oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů, Úř. věst. 2006/C 298/11), Nejvyšší správní soud proto přihlédl při posouzení námitky stěžovatele b) také k závěrům, které ve vztahu k důkazní hodnotě žádostí o shovívavost vyslovily Soudní dvůr a Tribunál.

287. Stěžovatel b) tvrdil, že žádosti o shovívavost nebyly v posuzované věci dostatečnými důkazy, protože nebyly ověřeny a podepřeny dalšími hodnověrnými důkazy. Tento požadavek podle stěžovatele b) vyplývá z evropské judikatury, konkrétně z rozsudků Tribunálu *Enso-Gutzeit* a *JFE Engineering* a rozsudku Soudního dvora *Sumitomo Metal Industries*. Nejvyšší správní soud námitce nepřisvědčil.

288. Soud předně zdůrazňuje, že při posouzení jednotlivých důkazů se žalovaný řídí zásadou volného hodnocení důkazů (§ 50 odst. 4 správního řádu ve spojení s § 25a zákona č. 143/2001 Sb.). V souladu s touto zásadou je žalovaný povinen hodnotit každý důkaz v kontextu s ostatními důkazy (v podrobnostech viz výše body 261 a násl.).

289. Hodnověrnost, a tedy důkazní hodnota dokumentu, závisí především na jeho původu, na okolnostech jeho vypracování, na osobě, které je určen a na povaze jeho obsahu. Dále je významné, že dokument byl vyhotoven v bezprostřední souvislosti se skutkovými okolnostmi nebo přímým svědkem těchto okolností (srov. rozsudek Tribunálu *Siemens*, bod 54 a judikaturu tam citovanou).

290. Žalovaný je oprávněn použit jako důkaz o vině účastníka řízení také prohlášení jiných stíhaných soutěžitelů učiněná v rámci žádosti o shovívavost. Prohlášení jiných soutěžitelů uznává jako důkaz i evropská judikatura, podle které by v opačném případě bylo „*důkazní břemeno, pokud jde o jednání v rozporu s články 81 ES a 82 ES, které nese Komise, neúnosné a neslučitelné s úlohou dohledu na správné použití těchto ustanovení, která je Komisi svěřena*“ (rozsudky Tribunálu *JFE Engineering*,

bod 192, nebo *Siemens*, bod 50). Prohlášení, která jsou v rozporu se zájmy prohlašujícího, jsou podle unijní judikatury v zásadě považována za zvláště věrohodné důkazy (viz rozsudek *JFE Engineering*, bod 211).

291. Stěžovatel b) se dovolával závěru Tribunálu v rozsudku *JFE Engineering*, podle kterého „nemůže být prohlášení podniku obviněného z toho, že se účastnil dohody narušující hospodářskou soutěž, jehož správnost je popírána několika ostatními obviněnými podniky, považováno za dostatečný důkaz existence porušení spáchaného těmito podniky, aniž by bylo podpořeno jinými důkazními materiály“ (bod 219, k obdobnému závěru Tribunál dospěl v rozsudku *Enso-Gutzeit*, bod 91), přehlédl však konkrétní skutkové okolnosti, za nichž byl tento závěr Tribunálem vysloven. Požadavek na doložení dalších důkazů Tribunál vztáhl k prostému prohlášení podniku (resp. zástupce podniku), tedy k jeho tvrzení o některých aspektech zakázané dohody. Za takové situace je zcela legitimní požadovat, aby soutěžní orgán předložil další důkazy, je-li prosté tvrzení o určité skutečnosti zpochybněno jinými účastníky řízení. Rozsudkem *Sumitomo Metal Industries*, na nějž stěžovatel b) rovněž odkázal, Soudní dvůr zamítl kasační opravné prostředky proti rozsudku *JFE Engineering* a nestanovil žádné další požadavky ve vztahu k důkazní hodnotě žádosti o shovívavost nebo prohlášení podniku.

292. V nyní posuzované věci však žalovaný nevyšel pouze z tvrzení žadatelů o shovívavost o existenci zakázané dohody. Osoba zúčastněná na řízení a společnost *Chunghwa* podpořily svá tvrzení zápisy ze schůzek, které tvořily předmětnou dohodu. Podstatná tak byla nejen shodující se prohlášení žadatelů, ale především shodující se zápisy z některých schůzek, které byly dodány oběma společnostmi nezávisle na sobě. Tyto zápisy shodně potvrzovaly data konání předmětných schůzek, jejich účastníky a podstatné obsahové skutečnosti. Společnost *Chunghwa*, která podala žádost o shovívavost a zápisy ze schůzek později, přitom neměla přístup k dokumentům předloženým osobou zúčastněnou na řízení, proto je třeba přikládat velkou váhu skutečnosti, že se tyto důkazy předložené nezávisle na sobě dvěma konkurenty shodovaly.

293. Věrohodnost a přesvědčivost důkazů podporuje dále skutečnost, že v několika případech byly zápisy předložené žadateli o shovívavost doplněny také o zápisy předložené stěžovatelem b) z téže schůzky. Tyto zápisy se v podstatné míře shodovaly (např. schůzka ze dne 25. 4. 2003 nebo ze dne 16. 2. 2004). Stěžovatel b) přitom nežádal o shovívavost a v době, kdy předložil své zápisy, neznal obsah důkazů předložených žadateli o shovívavost.

294. Přestože výše uvedené dokumenty byly interními zápisy společností, Nejvyšší správní soud jim přikládá vysokou důkazní hodnotu právě s ohledem na velkou míru shody dokumentů nezávisle předložených dvěma (v několika případech dokonce třemi) společnostmi. Bez důvodných pochybností lze předpokládat, že se jednalo o autentické zápisy, pořízené přímo na předmětných schůzkách nebo bezprostředně po nich, nikoliv o dokumenty vytvořené až pro účely správního řízení, které by případně tímto účelem mohly být ovlivněny. Nejvyšší správní soud proto považuje předmětné zápisy za věrohodné důkazy o tom, že se schůzky, které jsou v nich zaznamenány, uskutečnily, i o obsahu a účastnících těchto schůzek. Stěžovatel b) ani ostatní stěžovatelé přitom pravost zápisů ze schůzek nijak nezpochybnili, pouze jinak vyložili jejich obsah.

295. Popsané skutkové okolnosti jsou zcela odlišné od důkazní situace posuzované Tribunálem v rozsudcích, na které stěžovatel b) odkazoval.

296. Nejvyšší správní soud proto považuje za nadbytečné zabývat se otázkou, zda zápisy předložené spolu se žádostmi o shovívavost mají být formálně označeny za jejich součást,

nebo zda je možné považovat je za „další“ důkazy. Důkazní hodnota žádostí o shovívavost se navíc bude lišit případ od případu s ohledem na jejich konkrétní obsah.

297. V nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud považoval za rozhodující, že zápisy přiložené k žádostem o shovívavost vznikly jako autentické záznamy v době páchání protiprávního jednání, jejich důkazní hodnota je proto vyšší než u prostého prohlášení učiněného v rámci řízení o správním deliktu. Již výše Nejvyšší správní soud uzavřel, že důkazy shromážděné žalovaným tvoří ucelený a logicky provázaný důkazní řetězec, přitom žádný z důkazů nezpochybňuje pravost, věrohodnost a přesvědčivost důkazu jiného (viz body 260 a násl.). Žalovaný zjistil skutkový stav věci dostatečně a odstranil veškeré důvodné pochybnosti. Stěžovatel b) neoznačil konkrétní skutečnosti, které by svědčily v jeho prospěch, ale nebyly žalovaným zohledněny. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvodnou ani námitku, že žalovaný porušil § 2, § 3, § 50 odst. 3 a § 52 správního řádu.

298. Závěrem Nejvyšší správní soud doplňuje, že námitka, v níž stěžovatel b) vytkl žalovanému zkreslení některých tvrzení osoby zúčastněné na řízení uvedených v žádosti o shovívavost, byla příliš neurčitá a obecná. Soud se jí proto nemohl věcně zabývat. Stěžovatel b) neupřesnil, o která tvrzení se mělo jednat, ani v čem měl podle jeho názoru spočívat nesprávný výklad. Uvedl pouze, že tuto námitku prokázal již v žalobě. Takto formulovanou námitku nelze považovat za řádně uplatněný stížní bod (viz výše bod 140).

Dopad na hospodářskou soutěž v České republice

299. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce stěžovatelů b) a d), že krajský soud nepřipustně dotvořil argumentaci žalovaného k dopadům posuzované kartelové dohody na území České republiky. Podle stěžovatelů žalovaný opřel své závěry pouze o obecné důkazy, domněnky a spekulace a nedospěl k tak jednoznačným závěrům jako krajský soud.

300. Pro posouzení této námitky Nejvyšší správní soud nejprve připomíná obecná východiska týkající se protisoutěžního charakteru dohod mezi soutěžiteli. Kartelové dohody mezi soutěžiteli jsou zakázány nezávisle na svých účincích (dopadech na trh), pokud mají protisoutěžní cíl. Tento závěr vyplývá již ze samotného znění § 3 odst. 1 a 2 zákona č. 143/2001 Sb., který hovoří o dohodách, jejichž „*cílem nebo výsledkem je narušení hospodářské soutěže*“, a stanoví tyto podmínky v alternativním poměru (srov. také čl. 81 SES a čl. 101 SFEU). Shodně na danou problematiku nahlíží judikatura Nejvyššího správního soudu i unijních soudů.

301. Nejvyšší správní soud opakovaně potvrdil, že zákon č. 143/2001 Sb. je založen na principu potenciální soutěže, proto lze na jeho základě působit i preventivně. Dohody ve smyslu § 3 odst. 1 uvedeného zákona typově představují ohrožovací delikty, jejichž následkem (obligatorním znakem objektivní stránky deliktu) je ohrožení (tzn. reálné bezprostřední nebezpečí vzniku poruchy) zájmu chráněného zákonem. Není nutné, aby zákonem zakázaná dohoda skutečně vedla k narušení hospodářské soutěže nebo aby následek již fakticky nastal. Zakázané jsou takové dohody, které mají za cíl narušení soutěže (aniž by takového cíle bylo třeba být jen částečně dosaženo), a dohody, které mají nebo mohou mít protisoutěžní následek (v zásadě bez ohledu na to, zda byl takový následek cílem dohody). Podmínku existence cílů či následků protisoutěžního jednání postačuje splnit alternativně (viz např. rozsudky čj. 1 Afs 78/2008 – 721, nebo ze dne 9. 1. 2007, čj. 1 As 19/2006 – 55).

302. Obdobně podle Soudního dvora je „*zohlednění konkrétních účinků dohody nadbytečné, jeví-li se, že cílem této dohody je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže uvnitř společného trhu*“ (rozsudek ze dne 21. 9. 2006, *Nederlandse Federatieve Vereniging*, C-105/04 P, bod 125, shodně např. také rozsudky Soudního dvora *Aalborg Portland*, bod 261, *Anic Partecipazioni*, bod 123,

nebo *Technische Unie*, bod 183). Rozlišení mezi „*svým cílem protiprávním jednáním*“ a „*svým výsledkem protiprávním jednáním*“ vychází z okolnosti, že některé formy koluzí mezi podniky mohou být považovány za škodlivé pro řádné fungování normální hospodářské soutěže již ze své povahy (viz rozsudky Soudního dvora ze dne 20. 11. 2008, *Beef Industry Development Society*, C-209/07, bod 17, nebo *T-Mobile Netherlands*, bod 29).

303. Pro závěr o existenci protisoutěžního cíle postačuje, aby dohoda byla způsobilá vyvolat negativní účinky na hospodářskou soutěž. Jinými slovy, musí být s ohledem na právní a hospodářský kontext, do kterého spadá, alespoň potenciálně způsobilá vyloučit, omezit nebo narušit hospodářskou soutěž na trhu. Otázka, zda a v jaké míře skutečně k takovým účinkům došlo, může mít význam jen pro výpočet výše pokuty, příp. pro hodnocení nároků na náhradu škody (srov. rozsudek Soudního dvora *T-Mobile Netherlands*, bod 30). Ani pro účely výpočtu pokuty však skutečný účinek nemusí být povinným kritériem (viz rozsudek Soudního dvora *Prym*, body 54 a 74).

304. U dohod o cenách, které jsou považovány za nejzávažnější typ narušení hospodářské soutěže, se protisoutěžní cíl předpokládá, není-li prokázán opak. V rozsudku ze dne 9. 2. 2005, čj. 2 A 18/2002 – 58, č. 580/2005 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uzavřel, že dohody obsahující přímé nebo nepřímé určení cen jsou zakázané přímo ze zákona, proto pro posouzení zákonnosti postupu žalovaného postačí, pokud postavil najisto závěr, že k takovéto dohodě došlo. Tato dohoda může vždy vést k narušení hospodářské soutěže, proto zákon vytváří vyvratitelnou domněnku, že cenová ujednání jsou zakázanými kartelovými dohodami (uvedený rozsudek se vztahoval k zákonu č. 63/1991 Sb., jeho závěry jsou však plně použitelné i pro cenové dohody podle zákona č. 143/2001 Sb., protože znění příslušných ustanovení i jejich účel jsou obdobné).

305. Také unijní judikatura vychází z předpokladu, že dohody o cenách patří mezi dohody, které již ze své povahy mají protisoutěžní cíl (viz např. rozsudek Tribunálu ze dne 15. 9. 1998, *European Night Services*, spojené věci T-374/94 a další, bod 136).

306. Lze shrnout, že kartelové dohody o cenách mají již ze své povahy způsobilost narušit hospodářskou soutěž, platí proto vyvratitelná domněnka, že mají protisoutěžní cíl a potenciálně negativní dopad. Pro účely podřazení takových dohod pod § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb. tedy není nutné zkoumat skutečné dopady na trh (negativní dopad se předpokládá). Zkoumání skutečného dopadu by u tohoto typu dohod mohlo hrát roli pouze při úvahách o výši sankce, byl-li by skutečný dopad stanoven jako jedno z kritérií pro určení pokuty, příp. při rozhodování o nárocích na náhradu škody.

307. Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalovaný porušil popsaná východiska při posouzení, zda předmětná kartelová dohoda spadá pod § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb.

308. Přestože se některá vyjádření žalovaného v rozhodnutí vydaném v prvním stupni mohou jevit jako nejednoznačná a není zcela zřejmé, zda žalovaný hovořil o skutečném nebo potenciálním dopadu, uvedl-li např., že „*dohoda měla dopad*“ na území České republiky (bod 155) nebo že jednání účastníků „*narušilo hospodářskou soutěž*“ (bod 158), tato nejednoznačnost odpadá, pokud je na rozhodnutí žalovaného nahlíženo v celku a jednotlivé pasáže nejsou vytrženy z kontextu. Na rozdíl od krajského soudu (srov. str. 46 napadeného rozsudku) však Nejvyšší správní soud neshledal, že žalovaný vyšel z existence skutečného dopadu předmětné kartelové dohody pro účely jejího podřazení pod § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., ale naopak z dopadu potenciálního (tento závěr potvrzuje také rozhodnutí o rozkladu, bod 235 a násl.). O „*skutečném dopadu*“ žalovaný hovořil pouze v souvislosti s výší pokuty (viz bod 377 rozhodnutí prvního stupně; na tomto místě Nejvyšší správní soud nehodnotí, zda byl předmětný závěr správný,

protože otázka kritérií pro určení výše pokuty nesouvisí s nyní posuzovanou otázkou naplnění znaků skutkové podstaty § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb. a k námitkám týkajícím se pokuty se soud vyjadřuje na jiných místech tohoto rozsudku).

309. Žalovaný správně uvedl, že dohody zakázané podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb. jsou ohrožovacím deliktem, proto není nutné, aby dohoda skutečně vedla k narušení hospodářské soutěže, nebo aby následek již fakticky nastal. Má-li dohoda protisoutěžní cíl, není nutné zjišťovat její účinky na relevantním trhu. Dále žalovaný poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (citovanou výše), podle které horizontální cenové dohody jsou považovány za protisoutěžní vzhledem ke svému cíli, a jsou tedy již ze své podstaty způsobilé narušit hospodářskou soutěž. V důsledku dohod o určení cen příslušní konkurenti přestávají mezi sebou soutěžit v základním parametru soutěže, jímž je cena. U tohoto typu ujednání není třeba detailně zkoumat jejich konkrétní negativní účinky na relevantní trh, protože takové účinky se předpokládají již ze samotného uzavření horizontální cenové dohody (viz body 180 až 190 rozhodnutí prvního stupně).

310. Ve světle těchto základních východisek je třeba nahlížet na vyjádření žalovaného, že dohoda „měla dopad na území České republiky“ nebo že jednání účastníků „narušilo hospodářskou soutěž“. Žalovaný zdůraznil, že předmětem dohody bylo určení cen, které je již ze své podstaty zakázané. Zkoumal proto, zda předmětná dohoda byla přinejmenším způsobilá narušit hospodářskou soutěž na území České republiky (viz bod 151 rozhodnutí prvního stupně). Tento postup byl v souladu s výše popsanou judikaturou a nepochybně směřoval k závěru o potenciálním dopadu na území České republiky. Skutečný dopad, zejm. ve smyslu kvantitativním, žalovaný nezkoumal, ani k tomu nebyl povinen. Pro založení pravomoci žalovaného a podřazení pod § 3 zákona č. 143/2001 proto bylo rozhodné, zda se mohla tato dohoda alespoň potenciálně projevit na území České republiky. Námitka stěžovatelů b) a d), že žalovaný opřel své závěry pouze o obecné důkazy, domněnky a spekulace, nebyla důvodná. Žalovaný byl oprávněn vycházet z vyvrátitelné domněnky existence protisoutěžního cíle a potenciálních dopadů na český trh. Tato domněnka nebyla v řízení vyvrácena.

311. V této souvislosti ovšem Nejvyšší správní soud částečně koriguje odůvodnění rozsudku krajského soudu, který uvedl, že žalovaný dovodil skutečné narušení hospodářské soutěže. Krajský soud vyšel z nesprávného předpokladu, že pro posouzení otázky dopadů na území České republiky jako podmínky pro podřazení předmětné dohody pod § 3 zákona č. 143/2001 Sb. je třeba použít stejná kritéria, která unijní judikatura stanoví ve vztahu ke skutečnému dopadu pro účely uložení pokuty (str. 47 a 48 napadeného rozsudku). Tyto dvě otázky spolu ovšem nemusí nutně souviset. U dohod zakázaných pro jejich protisoutěžní cíl (a to zvláště u dohod o cenách) není nutné prokazovat skutečný dopad na trh pro posouzení naplnění skutkové podstaty. Bylo by nadbytečné, pokud by žalovaný za tímto účelem prováděl analýzu dopadu na trh. Její výsledek by nemohl nijak ovlivnit závěr, že předmětná dohoda byla zakázaná již s ohledem na svůj protisoutěžní cíl, resp. potenciální negativní účinek. Jinými slovy, posuzovaná dohoda by nemohla být „více zakázaná“, měla-li by skutečný účinek. Skutečný účinek u cenových dohod má smysl zkoumat až případně v rámci výpočtu pokuty (viz výše bod 303). Nejvyšší správní soud však neshledal, že by krajský soud nepřípustně „dotvořil“ argumentaci žalovaného. Krajský soud totiž správně uzavřel, že pro zákaz předmětné kartelové dohody postačoval dopad potenciální, tedy způsobilost narušit soutěžní prostředí v České republice.

312. Dále stěžovatelé b) a d) vytkli krajskému soudu, že nesprávně dovodil vztah vytýkaného jednání k České republice pouze z prodejů společnosti Panasonic Plzeň a ze zmínky o společnosti Matsushita Czech na schůzce dne 11. 11. 1999.

313. V této souvislosti Nejvyšší správní soud opět připomíná, že v posuzované věci bylo rozhodné, zda předmětná kartelová dohoda byla způsobilá narušit hospodářskou soutěž na území České republiky, aniž by bylo třeba prokázat, že k narušení hospodářské soutěže skutečně došlo.

314. Vazba mezi kartelovou dohodou o cenách a územím České republiky je založena především na základě prodeje výrobku, na který se kartelová dohoda vztahovala, v České republice bez ohledu na umístění zdroje dodávek nebo výrobního zařízení. Obdobně se k této otázce staví unijní judikatura. V nedávném rozsudku *InnoLux* Tribunál uvedl: „[J]estliže má kartelová dohoda s celosvětovým dosahem protisoutěžní cíl, je prováděna na vnitřním trhu ve smyslu rozsudku *Celulóza I* už na základě samotné skutečnosti, že výrobky, na které se kartelová dohoda vztahuje, jsou na tomto trhu prodávány“ [bod 66; viz také rozsudek Soudního dvora *Ahlström (Celulóza I)*, body 13 až 16, a rozsudek Tribunálu ze dne 25. 3. 1999, *Gencor*, T-102/96, bod 87]. Dopad dohody na území ČR není vyloučen ani tím, že jednotlivé součásti dohody byly uzavírány mimo území České republiky (viz výše bod 279).

315. Krajský soud nepochybil, pokud potvrdil závěry žalovaného, který dovedl potenciální dopad předmětné dohody na český trh ze skutečnosti, že v České republice v rozhodné době existovala poptávka po CPT, tedy po výrobku, který byl předmětem zakázané dohody.

316. Společnost Panasonic Plzeň byla z hlediska podílu na trhu nejvýznamnějším odběratelem CPT a nakupovala CPT mimo jiné od stěžovatele a) (od roku 2001 pak skupiny LPD), osoby zúčastněné na řízení, stěžovatele e) a v letech 2000 až 2002 také od společnosti Chunghwa. Přestože tato společnost byla nejvýznamnějším odběratelem CPT v České republice a jediným, od kterého se podařilo získat konkrétní data o objemech prodeje, pro účely posouzení potenciálního dopadu na český trh je třeba zohlednit i další odběratele a výrobce na daném trhu, kteří mohli být kartelovou dohodou dotčeni, byť byl jejich podíl na trhu podstatně menší.

317. Kromě společnosti Panasonic Plzeň nakupovala CPT také společnost TESLA TELEVISION, a. s. (viz bod 144 rozhodnutí prvního stupně), která sice nakupovala CPT od jiných dodavatelů než účastníků řízení, nelze však vyloučit, že ceny, za které nakupovala CPT od svých dodavatelů, mohly být ovlivněny existencí předmětné dohody. Posuzovaná kartelová dohoda zahrnovala většinu dodavatelů CPT na český trh, a byla tak způsobilá ovlivnit ceny, za které dodávaly jiné subjekty. Nejvyšší správní soud proto souhlasí s žalovaným, že lze rozumně předpokládat, že možnost tuzemských výrobců televizorů nakoupit CPT za neovlivněné ceny byla omezená. Byť nákupy CPT společností TESLA TELEVISION tvořily významnou část objemu trhu, podporují závěr, že na území České republiky existovala poptávka po CPT a soutěž na trhu CPT, která mohla být narušena předmětnou dohodou.

318. Zároveň nelze vyloučit, že předmětná kartelová dohoda ztěžovala možnost vstupu na trh novým potenciálním výrobcům televizorů, tedy potenciálním odběratelům CPT, pokud byly ceny většiny CPT dodávaných na území ČR přinejmenším potenciálně ovlivněné dohodou, tj. vyšší než za existence nerušené soutěže. Srov. např. rozsudek Tribunálu *European Night Services*, podle něhož je třeba při hodnocení podmínek soutěže brát v úvahu nejen soutěž mezi podniky, které již jsou na trhu přítomny, ale i potenciální soutěž, tedy možnosti nového soutěžitele proniknout na relevantní trh a soutěžit s podniky, které na něm již působí (bod 137).

319. Z rozhodnutí žalovaného dále vyplývá, že v rozhodném období působili na českém trhu také přinejmenším dva výrobci CPT. V letech 2002 až 2004 vyráběla a prodávala CPT společnost LG.Philips Display Czech Republic, s. r. o., se sídlem v Hranicích na Moravě. Mezi její odběratele patřila také společnost Panasonic Plzeň (viz body 41 a 145 rozhodnutí prvního stupně). Na trhu působila jako výrobce CPT také společnost TESLA-ECIMEX, a. s. (viz bod 145 rozhodnutí

prvního stupně). Přestože tyto společnosti zanikly a nebylo možné od nich získat konkrétní údaje, nelze jejich existenci ignorovat. Naopak působení na relevantním trhu potvrzuje, že v rozhodné době existovala na území České republiky soutěž na trhu CPT, která mohla být narušena předmětnou dohodou. Nebylo nezbytné zjistit konkrétní údaje o cenách, za které zmíněné společnosti prodávaly CPT, protože pro určení potenciálního dopadu posuzované kartelové dohody na trh nebylo třeba prokázat, že prodejní ceny společností LG.Philips Display Czech Republic a TESLA-ECIMEX byly skutečně touto dohodou ovlivněny.

320. Nejvyšší správní soud proto souhlasil s krajským soudem a s žalovaným, že se s daným předmětem kartelové dohody na území ČR v rozhodné době obchodovalo a že zde existovala soutěž, která mohla být narušena. V této souvislosti soud také připomíná, že pravidla hospodářské soutěže neslouží pouze k ochraně soutěžitelů nebo spotřebitelů, ale především k ochraně struktury trhu, a tím hospodářské soutěže jako takové (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 2 A 18/2002 – 58 nebo rozsudek Soudního dvora *T-Mobile Netherlands*, bod 38). Soud proto nepřisvědčil stěžovateli b), že byl pouhou obětí dohody vzhledem k jeho vztahu ke společnosti Panasonic Plzeň, která byla jeho dceřinou společností. Odkaz žalovaného a krajského soudu na schůzku účastníků kartelové dohody dne 11. 11. 1999, na níž je zmíněna společnost Matsushita Czech (předchozí obchodní firma společnosti Panasonic Plzeň), popsanou situaci dále dokresluje a potvrzuje, že účastníci kartelové dohody nevyloučili území České republiky z rozsahu předmětné dohody. Tato schůzka není navíc jediná, na níž byla zmíněna Česká republika, např. na schůzkách ze dne 27. 6. 2002 a 10. 2. 2003 byl zmíněn závod stěžovatele a) v Hranicích na Moravě, v němž se také vyráběly CPT.

321. Jiné konkrétní důvody, které by svědčily pro závěr, že nebyl prokázán ani potenciální dopad na hospodářskou soutěž v České republice, stěžovatelé b) a d) neuvedli a pouze odkázali na námitky uvedené v části F jejich žalob. Jak již soud opakovaně připomněl, pouhý odkaz na žalobu nespĺňuje požadavky na řádně uplatněný stížní bod (viz výše bod 140).

Určení výše pokuty

322. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovatelům b) a d), že rozhodnutí žalovaného bylo nesrozumitelné, a tedy nepřezkoumatelné v části týkající se výpočtu pokuty.

323. Žalovaný uložil pokutu „za spáchání správního deliktu za dobu trvání porušení zákona, nejdříve však od jeho účinnosti, tj. od 1. 7. 2001. Zákon č. 143/2001 Sb. zrušil předchozí zákon chránící týž zájem, avšak výslovně nezmocnil Úřad sankcionovat správní delikty spáchané za účinnosti předchozí právní úpravy, tj. zákona č. 63/1991 Sb. Úřad je tedy oprávněn deklarovat porušení dříve platného zákona, jak vyplývá z ustálené soudní judikatury, toto jednání však podle své stávající správní praxe nepostihuje sankcí“ (bod 373 rozhodnutí prvního stupně). Z výroku je zároveň patrné, že porušení zákona č. 143/2001 Sb. se dopustili: 1. osoba zúčastněná na řízení, 2. společnost Chunghwa, 3. stěžovatel e), 4. stěžovatel b), 5. stěžovatel d) a 6. stěžovatel c), tedy celkem 6 subjektů.

324. Uvedl-li žalovaný, že průměrný tuzemský obrat za CPT od roku 2001 do roku 2003 je východiskem pro určení celkové základní částky pokuty „pro šest účastníků řízení, kteří porušili zákon a kterým bude pokuta ukládána“ (bod 382) a že výchozí podíl hodnoty prodeje pro „každého ze šesti účastníků, kteří porušili zákon“ ve výši 3 % činí po zaokrouhlení 8 200 000 Kč (bod 383), nebyl tento výpočet nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost. Naopak plně odpovídal výše popsaným východiskům, podle nichž žalovaný uložil pokutu pouze těm účastníkům, kteří porušili zákon č. 143/2001 Sb., tedy nikoliv těm, kteří porušili pouze předchozí zákon č. 63/1991 Sb. Odkazy na porušení „zákoná“ nelze s ohledem na shora citovaný bod 373 rozhodnutí vyložit jinak, než jako zkratku pro zákon č. 143/2001 Sb. Tuto zkratku žalovaný zavedl již v bodu

6 rozhodnutí prvního stupně a tam, kde měl na mysli předchozí zákon, důsledně používal označení zákon č. 63/1991 Sb.

325. Soud proto nesouhlasil se stěžovateli b) a d), že z rozhodnutí žalovaného nebylo seznatelné, jak dospěl k číslu 6, kterým vydělil průměrný tuzemský obrat za CPT. Vzorec, použitý žalovaným pro výpočet jednotlivých pokut, byl transparentní a byl jednoznačně popsán. Z rozhodnutí je rovněž nepochybné, kteří účastníci řízení byli do tohoto výpočtu zařazeni. Námitky stěžovatelů, že do výpočtu pokuty měli být zahrnuti také další účastníci řízení, případně také společnost LPD, nebyly důvodné. Se stěžovateli lze souhlasit pouze potud, že počet subjektů, kteří porušili zákon č. 143/2001 Sb., ovlivňoval výši základní částky pokuty. Z ničeho však nevyplývá, že by počet subjektů, kteří porušili zákon č. 143/2001 Sb. měl být jiný než počet, ze kterého vyšel žalovaný. Žalovaný neshledal, že by stěžovatel a) nebo společnost Chunghwa porušili zákon č. 143/2001 Sb., s ohledem na zvolenou metodu výpočtu proto neměl důvod tyto subjekty ve výpočtu pokuty zohlednit. Společnost LPD nebyla účastníkem řízení, úvahy o uznání viny této společnosti za porušení zákona č. 143/2001 Sb. zůstávají v rovině spekulací, nelze z nich proto dovodit nezákonnost rozhodnutí žalovaného. K námitce případné existence společnosti LPD a jejímu vlivu na výši pokuty se Nejvyšší správní soud vyjádřil již výše, viz body 207 a násl.).

326. Skutečnost, že pokuta byla ve výroku uložena pouze 5 účastníkům řízení, je výsledkem následného zohlednění plné „*immunity*“, která byla osobě zúčastněné na řízení přiznána na základě žádosti o shovívavost.

327. Lze shrnout, že pokud žalovaný zohlednil pro výpočet základní částky pokuty porušení zákona č. 143/2001 Sb. šesti účastníky a uložil pokutu pouze pěti z nich, není jeho rozhodnutí vnitřně rozporné, ale je naopak v souladu s metodou, kterou žalovaný ve svém rozhodnutí náležitě popsal. Stěžovatelé b) a d) výslovně připustili, že metodologický postup popsaný žalovaným nebyl diskriminační, za nesprávnou považovali pouze jeho aplikaci v posuzované věci. Tato námitka byla výše vyvrácena, Nejvyšší správní soud proto neshledal důvod se výpočtem pokuty podrobněji zabývat.

328. Stěžovatelům nelze přisvědčit ani v tom, že by krajský soud zcela opomněl vypořádat námitku rozdílného počtu subjektů při výpočtu pokuty a při uložení pokuty. Krajský soud připustil, že žalovaný rozdělil základní částku pokuty na šest dílů, ale ve skutečnosti uložil pokutu pěti účastníkům. Podle krajského soudu bylo bezpředmětné zabývat se otázkou, zda osobě zúčastněné na řízení měla být pokuta nejprve uložena a následně snížena o 100 %, nebo neměla být uložena vůbec. Za rozhodnou skutečnost považoval stanovení téhož základu pro všechny, kterým byla pokuta uložena. Je patrné, z jakých důvodů krajský soud nepovažoval námitku stěžovatelů b) a d) za opodstatněnou. Ve shodě se shora uvedenými závěry kasačního soudu také krajský soud správně považoval osobu zúčastněnou na řízení za „6. účastníka“, který měl být podle stěžovatelů b) a d) nejasný. Byť odůvodnění krajského soudu mohlo být v této otázce podrobnější, Nejvyšší správní soud neshledal podstatné nedostatky, které by vedly k nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

329. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce nepřiměřenosti pokuty.

330. Stanovení výše pokuty závisí na správním uvážení žalovaného, kterému zákon poskytuje ve stanovených hranicích volný prostor k úvaze a rozhodnutí. Z povahy rozhodnutí učiněného na základě správního uvážení plyne i omezený rozsah soudního přezkumu uložené sankce (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, čj. 6 A 96/2000 – 62, č. 225/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 3. 4. 2012, čj. 1 Afs 1/2012 – 36, č. 2671/2012 Sb. NSS).

331. Při posouzení zákonnosti uložené pokuty v rámci přezkumu podle § 78 odst. 1 s. ř. s. správní soud k žalobní námitce přezkoumá, zda správní orgán při stanovení výše pokuty zohlednil všechna zákonem stanovená kritéria, zda jeho úvahy o výši pokuty jsou racionální, ucelené, koherentní a souladné se zásadami logiky, zda správní orgán nevybočil z mezí správního uvážení nebo jej nezneužil a zda uložená pokuta není likvidační (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, čj. 1 As 9/2008 – 133, č. 2092/2010 Sb. NSS, nebo nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 3/02, či ze dne 9. 3. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 38/02).

332. Soud nemá při hodnocení zákonnosti uložené sankce prostor pro změnu a nahrazení správního uvážení uvážením soudním. Přiměřenost sankce soud může zohlednit v rámci přezkumu podle § 78 odst. 1 s. ř. s. tehdy, pokud by se správní orgán dopustil některé z výše popsaných nezákonností, v jejímž důsledku by výše uložené sankce neobstála (viz rozsudek čj. 1 Afs 1/2012 – 36).

333. V posledně zmiňovaném rozsudku Nejvyšší správní soud také upozornil, že používání výrazu „*přiměřenost uložené pokuty*“ je do jisté míry nepřesné. Soudní řád správní totiž umožňuje soudu zohlednit hledisko přiměřenosti zejm. v rámci posouzení individualizace trestu, tj. v situaci, kdy je správní soud podle § 78 odst. 2 s. ř. s. na základě návrhu žalobce nadán pravomocí nahradit správní uvážení a moderovat (snížit) výši uložené sankce. I v takovém případě je ale pro zásah do správního uvážení soudem nutné, aby nepřiměřenost dosáhla míry tzv. „*zjevné*“ nepřiměřenosti.

334. Smyslem a účelem moderace trestu totiž není hledání „*ideální*“ výše sankce soudem namísto správního orgánu, ale její korekce v případech, kdy by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí a odpovídající i všem zásadám pro její ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, čj. 7 As 22/2012 – 23, č. 2672/2012 Sb. NSS).

335. Stěžovatelé b) a d) uplatnili námitku nepřiměřenosti pouze v obecné rovině a nepřiměřenost pokuty dovozovali ze skutečnosti, že jim žalovaný uložil téměř stejně vysokou pokutu jako „*hlavním účastníkům jednání, kteří se po dlouhou dobu účastnili velkého množství jednání a mají vysoký tržní podíl v České republice*“. Stěžovatel d) dále namítl, že jeho účast na údajném protiprávním jednání trvala pouze 1 rok, což žalovaný dostatečně nezohlednil. Postup žalovaného byl proto podle stěžovatelů v rozporu se zásadou spravedlnosti.

336. Stěžovatelé b) a d) neupřesnili, v čem mělo spočívat pochybení krajského soudu při vypořádání žalobních námitek týkajících se přiměřenosti pokuty. Již výše soud předeslal, že řízení o kasační stížnosti není pokračováním řízení o žalobě, ale mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, stěžovatelé proto mají povinnost uvést konkrétní argumentaci zpochybňující závěry vyslovené krajským soudem (viz výše bod 140).

337. Z námitek stěžovatelů b) a d) není ani jednoznačně patrné, zda brojí proti posouzení výše sankce soudem v rámci přezkumu podle § 78 odst. 1 s. ř. s. (neboť neuplatňují konkrétní námitky, které by svědčily o tom, že se žalovaný dopustil některé z nezákonností popsaných výše v bodu 331, ale namítají pouze nespravedlnost výše pokuty), nebo zda nesouhlasí s tím, že krajský soud neshledal důvod pro navržený postup podle § 78 odst. 2 s. ř. s. a uloženou pokutu

nesnížil. V každém případě jsou předmětné námitky formulovány natolik obecně, že by nemohly být úspěšné ani v jednom z uvedených případů.

338. Nejvyšší správní soud již výše zdůraznil, že pro úspěšné uplatnění námitek v rámci § 78 odst. 1 s. ř. s. i pro úspěch návrhu na moderaci podle § 78 odst. 2 s. ř. s. by bylo nutné, aby pokuta byla uložena ve zjevně nepřiměřené výši. Stěžovatelé b) a d) namítají „prostou“ nepřiměřenost, kterou nadto dokládají pouze velmi stručným a obecným tvrzením (viz výše bod 335), jímž nijak nezpochybují nosné důvody rozsudku krajského soudu.

339. Krajský soud kladl důraz především na skutečnost, že dohoda o cenách představuje typově velmi závažné protiprávní jednání, za které již s ohledem na tento stupeň závažnosti přísluší nejprísrnější pokuty, a neshledal, že by dílčí žalobní námitky zpochybnily závěr žalovaného o přiměřenosti uložené pokuty. Tyto úvahy krajského soudu jsou v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle které horizontální dohody o přímém určení cen jsou považovány za typově nejzávažnější narušení hospodářské soutěže (viz např. rozsudek ze dne 29. 3. 2012, čj. 5 Afs 2/2011 – 701). Obdobně přísně hodnotí dohody o cenách také unijní judikatura (viz např. rozsudky Soudního dvora ze dne 24. 9. 2009, *Erste Group Bank*, spojené věci C-125/07 P a další, bod 93 a 101, a ze dne 11. 7. 2013, *Portielje*, C-440/11 P, bod 111, nebo rozsudek Tribunálu *Siemens Österreich*, bod 212). Podle rozsudku *Erste Group Bank* povaha protiprávního jednání může stačit k jeho kvalifikaci jako „velmi závažného“ protiprávního jednání, a to bez ohledu na jeho skutečný dopad na trh a jeho zeměpisný rozsah (bod 103).

340. V této souvislosti Nejvyšší správní soud doplňuje, že podle § 22 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb. ve znění účinném do 31. 8. 2009, bylo v rámci závažnosti protiprávního jednání možné zohlednit pouze typové porušení pravidel hospodářské soutěže. Konkrétní okolnosti protisoutěžního jednání bylo možno zohlednit pouze jako další kritérium, v zákoně výslovně neuvedené (blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, čj. 1 Afs 77/2012 – 46).

341. Krajský soud přezkoumatelně vysvětlil, proč nepovažoval za rozhodné kritérium tržního podílu jednotlivých účastníků dohody nebo počet schůzek, jichž se v rámci kartelové dohody účastnili. Stěžovatelé b) a d) tyto závěry krajského soudu nijak nezpochybnili, Nejvyššímu správnímu soudu proto nepřísluší přezkoumat jejich správnost.

342. Také námitka stěžovatele d) týkající se délky jeho účasti na předmětné kartelové dohodě mířila pouze proti rozhodnutí žalovaného. Krajský soud se sice k délce účasti stěžovatele d) na protiprávním jednání v rámci úvah o výši pokuty samostatně nevyjádřil, pouze obecně shrnul, že neshledal pochybení žalovaného při hodnocení konkrétních okolností týkajících se jednotlivých žalobců, Nejvyšší správní soud však neshledal rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů s ohledem na obecnost odpovídající žalobní námitky. Ta se omezovala na tvrzení, že stěžovatel d) se údajného protisoutěžního jednání účastnil pouze jeden rok, proto byla pokuta podle jeho názoru v rozporu se zásadou proporcionality. V této souvislosti lze odkázat na závěry rozšířeného senátu, podle nichž je žalobní bod způsobilý projednání pouze v té míře obecnosti, v níž byl formulován (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008 – 78, č. 2162/2011 Sb. NSS). Ostatně, stěžovatel d) nebrojil v kasační stížnosti proti tomu, že krajský soud nevypořádal předmětnou námitku, ale doplnil svou žalobní argumentaci pouze o výtky směřující proti správnímu rozhodnutí vydanému v prvním stupni. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek nepřezkoumatelným.

VI.3 Kasační stížnost stěžovatele c)

343. Stěžovatel c) uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Jedno protiprávní jednání a účast stěžovatele c) na tomto jednání

344. Nejvyšší správní soud se již podrobně zabýval kritérii, na jejichž základě lze uzavřít, že jednotlivé schůzky tvoří jednu protiprávní dohodu, která je následně posuzována jako jeden celek. S ohledem na důkazy založené ve správním spisu pak soud přisvědčil žalovanému a krajskému soudu, že v posuzované věci jednotlivé schůzky konané v Evropě i v Asii splňovaly uvedená kritéria a tvořily jedno protiprávní jednání. Na tyto závěry soud pro stručnost plně odkazuje (viz body 257 a násl.) a dále se bude zabývat pouze námitkami, které stěžovatel c) uplatnil nad rámec dosud učiněných závěrů nebo které se týkají pouze účasti stěžovatele c) na posuzované kartelové dohodě.

345. Stěžovateli c) nelze přisvědčit, že na asijské schůzce dne 7. a 8. 9. 1998 byla Evropa z diskuze vyloučena. Přestože taková zmínka je na počátku zápisu zaznamenána, následující text svědčí o tom, že účastníci zahrnuli do předmětu jednání také evropský trh (viz zejm. tabulka obsahující mimo jiné položku „EUR“) a hovořili o plánovaných „celosvětových prodejích“. Ostatně, i kdyby od tohoto zápisu bylo odhlédnuto, zbývající důkazy shromážděné žalovaným představují dostatečný podklad pro závěr o existenci jedné protisoutěžní dohody.

346. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani argumentům, které podle stěžovatele c) svědčily o oddělenosti čtyř skupin jednání (viz námitky shrnuté výše v bodu 68). Stěžovatel c) odkázal na předcházející řízení, v němž měl vysvětlit, v čem se lišily jednotlivé kategorie schůzek z hlediska produktového zaměření, klientů, obsahu a formátu diskuzí a z geografického hlediska. Takto uplatněný stížný bod byl způsobilý projednání pouze v té míře obecnosti, v níž byl formulován v kasační stížnosti, k případným argumentům uplatněným v žalobě Nejvyšší správní soud nemohl přihlídnout (viz výše bod 140).

347. V kasační stížnosti stěžovatel c) uvedl pouze tolik, že jednotlivé kategorie jednání probíhaly odděleně a nezávisle, a poukázal na složení jednotlivých kategorií schůzek z hlediska konkrétních účastníků. Nejvyšší správní soud neshledal, že by odlišné znaky tvrzené stěžovatelem c) převažovaly nad společnými znaky evropských a asijských schůzek, kterými byly zejména cíl a způsoby jeho uplatňování, pravidelná účast stejných soutěžitelů, výměna informací o druhém geografickém regionu a zohledňování vývoje trhu v druhém geografickém regionu. Již výše soud uzavřel, že pro existenci jednoho protiprávního jednání není nutné, aby se všichni soutěžitelé účastnili všech schůzek, ale postačuje jejich pravidelná účast na schůzkách vedených protisoutěžním cílem, které se týkají téhož výrobku. Pokud stěžovatel c) tvrdil, že odlišnosti mezi dohodami ve vztahu k zapojeným subjektům, zúčastněným osobám, diskutovanému zboží, geografickému trhu a způsobu provádění dohody patří podle judikatury Soudního dvora k rozhodným kritériím, která prokazují, že se nejedná o jeden trvajících skutek, lze s ním v obecné rovině souhlasit. Stěžovatel c) ale neuvedl žádné konkrétní argumenty a důkazy, které by svědčily pro závěr, že žalovaný a krajský soud použili tato kritéria ve vztahu ke konkrétním skutkovým okolnostem nesprávně.

348. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že stěžovatel c) neprokázal své tvrzení o existenci několika na sobě nezávislých skupin jednání a nevyvrátil závěr, že předmětná kartelová dohoda tvořila jedno protiprávní jednání.

349. Stěžovatel c) se nemůže zprostit odpovědnosti za účast na předmětné dohodě tím, že se účastnil pouze některých schůzek. Prokáže-li žalovaný existenci jedné protiprávní dohody [tuto skutečnost stěžovatel c) ani ostatní stěžovatelé nevyvrátili], postačí, aby následně prokázal

účast soutěžitele alespoň na některých schůzkách. Dokonce ani účast pouze na jediné schůzce nevyklučuje sama o sobě odpovědnost soutěžitele za podíl na zakázané dohodě. Pokud soutěžitel mohl přinejmenším rozumně předpokládat protisoutěžní povahu jednání ostatních účastníků, může být shledán odpovědným za dohodu jako celek po dobu své účasti na této dohodě. V takovém případě je pak na soutěžiteli, aby předložil důkazy, že se od zakázané dohody veřejně distancoval a sdělil účastníkům schůzky, že jeho účast na této schůzce má odlišnou povahu než jejich (blíže viz body 226 a násl.). Stěžovatel c) se proto mýlil, pokud tvrdil, že žalovaný byl povinen zkoumat, zda jednání každého soutěžitele jednotlivě lze považovat za trvající protisoutěžní jednání.

350. Pokud se na schůzkách, kterých se stěžovatel c) účastnil, nehovořilo výslovně o České republice, není tím vyvrácen závěr o jeho účasti na posuzované kartelové dohodě, která jako celek byla způsobilá narušit soutěžní prostředí v České republice (viz zejm. body 299 a násl.). Odkázal-li stěžovatel c) v této souvislosti na své vyjádření k Výhradám a na žalobu, nezbyvá než opět připomenout, že tato podání učiněná v předchozím řízení Nejvyšší správní soud nemohl zohlednit (viz bod 140). Navíc předmětné tvrzení stěžovatele c) neodpovídá obsahu spisu, protože např. na schůzce dne 10. 2. 2003, které se stěžovatel c) účastnil, společnost LPD informovala účastníky, že zahájila výrobu CPT v „*českém závodě*“.

351. Také námitka, že se stěžovatel c) nezúčastnil žádné schůzky, ze kterých krajský soud dovodil propojenost jednání v Evropě a v Asii, nebyla důvodná. Žalovaný a krajský soud dostatečně prokázali existenci jedné protiprávní dohody, proto bylo dostačující, aby následně prokázali účast stěžovatele c) alespoň na některé ze schůzek tvořících předmětnou kartelovou dohodu a skutečnost, že si stěžovatel c) musel být přinejmenším vědom protisoutěžního jednání ostatních účastníků.

352. Nejvyšší správní soud neshledal nezákonným postup krajského soudu, pokud odkázal na čtyři schůzky, které nebyly zmíněny ve Výhradách. Nejvyšší správní soud zohlednil především skutečnost, že závěr krajského soudu by obstál i tehdy, pokud by předmětné schůzky nebyly v napadeném rozsudku zmíněny. Již žalovaný dostatečně prokázal propojení evropských a asijských schůzek. Pokud nad rámec těchto důkazů krajský soud zmínil další důkazy, jednalo se pouze o důkazy podpůrné, které neměnily závěr žalovaného a nijak neměnily právní kvalifikaci skutku, který byl vymezen ve Výhradách. Pro srovnání lze odkázat např. na rozsudek Tribunálu *Siemens*, podle kterého Výhrady musí dotčeným účastníkům „*umožnit skutečně zjistit, jaké chování jim Komise vytýká, a tento požadavek je dodržen ve chvíli, kdy konečné rozhodnutí dotčeným osobám nepřičítá protiprávní jednání, která nebyla uvedena v oznámení námitek [tj. Výhrad], a uplatňuje pouze skutkové okolnosti, ke nimž se dotčené osoby měly příležitost vyjádřit*“ (bod 86 s odkazy na další judikaturu).

353. Stěžovatel c) podstatně zkreslil závěr krajského soudu, pokud tvrdil, že podle krajského soudu by nebylo třeba prokazovat pro dovození odpovědnosti vůbec žádné zapojení soutěžitelů. Takový závěr krajský soud nevyslovil. Hovořil-li o tom, že není třeba prokázat „*vyšší stupeň zapojení*“ jednotlivých účastníků, měl na mysli (v souladu s výše uvedenými závěry Nejvyššího správního soudu), že postačí prokázat účast soutěžitele alespoň na některých schůzkách s protisoutěžním obsahem, které jsou součástí kartelové dohody.

354. Nejvyšší správní soud nesouhlasil ani s tvrzením, že krajský soud neověřil, zda stěžovatel c) o protiprávním jednání věděl a zda se ho účastnil. Toto tvrzení stěžovatele c) zůstalo pouze v obecné rovině. Stěžovatel c) připustil, že se účastnil schůzek označovaných jako kategorie SML a ASEAN. Zároveň nepopřel, že se účastnil schůzek s protisoutěžním obsahem, u kterých je jeho účast zaznamenána žalovaným na str. 17 rozhodnutí prvního stupně. Jako příklady lze zmínit např. schůzku ze dne ze dne 6. 3. 2000, na níž stěžovatel c) slíbil

společnosti Chunghwa, že bude následovat, pokud „*glass meeting*“ rozhodne o zvýšení cen pro obrazovky velikosti 14 CPT; dne 28. 8. 2000 se stěžovatel c) účastnil schůzky s osobou zúčastněnou na řízení, na níž se strany dohodly na tzv. magické ceně („*magic price*“), kdy 15" CPT měly stát 90 USD a 17" CPT 100 USD; také na schůzce dne 19. 1. 2001 byly diskutovány ceny a objemy dodávek CPT (na této schůzce účastníci zmínili mimo jiné i Evropu); na schůzce dne 12. 8. 2002 se stěžovatel c) dohodl s osobou zúčastněnou na řízení, že je žádoucí spolupracovat v oblasti obrazovek velikosti "14 20 " CPT; dne 17. 10. 2002 se stěžovatel zúčastnil mnohostranné schůzky, na níž účastníci stanovili cenové pravidlo („*price guideline*“) pro 14", 20" a 21" CPT pro konkrétní zákazníky na 1. čtvrtletí roku 2003 a odkázali na cenové pravidlo dohodnuté na předchozí schůzce dne 13. 9. 2002 (na této schůzce účastníci zmínili mimo jiné i Evropu) a stanovili také minimální ceny pro určité zákazníky; také na schůzkách dne 6. 12. 2002 a 17. 12. 2002 se stěžovatel c) dohodl se svými konkurenty na cenových pravidlech a pro vybrané zákazníky byly opět stanoveny minimální ceny.

355. Stěžovatel c) si nepochybně musel být vědom protiprávnosti obsahu předmětných schůzek, protože dohody o přímém nebo nepřímém určení cen jsou zakázány přímo ze zákona [§ 3 odst. 2 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb.]. Shodný zákaz obsahuje také nařízení č. 1/2003 a k této otázce existuje bohatá judikatura nejen zdejšího soudu, ale i unijních soudů (viz např. rozsudky citované v tomto rozhodnutí), jejíž znalost ostatně dokazuje žalobní a kasační argumentace stěžovatele c). Z popsaného shrnutí je také zřejmé, že si stěžovatel c) musel být vědom širšího kontextu dohody, a to z hlediska časového i geografického. Stěžovatel c) nenabídl argumenty, které by zpochybnil závěr o tom, že si musel být vědom protisoutěžní povahy předmětných schůzek. Svou účast na schůzkách se svými konkurenty nijak nevysvětlil a nedoložil, že byla vedena jiným než protisoutěžním cílem.

356. Za této situace se důkazní břemeno přeneslo na stěžovatele c), pokud chtěl prokázat svou nevinu (viz výše body 228 a 229). Krajský soud proto důvodně trval na tom, že bylo povinností účastníků řízení, aby předložili důkaz, že jejich účast nebyla vedena protisoutěžním záměrem, resp. že byla vedena jiným záměrem a že ostatním účastníkům schůzek byl jejich postoj znám. Stěžovatel c) však nedoložil žádné důkazy, které by svědčily o tom, že se od předmětné kartelové dohody distancoval, zejména tím, že by dal ostatním účastníkům dohody najevo svůj nesouhlas nebo že o kartelové dohodě informoval správní orgány.

Zásady dokazování ve správním trestání

357. Nejvyšší správní soud neshledal pochybení krajského soudu při hodnocení, zda žalovaný dodržel zásady dokazování. Stěžovatel c) se dovolával judikatury Soudního dvora, podle níž musí být provedené důkazy „*dostatečně přesné a koherentní*“ a musí tvořit „*soubor spolehlivých, přesných a konsistentních důkazů*“. Ve shodě s krajským soudem Nejvyšší správní soud neshledal, že by skutkový stav zjištěný žalovaným byl nedostatečný, a to ani z hlediska uvedených požadavků unijní judikatury.

358. Již výše Nejvyšší správní soud uzavřel, že důkazy shromážděné žalovaným tvoří ucelený a logicky provázaný řetězec, přitom žádný z důkazů nezpochybňuje pravost, věrohodnost a přesvědčivost důkazu jiného. Stěžovatel c) neoznačil konkrétní skutečnosti, které by svědčily v jeho prospěch, ale nebyly žalovaným zohledněny. Pokud existence takových důkazů nevyšla v řízení najevo, žalovaný si je nemohl „*vymyslet*“ nebo jejich existenci pouze předpokládat. Žalovaný zjistil skutkový stav věci dostatečně a odstranil veškeré důvodné pochybnosti, nebyl proto povinen rozhodnout podle zásady v pochybnostech ve prospěch (pro stručnost soud plně odkazuje na svou argumentaci v bodech 260 a násl.).

Žádost o shovívavost jako důkaz

359. K možnosti žalovaného využít jako důkaz o vině účastníka řízení žádost o shovívavost se Nejvyšší správní soud vyjádřil již výše, stejně tak se již podrobně zabýval otázkou, zda žádosti o shovívavost včetně jejich příloh byly v nyní posuzované věci dostatečnými důkazy pro řádné zjištění skutkového stavu. Stěžovatel c) vznesl převážně obdobné námitky jako stěžovatel b), soud proto plně odkazuje na své závěry v bodech 285 a násl.

360. Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku, že důkazní hodnota žádosti o shovívavost byla narušena možným osobním zájmem žadatele a možným zneužitím jako prostředku konkurenčního boje. Osoba zúčastněná na řízení mohla sice jako první oznamovatel kartelové dohody rozumně doufat, že získá plné osvobození od pokuty, proto nemůže být vyloučeno, že mohla cítit podnět ke zveličení významu protiprávního jednání, aby poškodila své konkurenty na trhu. To však neznamená, že prohlášení osoby zúčastněné na řízení je třeba považovat za zcela nevěrohodné. Podání žádosti o shovívavost nevede nutně k podnětu předložit zkrácené důkazy. Jakákoliv snaha uvést žalovaného v omyl by totiž mohla zpochybnit upřímnost a úplnost spolupráce žadatele, a ohrozit tak možnost, aby žadatel získal úplnou výhodu v rámci programu shovívavosti (srov. rozsudky Tribunálu *Siemens*, body 64 a 65, nebo *Peróxidos Orgánicos* bod 70).

361. V nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud považuje za podstatné, že žalovaný nevyšel z prostého tvrzení žadatelů o shovívavost o existenci zakázané dohody. Osoba zúčastněná na řízení a společnost Chungghwa podpořily svá tvrzení řadou zápisů ze schůzek, které tvořily předmětnou dohodu. S ohledem na velkou míru shody těchto dokumentů, které byly nezávisle na sobě předloženy konkurujícími si společnostmi, lze bez důvodných pochybností předpokládat, že se jednalo o autentické zápisy, nikoliv o dokumenty vytvořené až pro účely správního řízení. Tyto důkazy tvořily ucelený a logicky provázaný důkazní řetězec, přitom žádný z důkazů nezpochybnil pravost, věrohodnost a přesvědčivost důkazu jiného. Soud proto neshledal, že by důkazní hodnota předložených dokumentů byla ovlivněna osobními zájmy žadatelů nebo konkurenčním bojem mezi účastníky správního řízení.

362. S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud neshledal důvod přikládat význam skutečnosti, že osoba zúčastněná na řízení již byla v době podání žádosti o shovívavost vyšetřována Komisí.

Dopad na hospodářskou soutěž v České republice

363. Nejvyšší správní soud se již výše podrobně zabýval obecnými východiskami pro určení dopadu kartelové dohody na hospodářskou soutěž i konkrétními skutkovými okolnostmi posuzované věci a uzavřel, že žalovaný prokázal přinejmenším potenciální dopad předmětné kartelové dohody na český trh. Soud proto plně odkazuje na své závěry uvedené v bodech 299 a násl.

364. Nad rámec dosud vypořádaných námitek stěžovatel c) tvrdil, že krajský soud zmínil na str. 49 napadeného rozsudku, že dopad na český trh byl prokázán vůči stěžovatelům a) a b). Neupřesnil však, jakým způsobem je tento závěr rozhodný pro stěžovatele c). Této námitce Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

365. Stěžovatel c) vytrhl vyjádření krajského soudu z kontextu odůvodnění a nadto jej částečně zkrátil. Krajský soud neuzavřel, že dopad na český trh byl prokázán pouze vůči stěžovatelům a) a b), ale v rámci posouzení obsahu schůzky účastníků dohody ze dne 11. 11. 1999 konstatoval, že daná schůzka může „*teoreticky prokazovat promítnutí koordinace cen na území České republiky, a sice pokud jde o jednotlivé žalobce, pak ve vztahu k žalobcům a) a b)*“. Jednalo se tedy o dílčí závěr,

kteřý vyplýval z uvedené schůzky, nikoliv o celkový závěr krajského soudu k dopadu předmětné kartelové dohody na hospodářskou soutěž v České republice. Dále totiž krajský soud uvedl, že kartelová dohoda má vztah k území, na kterém je s předmětem této dohody obchodováno, pokud s tímto výrobkem na daném území obchoduje alespoň jeden z účastníků dohody. Účinek kartelu musí být podle krajského soudu zkoumán jako celek. Podle krajského soudu pak žalovaný správně uzavřel, že v České republice existovala poptávka po CPT. Popsané závěry krajského soudu jsou v souladu s výše uvedeným názorem Nejvyššího správního soudu (srov. zejm. body 314 a násl.).

366. Dále Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou námitku, že účast stěžovatele c) byla dovozena pouze z jeho účasti na schůzkách konaných v Asii, k této námitce se soud již vyjádřil v části týkající se účasti stěžovatele c) na protisoutěžním jednání (viz body 344 a násl.).

Námitka porušení čl. 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003

367. Stěžovatel c) nedůvodně vytkl krajskému soudu, že opřel své závěry týkající se námitky nedostatku pravomoci žalovaného a porušení čl. 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003 o rozsudek Soudního dvora *Toshiba*. Stěžovateli c) lze přisvědčit pouze potud, že předmětný rozsudek se týkal částečně odlišné situace, kdy národní soutěžní úřad (kterým byl žalovaný v nyní posuzované věci) rozhodl ve věci kartelové dohody až po vydání rozhodnutí Komise, zatímco v nynějším řízení žalovaný rozhodl ještě před vydáním rozhodnutí Komise. Tato odlišnost ovšem nesnižuje relevanci závěrů Soudního dvora pro nyní posuzovanou věc, protože věc *Toshiba* byla v mnohých aspektech obdobná.

368. V obou případech (1) se jednalo o přeshraniční kartelové delikty, které se jako trvající protiprávní jednání udály z části před a z části po datu přistoupení České republiky k EU a které byly způsobilé projevit se mimo jiné na území České republiky, (2) žalovaný použil pouze vnitrostátní právo hospodářské soutěže a potrestal jen dopady kartelové dohody na území České republiky za období před 1. 5. 2004, příslušné kartelové řízení přitom bylo zahájeno až po tomto datu, (3) následně byl veden spor o to, zda postup českého soutěžního orgánu byl v souladu s právem EU a se zásadou *ne bis in idem*. Tyto podstatné shodné aspekty stěžovatel c) zcela přehlíží.

369. Závěry Soudního dvora, které se týkaly (ne)použitelnosti unijního práva na skutkové okolnosti, které se udály před přistoupením státu k EU, jsou rozhodné i pro nyní posuzovanou věc. Nadto, na rozdíl od jiných rozhodnutí unijních soudů citovaných v tomto rozhodnutí, je výklad poskytnutý Soudním dvorem v rozsudku *Toshiba* pro nyní posuzovanou věc závazný, protože se jedná o vyjasnění časové působnosti práva EU, tedy otázky, k jejímuž zodpovězení je příslušný pouze Soudní dvůr. Konkrétní aplikace závěrů Soudního dvora na skutkové okolnosti posuzované věci je pak na Nejvyšším správním soudu.

370. Námitky stěžovatele c) vychází z předpokladu, že v posuzované věci dochází ke konkurenci pravomocí Komise a žalovaného. Tento předpoklad je však mylný.

371. Žalovaný vedl řízení pouze ve vztahu k jednání stěžovatelů, které považoval za ukončené ke dni 30. 4. 2004, tedy před přistoupením České republiky k EU, a které se týkalo (přínejmenším potenciálních) dopadů předmětné kartelové dohody na český trh. Žalovaný nestíhal účinky jednání stěžovatelů, které se projeví až po 1. 5. 2004. Rozhodným právem byl zákon č. 143/2001 Sb., resp. částečně také předchozí zákon č. 63/1991 Sb. Naopak nařízení č. 1/2003 nebylo pro hmotněprávní posouzení věci použitelné a žalovaný se jej nedovolával (srov. bod 60 rozsudku *Toshiba*).

372. Přestože někteří účastníci posuzované kartelové dohody pokračovali v protisoutěžním jednání i po 1. 5. 2004, žalovaný považoval předmětný skutek za ukončený ztrátou národní jurisdikce. Tento závěr je v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu i Soudního dvora.

373. V rozsudku čj. 2 Afs 93/2008 – 920 Nejvyšší správní soud zdůraznil, že přistoupením České republiky k EU, v jehož důsledku se stalo nařízení č. 1/2003 závazným, nedošlo k pouhé změně „zákoná“. Okamžikem přistoupení totiž nedošlo ve vztahu k deliktárnímu jednání porušujícímu zákon č. 143/2001 Sb. k pouhé jiné úpravě odpovědnosti či postihu, ale ke změně jurisdikce, již takové jednání podléhá. Delikt nelze posoudit jako „trvajících“ ve smyslu trestněprávní doktríny napříč různými jurisdikcemi. Jednání, k němuž došlo před přistoupením České republiky k EU, není jednáním, které by se okamžikem přistoupení stalo jednáním podléhajícím zpětně jurisdikci EU. Soud proto uzavřel, že změna jurisdikce spojená s přistoupením země k EU ukončila protisoutěžní jednání, k němuž do té doby docházelo na národním území a které podléhalo výlučně národní jurisdikci, a mohlo být proto postihováno výlučně podle národní právní úpravy. Okamžik přistoupení k EU nijak nebrání tomu, aby žalovaný toto jednání postihl, pokud neuplynuly lhůty, v nichž tak může učinit (srov. také usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 1. 2012, sp. zn. III. ÚS 2770/09).

374. Byť tedy stěžovatelé nijak formálně neukončili jednání, jehož se dopouštěli ve vztahu k České republice před jejím vstupem do EU, je třeba toto jednání považovat za ukončené zánikem výhradní národní jurisdikce. Jednání po vstupu do EU je formálně jiným - unijním deliktem, který je podřízen sdílené jurisdikci národního soutěžního úřadu (žalovaného) a Komise, s právem přednosti Komise (čl. 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003).

375. Tyto závěry jsou v souladu s již výše zmíněným rozsudkem *Toshiba*, v němž Soudní dvůr uzavřel, že čl. 81 SES (nyní čl. 101 SFEU) a čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1/2003 nelze použít se zpětnou účinností ve vztahu k jednání, k nimž došlo před přistoupením určitého státu k EU (srov. body 60 a 67). Předmětná ustanovení totiž představují hmotněprávní normy unijního práva, které v zásadě nesmí být použity se zpětnou účinností, a to bez ohledu na příznivé či nepříznivé účinky, které by takové použití mohlo mít pro dotčené osoby. S ohledem na zásadu právní jistoty a ochranu legitimního očekávání musí být hmotněprávní normy unijního práva vykládány tak, že se vztahují na situace existující před nabytím jejich účinnosti pouze tehdy, pokud z jejich znění, účelu nebo systematiky jasně vyplývá, že jim takový účinek musí být přiznán. Znění, účel, ani systematika čl. 81 SES, čl. 3 nařízení č. 1/2003 nebo Aktu o přistoupení (Úř. věst. L 236, str. 33) neobsahují žádné jasné indicie ve prospěch použití těchto ustanovení se zpětnou účinností (body 49 až 51 rozsudku *Toshiba*).

376. Dále Soudní dvůr zdůraznil, že otázku, zda se podniky dopustily protisoutěžního jednání, nelze posuzovat pouze abstraktně, ale je třeba ji přezkoumat s ohledem na území (buď uvnitř Unie, nebo mimo ni), na němž se projevil účel nebo důsledek dotčeného jednání, a na dobu, během níž se účel nebo důsledek dotčeného jednání projevoval (bod 99 rozsudku *Toshiba*).

377. Shodně se vyjádřila také generální advokátka J. Kokott ve svém stanovisku k věci *Toshiba* (viz zejm. body 45 a 46). Podle generální advokátky se na mezinárodně činný kartel, který se formou jediného a trvajících porušení projevil nebo mohl projevit na území nového členského státu před datem přistoupení i po něm, použijí různá hmotněprávní pravidla v závislosti na časovém úseku. Pro období, které leží před datem přistoupení, je nutno protisoutěžní důsledky kartelu v dotčeném členském státě posuzovat pouze podle jeho vnitrostátního práva hospodářské soutěže. Pozdější období je nutno posuzovat v rámci celé EU jednotně podle čl. 81 SES a čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1/2003. Jinými slovy, čl. 81 ES a čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1/2003 lze použít pouze tehdy, pokud mají být sankcionovány případné protisoutěžní

důsledky v období od 1. 5. 2004. Naopak protisoutěžní důsledky kartelu ve věci *Toshiba*, které se týkají období do 30. 4. 2004, mohou být v České republice posuzovány pouze na základě vnitrostátního práva hospodářské soutěže. Může sice existovat jediné a trvající porušení, jeho protisoutěžní důsledky ale za dobu před a po přistoupení České republiky k EU podléhají vždy různým právním předpisům. Tyto závěry generální advokátky jsou zcela příslušné i pro nyní posuzovanou věc.

378. Nadto nelze přehlédnout, že nařízení č. 1/2003, jehož čl. 3 odst. 1 poprvé uložil jednotlivým vnitrostátním soutěžním orgánům povinnost přistoupit za podmínek, které jsou v něm stanoveny, k souběžnému použití čl. 81 SES a vnitrostátního práva hospodářské soutěže, nebylo před 1. 5. 2004 použitelné ani ve starých, ani v nových členských státech. Nařízení č. 1/2003 se totiž podle svého čl. 45 druhého pododstavce použije až od 1. 5. 2004 (viz také bod 62 rozsudku *Toshiba*).

379. Z uvedených závěrů Soudního dvora (který přisvědčil stanovisku generální advokátky) vyplývá, že Komise nemá pravomoc k postihování protisoutěžního jednání spáchaného na území státu před jeho přistoupením k EU.

380. Považoval-li tedy žalovaný předmětnou kartelovou dohodu za ukončenou ke dni 30. 4. 2004 a postihl stěžovatele pouze za jednání spáchané do tohoto data ve vztahu k území České republiky, nemohl napadeným rozhodnutím nijak zasáhnout do pravomoci Komise, protože ve vztahu k takto vymezenému skutku pravomoc Komise neexistovala.

381. Ve světle výše uvedených závěrů je pak třeba nahlížet i na otázku, zda byl žalovaný povinen vyčkat rozhodnutí Komise.

382. Článek 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003, jehož se stěžovatel c) dovolával, řeší možný střet národní a unijní jurisdikce. Jak ale soud již shora vysvětlil, v nyní posuzované věci nemůže s ohledem na skutkové okolnosti ke střetu jurisdikcí dojít. Ve vztahu k jednání, které bylo ukončeno ke dni 30. 4. 2004, náležela výhradní pravomoc žalovanému.

383. Tento závěr má oporu i v rozsudku *Toshiba*, v němž Soudní dvůr uvedl, že čl. 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003 *a priori* nemůže bránit použití takových vnitrostátních ustanovení práva hospodářské soutěže, jako je § 3 zákona č. 143/2001 Sb., pokud se posuzovaná věc týká výlučně protisoutěžních účinků kartelové dohody na území České republiky, které nastaly před 1. 5. 2004, tedy v době, kdy čl. 81 SES nebyl v tomto státě použitelný (bod 71 citovaného rozsudku).

384. Soudní dvůr doplnil, že podle čl. 11 odst. 6 ve spojení s čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1/2003 soutěžní orgán členského státu neztrácí trvale a jednou provždy pravomoc použít vnitrostátní právo hospodářské soutěže, pokud Komise zahájí řízení za účelem přijetí rozhodnutí podle kapitoly III nařízení č. 1/2003. Tím spíše pak čl. 11 odst. 6 ve spojení s čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1/2003 nemůže bránit použití vnitrostátních ustanovení práva hospodářské soutěže v situaci, kdy soutěžní orgán členského státu na základě vnitrostátního práva hospodářské soutěže postihuje protisoutěžní účinky, které kartelová dohoda vyvolala na území uvedeného členského státu v období před jeho přistoupením k EU (bod 91 rozsudku *Toshiba*). Pokud Komise zahájila ve věci kartelové dohody řízení podle kapitoly III nařízení č. 1/2003, žalovaný neztratil podle čl. 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003 ve spojení s čl. 3 odst. 1 téhož nařízení pravomoc postihnout na základě vnitrostátního práva hospodářské soutěže protisoutěžní účinky, které tato dohoda vyvolala na území České republiky v období před 1. 5. 2004 (bod 92 tamtéž).

385. Byť je čl. 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003 procesním ustanovením, které platí od 1. 5. 2004 ve všech členských státech i pro situace, které vznikly před tímto okamžikem, nelze na něj nahlížet samostatně, ale ve spojení s hmotněprávním ustanovením čl. 3 odst. 1 téhož nařízení (body 70 a 74 rozsudku *Toshiba*, body 74 a 75 stanoviska generální advokátky).

386. Stanovisko generální advokátky se pak podrobněji věnuje otázce použití čl. 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003 na skutkové okolnosti vzniklé před přistoupením státu k EU. Generální advokátka uzavřela, že s ohledem na skutečnost, že čl. 81 SES nebyl před přistoupením k EU v České republice použitelný a nemůže se ani se zpětnou účinností vztahovat na případné protisoutěžní důsledky trvajících porušení v České republice v dané době, nemůže ani z čl. 11 odst. 6 ve spojení s čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1/2003 vyplývat vyloučení použití vnitrostátních ustanovení práva hospodářské soutěže, která jsou v České republice obsažena v § 3 zákona č. 143/2001 Sb. Za uvedené období před 1. 5. 2004 proto není nutné obávat se kompetenčního sporu mezi Komisí a českým orgánem pro hospodářskou soutěž, ani není nutné bránit výkladovým rozporům mezi čl. 81 SES a vnitrostátním právem hospodářské soutěže. Vnitrostátní právo se nemůže dostat do rozporu s právem Unie, které se v dotčeném období nepoužije (bod 93 stanoviska generální advokátky).

387. Dále generální advokátka výstižně poznamenala: „*Použití článku 81 ES a nařízení č. 1/2003 se zpětnou účinností by jistě mohlo snížit nebezpečí rozdílného posouzení jednoho a téhož kartelu rozdílnými orgány a soudy v jimi projednávaných řízeních o uložení pokuty. Vůči tomu je ovšem třeba namítnout, že existence rozhodnutí s rozdílným obsahem byla před 1. květnem 2004 systémem vlastní a byla přijímána jako daná, pokud to nevedlo k narušení plné účinnosti kartelového práva Unie a přednosti práva Unie. Jakkoli je pokud možno jednotný a účinný výklad a použití práva hospodářské soutěže v rámci Evropské unie žádoucí, nemůže být vykoupen za cenu porušení zásad právního státu*“ (bod 54 stanoviska).

388. S ohledem na tyto závěry, které jsou plně použitelné i pro nyní posuzovanou věc, je otázka, zda žalovaný vydal rozhodnutí před nebo po rozhodnutí Komise, zcela irelevantní. Článek 11 odst. 6 je použitelný pouze v situacích, kdy je možné souběžné použití unijního a vnitrostátního práva. V nyní posuzované věci bylo použití vnitrostátního kartelového práva jediným prostředkem k postihu protisoutěžních důsledků předmětné kartelové dohody v České republice v období před jejím přistoupením k EU. České právo bylo v době před přistoupením ve vztahu k právu EU „*právem třetího státu*“ a nemohlo se s ním dostat do kolize. Článek 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003 nebyl v posuzované věci použitelný, nemohl tedy ani založit povinnost žalovaného přerušit řízení do rozhodnutí Komise.

389. Závěrem Nejvyšší správní soud doplňuje, že obavy stěžovatele c) z rozporu mezi rozhodnutím žalovaného a rozhodnutím Komise se ukázaly jako liché. Jak již Nejvyšší správní soud předeslal (viz výše bod 134), Komise rozhodla o kartelové dohodě výrobců televizních obrazovek CPT v rámci své pravomoci rozhodnutím ze dne 5. 12. 2012, COMP/39.437, v němž potvrdila existenci globální dohody o cenách a uznala účastníky dohody (mimo jiné i stěžovatele v nyní posuzované věci) vinnými z porušení unijního práva. Komise tedy dospěla ke shodnému závěru jako žalovaný, ovšem pro jiné období a jiné území.

Přístup ke spisu

390. Nejvyšší správní soud již podrobně hodnotil postup žalovaného, který dočasně odepřel účastníkům řízení přístup ke spisu v období do sdělení Výhrad a následně umožnil přístup k některým částem spisu pouze v režimu § 38 odst. 6 správního řádu. Soud neshledal tento postup rozporným s právem účastníků řízení na obhajobu. Na své závěry uvedené v bodech 165 a násl. soud pro stručnost plně odkazuje.

391. Stěžovatel c) nesouhlasil s krajským soudem, že porušení práva na přístup ke spisu nebylo natolik závažné, aby způsobilo nezákonnost postupu žalovaného jako celku. Obdobně jako v případě stěžovatelů b) a d) však tato námitka zůstala pouze v obecné rovině. Stěžovatel c) neupřesnil, které konkrétní dokumenty by mohl použít pro svou obhajobu, nebyl-li by přístup ke spisu omezen, nebo které dokumenty žalovaný použil jako usvědčující důkaz proti stěžovateli c), ale nemožnil mu seznámit se s nimi. Namítl pouze, že bylo zasaženo do jeho práva seznámit se s důkazy, které žalovaný shromáždil, přičemž zdůraznil, že jedinými důkazy byly žádosti o shovívavost. Stěžovatel c) tedy dostatečně konkrétně netvrdil, a tím méně prokázal, že postup žalovaného zasáhl do jeho práva na obhajobu. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvod odchýlit se od svého dříve vysloveného názoru, že pro zachování práva účastníků řízení na seznámení se s podklady pro rozhodnutí bylo dostatečné, pokud jim byl umožněn přístup ke správnímu spisu v době po sdělení Výhrad, byť byly některé části spisu poskytnuty pouze v omezeném režimu.

392. Dále Nejvyšší správní soud připomíná, že krajský soud byl oprávněn předběžně posoudit důkazy založené ve správním spisu za účelem posouzení námitky nepřiměřeného omezení práva na obhajobu a nenahradil tím právo účastníků řízení na seznámení se s podklady rozhodnutí (viz bod 202).

393. Také k nepřipadnému odkazu krajského soudu na rozsudek Soudního dvora *Pfleiderer* se Nejvyšší správní soud vyjádřil již výše (viz body 179 a násl.). Na tyto závěry soud plně odkazuje a na tomto místě pouze připomíná, že dílčí pochybení krajského soudu, který neshledal rozdíl mezi právem nahlížet do spisu ze strany účastníků řízení a ze strany jiných osob, nemělo vliv na zákonnost napadeného rozsudku, protože krajský soud dospěl k věcně správnému závěru.

394. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce, že se § 38 odst. 6 správního řádu nevztahuje na obchodní tajemství. Předmětné ustanovení poskytuje ochranu utajovaným informacím nebo skutečnostem, na něž se vztahuje zákonem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti. Zákon č. 143/2001 Sb. ve znění do 31. 8. 2009 výslovně na § 38 odst. 6 správního řádu odkazoval v § 21 odst. 10, podle kterého „[z] *nablížení do spisu jsou vyloučeny jeho části, které obsahují obchodní, bankovní nebo obdobné zákonem chráněné tajemství, to neplatí o částech spisu, jimiž byl nebo bude prováděn důkaz, a nahlížet do takových částí spisu lze za podmínek podle § 38 odst. 6 správního řádu*“. Stěžovatel c) se proto mýlil, pokud tvrdil, že přístup do spisu nemohl být omezen z důvodu ochrany obchodního tajemství (srov. také např. rozsudek čj. 1 Afs 87/2013 – 73). V podrobnostech Nejvyšší správní soud odkazuje na svou argumentaci k ochraně obchodního tajemství uvedenou výše v bodech 183 a násl. Konkrétní námitky, v nichž by bylo upřesněno, které dokumenty nesplňovaly podmínky obchodního tajemství a z jakých důvodů, stěžovatel c) nevznesl, soud proto neshledal důvod se touto námitkou podrobněji zabývat.

Určení výše pokuty

395. Stěžovatel c) se mýlil, domníval-li se, že žalovaný neměl diskreční pravomoc pro volbu metody výpočtu pokuty. Nejvyšší správní soud již výše vysvětlil, že ukládání pokut se odehrává na základě správního uvážení žalovaného, a podrobně se zabýval také důsledky této skutečnosti na rozsah soudního přezkumu. V podrobnostech proto soud odkazuje na shora uvedené body 330 a násl. Vzhledem k tomu, že právní úprava nepředepisuje konkrétní metodu pro výpočet pokuty, náleží také tato otázka do rozsahu správního uvážení žalovaného (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2013, čj. 5 Afs 69/2012 – 240, body 54 a násl., v němž soud odkázal pro srovnání také na některé zahraniční právní úpravy, které považují metodu výpočtu pokuty za část správního uvážení soutěžního úřadu).

396. Na námitku stěžovatele c), že krajský soud nesprávně schválil metodu výpočtu pokuty, je třeba nahlížet právě s ohledem na omezený rozsah přezkumu, jímž krajský soud disponoval. Krajský soud byl oprávněn (k námitce žalobců) hodnotit především to, zda žalovaný nevybočil z mezí správního uvážení nebo jej nezneužil, zda zohlednil všechna zákonem stanovená kritéria, zda jsou úvahy žalovaného o výši pokuty racionální, ucelené, koherentní a souladné se zásadami logiky, příp. zda uložená pokuta není likvidační. Nemohl ale nahradit správní uvážení žalovaného vlastním hodnocením kritérií pro stanovení pokuty. Taková pravomoc nenáleží ani Nejvyššímu správnímu soudu.

397. Stěžovatel c) dovodil pochybení žalovaného ze skutečnosti, že při stanovení výše pokuty nezohlednil rozsah účinků posuzovaného jednání na český trh. Byl přesvědčen, že jeho jednání nemohlo mít skutečný dopad na území České republiky, protože na českém trhu nedosahoval obratu ve vztahu k CPT.

398. Kritérium účinků kartelové dohody na trh ovšem nebylo zařazeno mezi kritéria výslovně předvídaná v § 22 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb. ve znění účinném do 31. 8. 2009. Nezohlednění tohoto kritéria proto nelze hodnotit jako opomenutí některého ze zákonných kritérií.

399. Kritéria uvedená v § 22 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb. ve znění účinném do 31. 8. 2009 byla pouze demonstrativním výčtem, který umožňoval žalovanému zohlednit i jiné skutečnosti. Žalovaný přijal Zásady, v nichž deklaroval, že se jimi bude řídit ve všech správních řízeních zahájených po dni publikace tohoto dokumentu. Zásady byly publikovány v Informačním listu č. 2/2007 v dubnu 2007, proto pro nyní posuzované řízení, které bylo zahájeno dne 21. 1. 2009, představovaly zavedenou správní praxi, která do jisté míry omezovala správní uvážení žalovaného s ohledem na zákaz libovůle a zákaz neodůvodněné nerovného zacházení (k vázanosti správního orgánu jeho vlastní správní praxí viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, čj. 6 Ads 88/2006 – 132, č. 1915/2009 Sb. NSS).

400. Pro posouzení otázky, zda se žalovaný nepřipustně odchýlil od pravidel stanovených v Zásadách, je podstatné, že Zásady samy umožňují odlišný postup za předpokladu, že jej žalovaný náležitě odůvodní. Podle bodu 14 nebudou Zásady aplikovány v nestandardních případech, kdy je možné stručně a jasně definovat zvláštnosti posuzované věci a míru odlišnosti a kde takový odlišný přístup vyžadují principy přiměřenosti a spravedlnosti.

401. V rozhodnutí o rozkladu žalovaný vysvětlil, proč v posuzované věci nepoužil bod 18 Zásad a při výpočtu pokuty nevyšel z obratu dosaženého konkrétním soutěžitelem na vymezeném relevantním trhu. Úvaha žalovaného byla založena na skutečnosti, že někteří účastníci řízení nedosahovali obratu na relevantním trhu v rozhodném období, přesto i oni porušili zákon č. 143/2001 Sb. účastí na předmětné kartelové dohodě. Základní částka pokuty proto byla stanovena na základě obratu z prodeje zboží, kterého se narušení hospodářské soutěže přímo nebo nepřímo dotýkalo na území České republiky v rozhodném období (viz bod 255 rozhodnutí o rozkladu a bod 380 rozhodnutí prvního stupně). Pokud některý z účastníků řízení dosahoval v rozhodném období obratu na území České republiky, byla tato skutečnost zohledněna jako přítěžující okolnost (bod 382 rozhodnutí prvního stupně).

402. Ve shodě s krajským soudem Nejvyšší správní soud považuje toto zdůvodnění za dostatečné pro možnost odchýlit se v souladu s bodem 14 Zásad od obecného pravidla stanoveného v bodu 18 Zásad. Žalovaný poskytl ucelenou a logickou úvahu pro volbu způsobu výpočtu pokuty. Nezařazení kritéria obratu jednotlivých účastníků na území České republiky do výpočtu základní částky pokuty nelze v posuzované věci hodnotit jako překročení mezí

správného uvážení, či dokonce jeho zneužití. Žalovaný byl oprávněn zohlednit při stanovení výše pokuty skutečnost, že někteří z účastníků řízení sice nedosahovali obratu na českém trhu, ale bylo nepochybné, že významně přispěli k fungování zakázané kartelové dohody, která byla způsobilá narušit soutěžní prostředí v České republice. V této souvislosti je třeba mít na paměti, že cenové dohody jsou zakázány již na základě své povahy (viz výše body 304 a násl.). Sankce je uložena již za samotné spáchání tohoto deliktu (uzavření a plnění dohody), není proto nutné zkoumat konkrétní účinky, které dohoda způsobila. Také Soudní dvůr potvrdil v rozsudku *Erste Group Bank*, že povaha protiprávního jednání může stačit k jeho kvalifikaci jako „velmi závažného“ protiprávního jednání, a to bez ohledu na jeho skutečný dopad na trh nebo jeho zeměpisný rozsah (bod 103).

403. V rámci individualizace trestu pak žalovaný zohlednil délku účasti jednotlivých soutěžitelů na kartelové dohodě pomocí časového koeficientu, kterým byla násobena základní částka pokuty. Žalovaný také přihlédl k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem u každého jednotlivého účastníka řízení. Stěžovatel c) dostatečně relevantně nezpochybnil, že individualizace trestu byla dostatečná.

404. Dovolával-li se stěžovatel c) povinnosti žalovaného posoudit účinky protisoutěžního jednání prostřednictvím ekonomické analýzy a tuto povinnost dovodil z rozsudku Soudního dvora *Prym*, podstatně zkreslil závěry Soudního dvora vyplývající ze zmiňovaného rozsudku. Především Soudní dvůr jednoznačně uvedl, že není stanoven závazný nebo taxativní výčet kritérií, ke kterým musí být povinně přihlédnuto při posouzení závažnosti porušení práva hospodářské soutěže (bod 54). Dále Soudní dvůr potvrdil, že cenové horizontální dohody mohou být hodnoceny jako velmi závažné protiprávní jednání pouze na základě své povahy, aniž by Komise byla povinna prokazovat skutečný dopad protiprávního jednání na trh (bod 75). Skutečný dopad lze zohlednit jako dodatečné hledisko, které umožňuje Komisi zvýšit výchozí částku pokuty nad rámec minimální částky předpokládané v Pokynech (bod 81). Za situace, kdy Komise považuje za účelné zohlednit při výpočtu pokuty tuto nepovinnou skutečnost (skutečný dopad na trh), nemůže se omezit na pouhou domněnku, ale musí poskytnout konkrétní, důvěryhodné a dostatečné indicie, které umožní posoudit, jaký skutečný dopad mohlo mít protiprávní jednání z hlediska hospodářské soutěže na uvedeném trhu (bod 82).

405. Z rozsudku *Prym* tedy nevyplývá obecná povinnost přihlédnout vždy při stanovení výše pokuty ke skutečnému dopadu jednání na relevantní trh. Pouze pokud se Komise rozhodne zohlednit toto nepovinné kritérium pro zvýšení pokuty, musí jej náležitě doložit. Nadto Pokyny, jejichž výkladu se rozsudek *Prym* týká, jsou určeny Komisi a nebyly závazné pro žalovaného v posuzované věci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, čj. 1 Afs 58/2009 – 541, č. 2119/2010 Sb. NSS, bod 204).

406. Zmíněný rozsudek tedy nesvědčí ve prospěch námítky, že žalovaný pochybil, pokud nezohlednil, že stěžovatel c) neměl na území České republiky v rozhodném období obrat vztahující se k výrobkům CPT. Žalovaný náležitě vysvětlil, proč kritérium obratu zohlednil pouze jako přitěžující okolnost u těch účastníků řízení, kteří obratu na vymezeném trhu dosáhli (viz výše body 401 a 402).

407. Nejvyšší správní soud neshledal v postupu žalovaného znaky libovůle. Zvolená metoda výpočtu pokuty byla dostatečně odůvodněna a nepřekročila meze správného uvážení, správním soudům proto nepřísluší do této metody zasáhnout.

VI.4 Kasační stížnost stěžovatele e)

408. Kasační stížnost stěžovatele e) není důvodná.

Překážka litispendence a zásada ne bis in idem

409. Námitky stěžovatele e) uplatněné v této části kasační stížnosti byly do značné míry obsahově shodné s námitkami stěžovatele c), Nejvyšší správní soud proto plně odkazuje na své závěry učiněné v bodech 367 a násl.

410. Nad rámec námitek uplatněných stěžovatelem c) stěžovatel e) vznesl také námitku porušení zásady *ne bis in idem* a čl. 16 odst. 2 nařízení č. 1/2003. Dále tvrdil, že žalovaný nepřipustně ovlivnil vyšetřování Komise. I tyto otázky však velmi úzce souvisí se závěry týkajícími se pravomoci žalovaného a nemožnosti použít čl. 11 odst. 6 nařízení č. 1/2003, které Nejvyšší správní soud zaujal výše. Soud z nich proto bude do značné míry vycházet.

411. Zásada *ne bis in idem* v oblasti hospodářské soutěže zakazuje, aby byl podnik opětovně odsouzen nebo stíhán za protisoutěžní jednání, v souvislosti s nímž mu dřívějším rozhodnutím, proti kterému již nelze podat opravný prostředek, byla uložena sankce nebo bylo shledáno, že za ně nenese odpovědnost (viz např. rozsudek Soudního dvora *Limburgse Vinyl*, bod 59).

412. V nyní posuzované věci ovšem k porušení zásady *ne bis in idem* nemohlo dojít, protože jednání sankcionované žalovaným a jednání, o němž vedla řízení Komise, se netýkala téhož skutku. Jak již bylo zdůrazněno výše, delikt nelze posoudit jako „*trvající*“ ve smyslu trestněprávní doktríny napříč různými jurisdikcemi. Přistoupení České republiky k EU rozdělilo předmětnou kartelovou dohodu na dva samostatné delikty, k jejichž postihu náleží pravomoc různým orgánům – žalovanému ve vztahu k postihu potenciálních dopadů na území České republiky v období do 30. 4. 2004 a Komisi ve vztahu k území EU (včetně České republiky) po 1. 5. 2004.

413. Zákaz dvojího trestu v unijním právu brání tomu, aby v rámci Evropského hospodářského prostoru (dále jen „EHP“) vícero orgánů pro hospodářskou soutěž nebo soudů v souvislosti se stejným územím a stejným časovým obdobím ukládalo sankce za protisoutěžní důsledky jedné a téže kartelové dohody. Zásada *ne bis in idem* naproti tomu v žádném případě nezakazuje, aby v rámci EHP vícero orgánů pro hospodářskou soutěž nebo soudů sankcionovalo – zamýšlená nebo způsobená – omezení hospodářské soutěže jedné a téže kartelové dohody na různých územích nebo za různá časová období. Jinými slovy, zásada *ne bis in idem* má zabránit tomu, aby podniky byly za – zamýšlené nebo způsobené – protisoutěžní důsledky svého koluzivního jednání několikrát stíhány a případně několikrát potrestány. Tato zásada nemá vést k tomu, že protisoutěžní důsledky takového jednání zůstanou na určitém území za určitou časovou dobu bez sankce (stanovisko generální advokátky ve věci *Toshiba*, body 131 až 133).

414. Z těchto závěrů generální advokátky vyšel i Soudní dvůr, který v rozsudku *Toshiba* uzavřel, že zásada *ne bis in idem* nebrání v posuzované věci použití vnitrostátního práva hospodářské soutěže vnitrostátním orgánem pro hospodářskou soutěž, protože není splněna jedna z podmínek pro použití této zásady – totožnost skutku (viz body 96 a 98). Podle Soudního dvora totiž nelze otázku, zda se podniky dopustily protisoutěžního jednání, posuzovat pouze abstraktně, ale je třeba ji přezkoumat s ohledem na konkrétní území (území Unie, nebo území mimo ni), na němž se projevil účel (cíl) nebo důsledek dotčeného jednání, a na dobu, během níž se účel nebo důsledek dotčeného jednání projevoval (bod 99, tamtéž).

415. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že za situace, kdy rozhodnutí žalovaného postihlo pouze účinky kartelové dohody vztahující se k České republice do 30. 4. 2004, přičemž Komise neměla pravomoc takto vymezený skutek postihnout, nedošlo vydáním rozhodnutí žalovaného k porušení zásady *ne bis in idem* (srov. bod 103 rozsudku *Toshiba*).

416. Rozhodnutím žalovaného nedošlo ani k porušení čl. 16 odst. 2 nařízení č. 1/2003. Tato skutečnost plyne již ze samotné hypotézy předmětného ustanovení: „*Pokud orgány pro hospodářskou soutěž členských států rozhodují o dohodách, rozhodnutích nebo jednáních podle článků 81 nebo 82 Smlouvy, které jsou již předmětem rozhodnutí Komise, nemohou rozhodnout v rozporu s rozhodnutím přijatým Komisí.*“ Předmětné ustanovení stanoví zákaz odchýlit se od rozhodnutí Komise a zajišťuje tak přednost práva Unie v situacích, kdy je možná souběžná aplikace unijního a vnitrostátního práva na základě čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1/2003. Na skutek, který byl vymezen napadeným rozhodnutím žalovaného, se ale vztahovalo výhradně právo České republiky. Žalovaný nerozhodoval podle čl. 81 SES, příp. čl. 101 SFEU (v podrobnostech Nejvyšší správní soud opět odkazuje na svou argumentaci učiněnou výše v bodech 367 a násl.), nemohl proto ani porušit čl. 16 odst. 2 nařízení č. 1/2003.

417. S ohledem na výše uvedené závěry Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku, že rozhodnutím žalovaného došlo k nepřijatelnému ovlivnění řízení vedeného Komisí, čímž měl žalovaný porušit právo stěžovatele e) na obhajobu. Komise a žalovaný rozhodovali o dvou samostatných skutcích, byť tyto skutky souvisely s toutéž kartelovou dohodou. Oba orgány rozhodovaly nezávisle na sobě v rámci svých pravomocí. Stěžovatel e) ani nijak konkrétně neupřesnil, v čem měl nepřijatelný zásah do vyšetřování Komise ze strany žalovaného spočívat.

Jedno protiprávní jednání a účast stěžovatele e) na tomto jednání

418. Nejvyšší správní soud již výše uzavřel, že důkazy založené ve správním spisu prokazují propojenost schůzek konaných v Evropě a v Asii a svědčí pro závěr o existenci jednoho protiprávního jednání. Na tyto závěry soud pro stručnost plně odkazuje (viz výše body 256 a násl.) a dále se bude zabývat pouze námitkami, které nebyly dosud vyřešeny nebo které se týkaly přímo stěžovatele e).

419. K námitce, že si stěžovatel e) nebyl vědom jednání probíhajících v Asii, Nejvyšší správní soud připomíná, že postačí, pokud žalovaný prokázal účast soutěžitele alespoň na některých schůzkách, prokázal-li existenci jedné protiprávní dohody (viz výše body 226 a násl.). Z téhož důvodu není rozhodná ani skutečnost, že společnost Chungghwa neoznačila v žádosti o shovívavost stěžovatele e) jako účastníka kartelových dohod v Asii.

420. Stěžovatel e) nepopřel, že se účastnil schůzek probíhajících v Evropě. Jako příklad lze zmínit schůzku ze dne 25. 3. 1999, na níž stěžovatel e) jednal s osobou zúčastněnou na řízení o předpokládané výši cen, zároveň účastníci srovnávali ceny mezi Evropou a Asií, osoba zúčastněná na řízení pak informovala o tom, že se pokusí zprostředkovat cenovou dohodu mezi stěžovatelem e) a stěžovatelem a); na schůzkách dne 16. 7. 1999 a 29. 10. 1999 se stěžovatel e) dohodl s osobou zúčastněnou na řízení na ceně pro konkrétního zákazníka a cenovém pravidlu pro velikosti obrazovek 20", 21" a 25" CPT, osoba zúčastněná na řízení opět připomněla potřebu zprostředkovat dohodu mezi stěžovatelem e) a stěžovatelem a) a upozornila, že jednání má být tajné kvůli Komisi; ceny CPT byly projednávány také na vícestranných schůzkách dne 2. 2. 2000, dne 4. 12. 2000, dne 26. 1. 2001 nebo dne 17. 5. 2001; na schůzce dne 5. 7. 2001 se účastníci dohodli, že budou udržovat dosavadní ceny i ve čtvrtém čtvrtletí, na schůzce dne 27. 6. 2002 si účastníci vyměnili informace o svých prodejkách a kapacitách svých závodů a společnost LPD informovala mimo jiné o svém závodě v Hranicích na Moravě v České republice; na schůzce dne 21. 11. 2003 účastníci stanovili tzv. zlatá pravidla pro určování cen; na schůzce dne 4. 12. 2003 pak odsouhlasili minimální cenu pro první pololetí nadcházejícího roku a minimální ceny byly projednávány také na schůzce dne 17. 3. 2004.

421. Nejvyšší správní soud nepochybuje o tom, že stěžovatel e) musel přinejmenším rozumně předpokládat protisoutěžní povahu obsahu schůzek a jednání ostatních účastníků. Dohody o přímém nebo nepřímém určení cen jsou zakázány přímo ze zákona i na základě nařízení č. 1/2003 a k této otázce existuje bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu i unijních soudů. Stěžovatel e) si nepochybně musel být vědom cíle, ke kterému předmětné schůzky směřovaly a který byl shodný s cílem posuzované kartelové dohody. Stejně tak si musel být vědom širšího kontextu dohody z hlediska časového (účastnil se schůzek po dobu několika let) i geografického, na některých schůzkách byly srovnávány ceny mezi Evropou a Asíí.

422. Stěžovatel e) nenabídl jiné logické a soudržné vysvětlení své účasti na schůzkách se svými konkurenty, zejm. nedoložil, že jeho účast byla vedena jiným než protisoutěžním cílem. Nedoložil ani žádné důkazy, které by svědčily o tom, že se od předmětné kartelové dohody distancoval, zejména tím, že dal ostatním účastníkům dohody najevo svůj nesouhlas nebo že o kartelové dohodě informoval správní orgány. Žalovaný byl proto oprávněn shledat stěžovatele e) odpovědným za dohodu jako celek po dobu jeho účasti na této dohodě.

423. K odkazu krajského soudu na schůzky, které nebyly zmíněny ve Výhradách, se Nejvyšší správní soud vyjádřil již výše, viz bod 352.

424. Nejvyšší správní soud nesouhlasil se stěžovatelem e), že jeho procesní práva byla nepřipustně porušena tím, že mu nebyla poskytnuta možnost seznámit se před vydáním rozhodnutí prvního stupně s podáním osoby zúčastněné na řízení ze dne 12. 8. 2010, v němž byl uveden seznam 11 asijských schůzek, které měly svědčit o vztahu k evropskému trhu. Obecně lze sice stěžovateli e) přisvědčit, že správní orgán je povinen seznámit účastníky řízení se všemi podklady pro rozhodnutí a pokud je spis doplněn o další podklady poté, kdy byl účastník seznámen se spisem, je povinen poskytnout mu možnost se s tímto novým dokumentem seznámit. Neseznámení s určitým dokumentem by mohlo mít za následek pouze vyloučení tohoto dokumentu jako důkazu, nezpůsobilo by však nezákonnost rozhodnutí ve věci samé, pokud by závěry správního orgánu obstály i bez tohoto dokumentu. Tak tomu bylo i v nyní posuzované věci, protože žalovaný neopřel o předmětný dokument své rozhodnutí. Ostatně i sám stěžovatel e) připouští, že se žalovaný k tomuto dokumentu v rozhodnutí prvního stupně nevyjádřil. V řízení o rozkladu pak již stěžovatel e) měl možnost se s předmětným dokumentem dodatečně seznámit, ani v tomto řízení však nehrál tento dokument zásadní či rozhodující roli. S ohledem na zjevnou nedůvodnost předmětné námitky Nejvyšší správní soud neshledal zásadní pochybení krajského soudu, pokud se k této námitce opomněl vyjádřit.

Dopad na hospodářskou soutěž v České republice

425. Nejvyšší správní soud se již výše podrobně zabýval obecnými východisky pro určení dopadu kartelové dohody na hospodářskou soutěž i konkrétními skutkovými okolnostmi posuzované věci (včetně vlivu společnosti Panasonic Plzeň na existenci dohody) a uzavřel, že žalovaný prokázal přinejmenším potenciální dopad předmětné kartelové dohody na český trh. Soud proto plně odkazuje na své závěry uvedené v bodech 299 a násl.

426. Soud nepřisvědčil ani námitce, že schůzky, jichž se stěžovatel e) účastnil v rámci dohody, neměly na trh v České republice žádný dopad. Pro prokázání potenciálního dopadu na hospodářskou soutěž byla rozhodná vazba předmětné kartelové dohody jako celku k trhu v České republice. Tato vazba nemusela být splněna ve vztahu ke každé jednotlivé schůzce. Takový požadavek neplyne ze zákona ani z judikatury Nejvyššího správního soudu nebo unijních soudů. V posuzované věci byla rozhodná především skutečnost, že na českém trhu existovala poptávka po výrobku, jehož se kartelová dohoda týkala, a zároveň někteří z účastníků dohody tento výrobek na český trh dodávali. Zároveň se jednalo o dohodu o cenách, která má již ze své

povahy protisoutěžní cíl a u níž existuje vyvratitelná domněnka existence potenciálního dopadu na hospodářskou soutěž (v podrobnostech viz výše body 304 a násl.). Obsah jednotlivých schůzek, jichž se stěžovatel e) účastnil, není způsobilý tento závěr ovlivnit. Nadto stěžovatel předmětnou námitku nedoplnil konkrétními argumenty či důkazy, ale pouze tvrdil, že tuto skutečnost prokázal v námitkách uplatněných v rozkladu. Takto formulovanou námitku nelze považovat za řádně uplatněný stížní bod. Soud již opakovaně upozornil, že v kasační stížnosti nelze pouze odkázat na předchozí podání v rámci řízení před krajským soudem (viz bod 140), tím méně pak postačuje pouhý odkaz na námitky uplatněné v rozkladu.

427. Závěrem lze pouze poznamenat, že tvrzení stěžovatele e), že v oblasti CPT působily i další společnosti, např. Ekranas nebo Tesla, nesvědčí v jeho prospěch, ale naopak podporuje závěr, že na území České republiky existovala soutěž, která mohla být předmětnou dohodou narušena.

Určení výše pokuty

428. Podle stěžovatele e) byla funkce pokuty zdeformovaná a výše pokuty nepřiměřená. Stěžovatel e) opíral tuto námitku o tvrzení, že (1) dobrovolně upustil od jednání, které mělo vést k narušení hospodářské soutěže, ještě před zahájením řízení žalovaným, (2) od roku 2005 stěžovatel e) na předmětném trhu nepůsobí, (3) počátek jednání spadá do období před více než 10 lety a (4) materiálně stejné jednání je vyšetřováno Komisí. Tyto konkrétní okolnosti nebyly podle stěžovatele e) dostatečně zohledněny a ani krajský soud neobjasnil, z jakých úvah žalovaný vyšel ve vztahu k funkci pokuty.

429. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovateli e), že krajský soud pochybil, pokud neshledal, že žalovaný překročil z výše namítaných důvodů meze správního uvážení a porušil princip proporcionality.

430. Předně soud připomíná, že kartelová dohoda o cenách patří mezi typově nejzávažnější delikty podle zákona č. 143/2001 Sb. (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 Afs 2/2011 – 701, nebo rozsudky Soudního dvora *Erste Group Bank*, bod 93 a 101, a *Portielje*, bod 111, nebo rozsudek Tribunálu *Siemens Österreich*, bod 212). Zároveň, jak již bylo výše uvedeno, v době do 31. 8. 2009 bylo v rámci závažnosti protiprávního jednání možné zohlednit pouze typové porušení pravidel hospodářské soutěže. Ostatní konkrétní skutkové okolnosti mohly být zohledněny pouze jako dodatečná, zákonem výslovně nepředvídaná kritéria (viz výše bod 340).

431. Skutečnost, že soutěžitel ukončil svou účast na zakázané dohodě a opustil trh s předmětným výrobkem, neznamená, že by jeho protiprávní jednání nebylo dokonáno. Předmětný skutek má charakter trvajících správního deliktu, jímž soutěžitelé vyvolali protiprávní stav, který po určitou dobu udržovali. Dobrovolné upuštění od účasti na kartelové dohodě a případné přesměrování obchodní činnosti k jiným výrobkům je zpravidla pouze výrazem ekonomické a obchodní strategie soutěžitele. Ukončení účasti na kartelové dohodě je zohledněno již v rámci posouzení délky protiprávního jednání jednotlivých soutěžitelů a není důvod jej obecně považovat za polehčující okolnost. Opačný závěr by podstatně narušil efektivitu prosazování soutěžního práva a snížil odrazující účinek pokuty, neboť by umožnil pachatelé vyhnout se sankci pouhým ukončením deliktu, který byl navíc páchan po dobu několika let. Stěžovatel e) se podílel na zakázané dohodě v období od 25. 3. 1999 do 30. 4. 2004, z toho po dobu 2 let a 10 měsíců za účinnosti zákona č. 143/2001 Sb., za jehož porušení byla uložena pokuta. Zároveň netvrdil, že by se od předmětné kartelové dohody veřejně distancoval nebo že by po ukončení své účasti nějakým způsobem přispěl k jejímu odhalení. Nejvyšší správní soud proto neshledal jakékoliv pochybení žalovaného, pokud ukončení účasti stěžovatele e)

na protiprávní dohodě nepovažoval za polehčující okolnost. Zákon č. 143/2001 Sb. takovou povinnost neukládá a podle Zásad vyjadřujících správní praxi může být k takovému chování přihlédnuto jen výjimečně.

432. Podle bodu 34 písm. c) Zásad může být ukončení protiprávního jednání ještě před zahájením správního řízení považováno za polehčující okolnost pouze v případě, že se nejednalo o utajované protisoutěžní jednání. V posuzované věci bylo ovšem nepochybné, že předmětná kartelová dohoda byla jejími účastníky pečlivě utajována. Utajovaný charakter předmětné dohody plyne již ze samotné její povahy, protože dohoda o cenách je vždy protiprávním jednáním a je nepravděpodobné, že by toto protiprávní jednání účastníci dohody dobrovolně zveřejňovali. Nadto řada zápisů ze schůzek byla označena jako „*tajné*“ nebo „*důvěrné*“. Tajnost dohody nebyla účastníky řízení zpochybněna. Žalovaný proto nebyl povinen zmíněné pravidlo Zásad použít.

433. Pro srovnání soud doplňuje, že dobrovolné upuštění od účasti na kartelové dohodě není obecně považováno za polehčující okolnost ani podle unijního práva. Podle Soudního dvora polehčující okolnost na základě bodu 3 třetí odrážky Pokynů nemůže být přiznána v případě, že protiprávní jednání bylo ukončeno již před prvním zásahem Komise, nebo v případě, že podniky přijaly již před tímto datem pevné rozhodnutí jej ukončit (rozsudky Soudního dvora ze dne 25. 1. 2007, *Dalmine*, C-407/04 P, bod 158, a *Prym*, 105).

434. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce, že žalovaný měl povinnost zohlednit skutečnost, že stěžovatel e) zahájil účast na protiprávním jednání již před více než deseti lety před vydáním rozhodnutí. Takový požadavek by šel nad rámec povinností, které žalovanému ukládá zákon č. 143/2001 Sb. nebo které vyplývají z ustálené správní praxe v podobě Zásad. Žalovaný byl oprávněn uložit stěžovateli e) pokutu, pokud neuplynula prekluzivní lhůta pro uložení sankce (§ 22 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb. ve znění do 31. 8. 2009), která se nadto odvíjí od ukončení, nikoliv od zahájení trvajících deliktů (viz výše bod 145).

435. Ani řízení před Komisí, které bylo ukončeno rozhodnutím sp. zn. COMP/39.437, není důvodem pro snížení pokuty stěžovateli e). Komise rozhodla o zcela jiném skutku (viz výše bod 374), předmětné rozhodnutí proto neomezilo možnost žalovaného uložit stěžovateli e) pokutu ve výši odpovídající závažnosti spáchaného deliktu a jeho podílu na něm.

436. Nejvyšší správní soud neshledal pochybení krajského soudu v tom, že se samostatně nevyjádřil k preventivní funkci pokuty. Úvahy krajského soudu k výpočtu výše pokuty pro jednotlivé účastníky jsou srozumitelné a dostatečně popsány na str. 53 až 60 napadeného rozsudku. Na tomto místě Nejvyšší správní soud připomíná, že není porušením práva na spravedlivý proces, pokud obecné soudy „*nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná*“ (nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1412/11 a sp. zn. III. ÚS 989/08).

437. V další námitce stěžovatel e) tvrdil, že žalovaný měl povinnost zohlednit při výpočtu pokuty existenci společnosti LPD. Této otázce se Nejvyšší správní soud věnoval podrobně již výše, proto na své závěry uvedené v bodech 207 a násl. pro stručnost odkazuje. Žalovaný nepochybil ani tím, že zohlednil při výpočtu základní výše pokuty celkový obrat vztahující se k výrobkům CPT v rozhodném období na území České republiky, bez ohledu na subjekty, které tohoto obratu dosáhly. Skutečnost, že při výpočtu základní částky pokuty byl zohledněn i obrat společnosti LPD, nebyla přenesením důsledků jednání třetí osoby na účastníky řízení, ale vycházela ze zvolené metody, která počítala s celkovým obratem zboží, které mohlo

být předmětnou kartelovou dohodou dotčeno, nikoliv s obratem jednotlivých účastníků řízení. Žalovaný volbu této metody výpočtu pokuty dostatečně odůvodnil a neporušil zásadu individualizace pokuty. Také této k otázce se Nejvyšší správní soud již vyjádřil a plně na své závěry odkazuje (viz body 395 a násl.).

438. Při výpočtu pokuty žalovaný nebyl povinen prokazovat skutečný negativní dopad na hospodářskou soutěž v České republice (viz výše body 339 a 404). Nebyl proto ani povinen prokazovat, že Panasonic AVC Network nakupoval CPT za ovlivněné ceny nebo že by seznam jeho dodavatelů byl omezen na účastníky řízení.

439. Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku, že krajský soud nesprávně posoudil dopady uložené pokuty na finanční situaci stěžovatele e).

440. V rámci úvah o odpovídající intenzitě sankce je třeba přihlídnout v nezbytném rozsahu také k osobním a majetkovým poměrům pachatele. Tento požadavek souvisí s dosažením účelu trestu z hlediska individuální i generální prevence. Trest nepřiměřeně mírný i nepřiměřeně přísný se mívá svým účelem. Tam, kde zákon s poměry pachatele jako se zvláštním hlediskem pro určení výše pokuty nepočítá, by informace o majetkové situaci pachatele měla působit jako „záchranná brzda“, tedy jako určitý korektiv, který vstupuje do hry spíše výjimečně, a to až ve chvíli, kdy hrozí natolik vysoká pokuta, že by mohla mít pro pachatele správního deliktu z ústavního hlediska nepřijatelně likvidační charakter (blíže viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 4. 2010, čj. 1 As 9/2008 – 133, č. 2092/2010 Sb.). Tento přístup se uplatní i v případě ukládání sankcí podle zákona č. 143/2001 Sb. ve znění do 31. 8. 2009, který kritérium majetkových poměrů delikventa neobsahoval.

441. Za likvidační pokutu přitom rozšířený senát označil sankci, která je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobilá mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel (případně i jeho rodina, jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostane do existenčních potíží. Z citovaného usnesení je zřejmé, že rozšířený senát kladl důraz na likvidační charakter pokuty sám o sobě.

442. Rozšířený senát doplnil, že jeho závěry platí v první řadě pro ukládání pokut za jiné správní delikty podnikajícím fyzickým osobám. Pojem osobní a majetkové poměry bude mít u právnických osob, jakožto subjektů konstruovaných na základě právní fikce, poněkud odlišný význam, než je tomu u fyzických osob, a ve výjimečných případech (blíže upřesněných v bodu 33 usnesení rozšířeného senátu) může být likvidace právnické osoby přiměřeným trestem.

443. Při posouzení případných likvidačních účinků pokuty Nejvyšší správní soud vyšel z informací poskytnutých samotným stěžovatelem e), z nichž je patrné, že jeho finanční situace, která vedla k zahájení řízení na ochranu před věřiteli, byla způsobena jinými důvody, než uložením pokuty žalovaným. Za této situace soud vážil, do jaké míry má finanční situace stěžovatele e) způsobená vnějšími faktory ovlivnit úvahy o přiměřenosti výše pokuty v posuzované věci.

444. Z výše nastíněných závěrů rozšířeného senátu vyplývá, že pokuta sama o sobě nesmí mít likvidační důsledky. Ostatní závazky stěžovatele e) je proto možné zohlednit pouze do určité míry. Má-li stanovení přiměřené výše pokuty vést k dosažení účelu trestu z hlediska individuální i generální prevence, musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Pokud se pachatel

dostal do závažných finančních problémů ještě před uložením pokuty v důsledku jiných okolností (ať již zaviněných nebo nezaviněných), je zřejmé, že bude pokutu pocítovat citelněji než subjekt, který není zatížen dluhy. Důsledkem předlužení pachatele však nemůže být automatická imunita vůči sankcím ukládaným v oblasti veřejného práva. Opačný závěr by zcela popřel účel trestu a narušil efektivitu prosazování práva hospodářské soutěže. Mohl by vést dokonce k absurdním důsledkům, kdy předlužený subjekt by se fakticky mohl chovat se na trhu libovolně a mohl by beztrestně páchat jakoukoliv protiprávní činnost, včetně té nejzávažnější. Takový závěr je třeba odmítnout.

445. Skutečnost, že plán na ochranu věřitelů uložený Obchodním soudem v Nanterre stanoví přísná finanční omezení až do roku 2017 a nepočítá s případným uložením pokuty Komisí nebo jiným soutěžním úřadem, nemůže vyloučit stěžovatele e) z dosahu norem práva hospodářské soutěže a bránit v uložení pokuty za spáchané delikty.

446. Uložená sankce musí pro pachatele představovat negativní důsledek jeho protiprávního jednání a odrážet závažnost a společenskou nebezpečnost spáchaného deliktu, neboť jedině tak může mít požadovaný represivní i výchovný účinek. V této souvislosti soud proto hodnotil také závažnost deliktu, kterého se stěžovatel e) dopustil. Jak již bylo několikrát zdůrazněno, cenové kartelové dohody patří mezi velmi závažné protiprávní jednání. Reakcí na jejich spáchání proto nemůže být uložení pouze symbolické pokuty. Ani pokuta uložená předluženému subjektu by neměla ztratit cokoliv ze své účinnosti.

447. Nejvyšší správní soud proto neshledal, že pokuta ve výši necelých 14 mil. Kč byla nepřiměřená nebo že měla sama o sobě pro stěžovatele e) likvidační účinek.

VII. Závěr a náklady řízení

448. Nejvyšší správní soud shledal **kasační stížnost stěžovatele a)** důvodnou, proto rozsudek krajského soudu zrušil v části výroku II., jímž byla zamítnuta žaloba stěžovatele a), a v části výroku III., jímž bylo rozhodnuto, že stěžovatel a) nemá právo na náhradu nákladů řízení. Nejvyšší správní soud zrušil současně i rozhodnutí předsedy žalovaného v části výroku, kterou byl zamítnut rozklad žalobce a), protože již v řízení před krajským soudem byly dány důvody pro takový postup [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.], a vrátil věc žalovanému v tomto rozsahu k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V něm bude žalovaný vázán názorem Nejvyššího správního soudu (podle § 78 odst. 5 s. ř. s.).

449. Vzhledem k tomu, že tímto rozsudkem je řízení před správními soudy ve vztahu ke stěžovateli a) skončeno, Nejvyšší správní soud rozhodl rovněž o celkových nákladech soudního řízení stěžovatele a) (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s., má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Procesně úspěšným byl v dané věci stěžovatel a), protože výsledkem řízení před správními soudy bylo zrušení správního rozhodnutí v části, kterou napadl žalobou.

450. Pokud jde o jejich výši v průběhu řízení o kasační stížnosti, ta je představována zaplaceným soudním poplatkem za kasační stížnost ve výši 5000 Kč a náklady spojenými se zastoupením za 1 úkon právní služby ve výši 2100 Kč (podání kasační stížnosti dne 12. 3. 2012) a dále paušální náhradou hotových výdajů ve výši 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění do 31. 12. 2012]. Náklady zastoupení činí celkem 2400 Kč. Tuto částku pak soud zvýšil podle § 57 odst. 2 s. ř. s. o částku

504 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je zástupce stěžovatele a) jako plátce povinen odvést. Celková výše náhrady nákladů za řízení o kasační stížnosti činí 7904 Kč.

451. Náhrada nákladů za řízení před krajským soudem zahrnuje zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 2000 Kč a náklady spojené se zastoupením za 5 úkonů právní služby po 2100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, podání repliky, 2 x účast na jednání dne 2. 2. 2012 a 23. 2. 2012) a dále částku 300 Kč za každý úkon právní služby jako paušální náhradu hotových výdajů [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) a § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve znění do 31. 12. 2012]. Náklady zastoupení činí celkem 12 000 Kč. Tuto částku pak soud zvýšil podle § 57 odst. 2 s. ř. s. o částku 2520 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je zástupce stěžovatele a) jako plátce povinen odvést. Celková výše náhrady nákladů za řízení před krajským soudem činí 16 520 Kč.

452. Žalovaný je tedy povinen nahradit stěžovateli a) náklady soudního řízení ve výši celkem 24 424 Kč, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce stěžovatele a) JUDr. Pavla Dejla, LL.M., Ph.D.

453. Stěžovatelé b), c), d) a e) nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti stěžovatele a) [§ 60 odst. 5 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. *per analogiam*].

454. **Kasační stížnosti stěžovatelů b), c), d) a e)** Nejvyšší správní soud neshledal důvodnými, proto je zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

455. Stěžovatelé b), c), d) a e) nebyli v řízení o kasačních stížnostech úspěšní, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Stěžovatel a) nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech stěžovatelů b), c), d) a e) [§ 60 odst. 5 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. *per analogiam*].

456. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech stěžovatelů b), c), d) a e) příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v těchto řízeních podle obsahu spisu náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

457. Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti uložené soudem. V tomto řízení však osobě zúčastněné na řízení nebyla uložena žádná povinnost a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné důvody zvláštního zřetele hodné, proto rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech stěžovatelů a) až e).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. ledna 2015

JUDr. Jan Passer v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Hana Čermáková